ÆSOPI PHRYGIS FABULÆ.

Jam recenter ex collatione optimorum exemplarium emendatiùs excusſæ.

Unàcum nonnullis variorum Authorum Fabulis adjectis.

Et *Indice correctiori præfixo.*

EDINBURGI,
Excudebat; *Thomas Brown.*
ANNO DOM. 1670.

Vet. A3 1400

...zing? Nix congeliata est.
...congeliata est: Non licet jam per tempus: Est crastinus
...er, Est nebulosus hic aër Temperatus, Pacatus, Frigidus.

Querela & Accusandi.

...ferum ad Præceptorem. ...mihi molestus est: Hic af-
...fit me ignominia, *He is miscalling me*: Hic mihi impegit
...s: Hic allisit caput meum pariesi. Percussit me pede: Hic
...to pede me prostravit: Non licet mihi per hunc studere, scri-
...sedere in Classe: Hic expulit me loco, Hic minatur se verbe-
...rū me: Hic provocat me ad certamen: Hic arguit me furti.
...per aut hunc, aut illum sermonē confert cum socio: Nimium
...ax es. Et multi sermonis: Semper inter se fabulantur. Jam
...iore venit querela. Non convenit hoc dicere. Aliquis furatus
...mihi Librū: Hic factum fecit: Facit mendaciū: Componit de
...endicia. Mentitur in me: Laceravit mihi faciē rogatus, Un-
...us illi involvavit in faciem: Semper exhibet mihi molestiam:
...fœdavit vel contaminavit me cœno: Occœcavit me pul-

EXCUSANDI.

...Et cum solummodo dixi, non per contumeliam, certe nihil
...tale me fecisse. Nullam ego injuriam illi intuli: Ille fecit in
...culpa non ego: nihil illi dixi quod quenquā offendat: Nihil tale
...di: Par pari respondi & præterea nihil, *I gave him but one
...d, another, there was no more of it.* Rus se contulit: Peregrinus
...abest. Hodie rure reversurus est: Est ruri: Tendit rus: Facit
...peram jussu patris, *He is waiting on his fathers booth*: Adiit
...patrū cum patre: Rus ivit patrē visendi gratia: Nullam admisi
...in culpam: Utebar opera tonsoris, sartoris, cerdonis: Cor-
...nihi resuendos calceos. Nullam habet legitimam excusatio-
...Videamus quā usurus sit excusatione. Excusa me apud Præ-
...torē: Hanc excusationem non accipiet, non admittet: De hac
...non potes te purgare. Negotiatur in mercatu. Occupatus
...in negotio quodam Patris, absum ab hac culpa. Non ego sum
...culpa.

TESTIMONIA.

...Illi Testantur: Nullum potest testem adhibere: Dic verè quid
...factum sit: Ab utroque pugnatum est: Vere omnem rem re-
...Nihil vidi, nihil audivi quod reprehensione aliquā mere-
...atur

Cupis te, est expetere.
Deficit mihi, id est, deest mihi.
Deficis me, id est, destituit me.
Do tibi literas, id est, do tibi perferendas ad alium.
Do ad te literas, id est, per aliam literas ad te mitto.
Fenerare alicui pecuniam, id est, dare ad usuram.
Profficio mea salute, id est salutem procuro,
Profficis periculum, id est, praevideo.
Recipio tibi, id est, promitto.
Recipio Librum, id est, iterum accepi.
Recipe te domum, id est i.
Refero tibi, id est narro.
Referam ad Senatum, quod in consultationem venit,
Studio huic uni, in hoc unum, in hoc uno,
Vaco Philosophiæ, id est, Operam do.
Vaco ad Philosophiam, id est, Otium habeo,
Vaco culpa, id est, Careo,
Vacat locus, id est, Vacuus est.

E

...c alia permulta, quæ usus docebit.

VENIÆ.

VEni me cum bona venia. Bona venia dixerim: Da mihi veniam. Pete veniam peccati tui. Sit dicto venia. Da veniam confitenti.

SECTIO QUINTA.

Ubi variæ loquendi formulæ.

Tempus & Tempestates.

SIdum est, sciz. Cœlum, *it is fair weather.* Serenus hic est: Est aer nebulosus. Est pluviosus hic dies. Sævit jam imber. Ventosus hic dies. Sævit jam ventus. Est tenebrosa hæc nox illunis, *without moonlight.* Fulget Luna. Crescit Luna: Decrescit luna. Interlunium. Novilunium: Plenilunium: Valde obscura hæc nox est: Jam provecta nox est, *it is now well fair night.* Ante hanc noctis exire: Ad multam noctem protractæ fuerunt. Est serena nox: Est nivalis hic dies: Est niveus hic mons. Hæc glacies admodum lubrica est: Nemo discurrat per glaciem.

ÆSOPI PHRYGIS FABULÆ.

Jam recenter ex collatione optimorum exemplarium emendatiùs excusſæ.

Unàcum nonnullis variorum Authorum Fabulis adjectis.

Et *Indice correctiori præfixo.*

EDINBURGI,
Excudebat, *Thomas Brown.*
ANNO DOM. 1676.

BODLEIAN
P
15 APR 1965
LIBRARY

John Lyon

John 1708
Lyon 1708

John. Lyon 1708
John Lyon

ÆSOPI VITA brevissimè ex Maximo Planude selecta.

ÆSOPIVITA

RErum humanarum naturam persecuti sunt & alii, & posteris tradiderunt: Æsopus vero videtur non absque divino afflatu, cum moralem disciplinam attigisset, magno intervallo multos eorum superâsse. Genus quidem traxit ex Amorio oppido Phrygiæ cognomen sortitus Agnæ, sed fortunâ fuit servus verùm servitus non potuit animum ejus itemũ corrumpere. fuit autem non solum servus, sed & deformissimus omnium suæ ætatis hominum: nam acuto fuit capite, pressis naribus, depresso collo, prominentibus labris, niger, unde & cognomen adeptus est, ventrosus, valgus & incurvus & quod erat omnium pessimum, tardiloquentiâ, & voce obscura simul & inarticulata, quæ omnia servitutem ei parasse videri possunt. Sed cum tali esset, tamque deformi corpore, animo tamen fuit naturâ solertissimo, & ad omne commentum felicissimo. Homo igitur tam deformis ad fodiendum agrum ab hero suo immittitur: quo digressus alacriter operi incumbebat. Cumq; ejus dominus ficus agricola quidam dono dedisset, ejus dominus servo cuidam Agathopo domum ferendas commisit. Qui Agathopus consilium iniit cum servo, ut ipsas ficus illicitè devorarent, causarenturque postea Æsopum furto ablatas ediße ut hero domum redeunte accusaretur. Æsopo parantur flagra procumbit ad heri pedes miser, dilationem petit: qua impetrata aquam calidam affert, cujus partem ebibit, reliquam propinat conservis. Æsopus præter aquam nihil evomit, servi una cum humore, ficus in terram ejiciunt. Nudi nebulones flagro misere conciduntur, laudato mirificè ingenio Æsopi. Cum Sacerdotes Dianæ convenissent Æsopum, rogassentque ut viam illis monstraret quæ in urbem ducebat: Is prius frugali cœna refocillatos in viam dux ipse ducit. Ob quam hospitalitatem Sacerdotes precibus orant Dianam, ut ipsa gratiam referat homini tam bene de ipsis merito. Quo facto reversus Æsopus, in somniumque lapsus, visus est videre Fortunam astare sibi, solventem ejus linguam, atq; fabularum largientem doctrinam. Quare mirificè lætatus Æsopus, expergiscitur, beneficiumque in hospitalitatis observationem rejicit. Non enim amplius loquendo tardus erat, sed linguâ solutâ expeditè loquebatur. Quod cum Xenus quidam ægri præfectus intellexisset, timens ne quando iniquitatis apud dominum ab Æsopo accusaretur, hominem prævenit, atque gravissima accusatione in odium domini induxit, adeo ut eidem præfecto ab hero Æsopus traderetur. Cumque in præstare Xena foret Æsopus,

con-

convenit Zenam mercator quispiam, rogans, num jumentum aliquod velit divendere. Respondit Zenas Jumentorum se potestatem non habere: verum Æsopum monstrat, si hunc velit, adesse quidem. Quem cum vidisset mercator: unde hæc tibi olla? inquit. Anne truncus est, vel homo? Nè vocum emissionem quidem instrumentum arbitrabar; atque indignatus abiit. Æsopum ipsum sequens, Manè, inquit. Ille vero conversus, Abi, inquit, sordidissime tunic. At Æsopus, inquit, Emo me, mercator non tuus: te tibi tuum servum mancipium. Nam tibi domi sunt malipueri, & in otio fientes: his me præfes pædagogum, nihilo eis vero pò larva. Ridens igitur mercator, ad Zenam dicit, Quanti vas hac malum vendis? Ille, Tribus ait, obolis. Mercator obolos exponens, Nihil emi, inquit, nihil expuli. Mercator ille cum Ephesi reliqua venditasset mancipia, tres remanserant illi: Grammaticus, Cantor, & Æsopus. Quos cum ille nequiret divendere, Samum petiit, atque ibi expositis his tribus, Grammatico & Cantore egregie ornatis, Æsopo vero in medio sordidissimo stante, venit Philosophus Xanthus; atque hos tres probe contuens, mercatoris commentum miratus est, cur nam inter duos bellissimos juvenes tam sordidum statuisset homunculum. Xanthus igitur percontatur Cantorem cujus esset. Respondit, Cryppadox sum: Quid sciret, Respondit, omnia: quo dicto, risit Æsopus. Quæsivit & à Grammatico Xanthus cujus esset, Dixit se Lydium esse: Quid facere sciret rogante Xantho: Omnia, inquit Grammaticus; atque iterum risit Æsopus. Discedente Xantho rogant discipuli, ut, Æsopum emat nam reliquos nimis magno pretio æstimarat mercator. Veniens ad Æsopum Xanthus, rogat: Unde sit: Nigrum se esse respondit. Ille vero, non hoc volebam, ait, sed, Unde natus sit: ait Æsopus, Ex ventre matris meæ. Non hoc dico, inquit Xanthus, sed, In quo loco natus sit: Æsopus respondit, Matrem non denunciasse sibi, an in sublimi, vel humili loco eum genuerit. Xanthus, Quid facere scires, percontatur: & ille, Nihil. Quomodo? dixit Xanthus. Quoniam hi duo se omnia professi sunt nosse: mihi vero nihil reliquerunt. Laudatus est multis modis Æsopus à Scholasticis ob hoc responsum, quoniam nullus sit uspiam inter mortales, cui cognita explorataque sunt omnia. Xanthus empturus Æsopum dixit, Si emero, te annos da jugiturus? Cui Æsopus respondebat, Hoc si fuero voluero, haud quaquam te uterer consultore. Quæ cum maxime pluresset Xantho, subinsultis, Sed deformis es: Inquit ille respondit, O Philosophe, non faciem, sed mentem oportet inspicere. Xanthus solutis à Scholasticis

sticis

sticis pretio, Æsopum accipit. Inter deambulandum igitur, cum sol esset ardentissimus, Xanthus mœrebat, nihilominus iter prosequens. Id animadvertens Æsopus, dixit se confestim fugiturum Xantho. Cur nam id facere vellet, exquirente, Quoniam, inquit, situ, cum herus sis, naturæ non potes morem gerere: quid servo mihi faciendum? nam si ad ministerium aliquod mitterer, num inter volandum cavare deberem? Post hæc accidit Xanthum die quodam amicos ad convivium invitasse, quibus rem gratam facturus, Æsopo mandat, ut lentem coquat. Commode parata & cocta, Xanthus eam jubet afferri, Æsopus jussa exsequitur. Xanthus lente accepta probaturus anne ecta esset satis, aliam eam attrivit: & multas adhuc superesse putans, jussit Æsopum afferre. Præter aquam is nihil adportavit. Xanthus graviter indignatus, quod lentes non apponeret mensæ, respondit, Se vetuisse non lentes, sed lentem coxisse. Referuntur sententiæ aliquot Æsopi elegantissimæ, hæ videlicet.

Deum ante omnia cole.
Regem honora.
Bene agentibus ne invide.
Lingua continens esto.
Mulieri nunquam credas secreta:
Ne pudeat te semper dicere melio.
Fac quæ te non mœstificent.
Bonum esse non te pœniteat.

Æsopus cum apud Samios ageret, libertate donatus est missusque Cræso regi bellum cum Samiis agenti, is sua cum prudentia tum urbanitate effecit, ut Samiis placatus rex conciliaretur. Samii multis honoribus redeuntem Æsopum exceperunt: qui, descendens ex insula orbem peragravit: cui maximam familiaritatem fuisse memorant cum Lycero rege, a quo statua aurea Æsopi jussa est erigi Delphis, peragrata Græcia Delphos pervenit, à quibus nullo affectus honore sed ob ipsis post salutaria præcepta, rupe præceps devolutus mortuus est; cujus mors gravi pestilentia ulta, injustè occisi Æsopi indicium Delphis exhibuit.

Martinus Dorpius, Joanni Leupi, Jacobo Papæ, & Joanni Ninivitæ, eruditissimis in Flandria Ludimagistris. S.

EQuidem in ea & sum & fui semper sententia, viri ornatissimi, quam mutare nullus queam, sed nec velim, ut impendio plus vacantibus literis consultum putem ab eruditis aliquot nostra memoriâ viris, qui classicos autores castigatè ediderunt, quam à quibusdam gloriæ aucupibus (nam alios taceo) qui commentariorum latifundiis omnia occuparunt. Ecquis enim non eo nomine Alanum Romanum suspicit, amat, prædicat? Hæc mecum identidem reputans, ausus sum & ipse quiddam minus, pene dixerim, minimum, nempe fabulas Æsopicas rursus emittere, non carmine quidem illas subrusticè conscriptas, sed prosa oratione mirum quam lepidè concinnatas; utpote à *Guliel. Gaudano* tanto viro ut ab *Erasmo* meo, literatorum quasi Phœnice, serio fit laudatus. Eam opellam vobis ingeniosæ Flandrorum juventutis præceptoribus nuncupatam dedico, eo utique spectans, ut scholastici vestri hoc levigatorio omnem tenellarum linguarum stribiliginem prius abradant, quam Lilianum nostrum verus, atque adeo primum apud Lovanienses politioris literaturæ domicilium profecti, Philosophiæ initientur. Adjeci paucula ex Gellio, Politiano, Petro Crinito: sed selecta. Quod si genio quopiam aspirante levis hæc alea feliciter ceciderit, plusculum aliquando & nædam meæ fœturæ, quæ interim parturio, pariam: dialogos, carmina, prologos in actiones Plautinas, complementum Aululariæ, atque idgenus alia. Cur enim quæso, non item? Quoniam absterreat Auxilio videlicet fratris Theodori quondam vestri, nunc & mei Nicolai Buscoducensis, viri (quem tacere me, ipsi probe nostis) exquisitè docti, sive philosophicas fabulas requiratis, sive venustioris dictionis artificias, & amici, candidi, sinceri, humani, qui curam hujusce editiunculæ in se omnem derivavit, in reliquis idem (quæ hominis vigilantia) labens obiturus. Rideri interim ab his Amusis, siniſtrâ Minervâ natis, hoc vero mihi palmarium; quando sui similes, & omnes, & solos, in cœlum ferre destinavere. Valete, Lovanii, ex nominatissimo Lilianorum Gymnasio, ad 10. *Kal. Decemb.*

PHILOSTRATI IMAGINIBUS.

FAbulæ ſe ad Æſopum, ſua in eum benevolentiâ conferunt, quod ſatagit ſui: Fabula quippe & Homero, & Heſiodo, nec non & Archilocho in Lycambē curæ fuit: ſed ab Æſopo humana omnia ad fabulas redacta ſunt, ſermone brutis non temere impertito. Nam & cupiditatem tollit, & libidinem inſectatur & fraudem. Atque hæc ei leo quiſpiam agitr & vulpes: & per Jovem nec equus, nec teſtudo muta; ex quibus pueri diſcant, quæ in vita gerantur. Habentur igitur in pretio fabulæ propter Æſopum, accedunt ad januam docti hujus, vittis eum devincturæ, coronâque oleaginâ coronaturæ. Hic (ut puto) fabulam aliquam texit: riſus enim faciei, & oculi in terram defixi, id præ ſe ferunt: Pictorem fabularum curas remiſſiore animo indigere non latuit. Philoſophatur autem pictura, & fabularum corpora: Bruta enim cum hominibus conferens, cœtum circa Æſopum ſtatuit ex illius ſcenâ confictū. Chori dux vulpes depicta eſt. Utitur enim ea Æſopus miniſtra argumentorum plurimorum, ceu Davo Comædia.

INDEX FABULARUM

omnium, quæ in hoc Libro continentur ordine Alphabetico.

DE

Abiete et dumis pag. 34.
Accipitre columbam interficiente. 156
Accipitribus inter se inimicis. 80
Adolescente & cane. 117
Adolescente ex cæcu infirmo & lupo. 78
Adolescente in funere mantis canente. 69
Adolescente & coquo. 87
Adolescente & hirundine 113
Adolescentibus duobus & coquo 103
Ægroto & medico 103 24 89 113
Ægypto ad fidem horti 146
Æthiope 127
Agno & lupo 17 105
Agricola 128
Agricola et filiis 18 103
Agricola et canibus 20 86 101
Agricola & ciconiis 121
Agricola mercaturam et militiam affectante 67
Agricola & poeta 73
Agricola filios suos docente 86
Agricola et pelargo 105
Alcedine. 129
Alite & pullis. 33
Amicis duobus et ursa 30 87
Amicis duobus et ursa 102
Amne suum fontem convitiis lacessente. 68
Anguilla conquerente 56
Anere 36
Anere et grue 95
Anseribus 86
Anu et Ancillis 25
Anu dæmonem accusante 60
Ape & Jove. 112
Apiario 119
Apologo ex Petro Crinito 43
Apologo Æsopi Phrygis 40
Apologo ex Mapheo 28
Apro & asino 2
Apro & rustico 35
Aquila 136
Aquila & cornicula 1
Aquila & corvo 22
Aquila & pica 58
Aquila filios cuniculi rapiente 75
Aquila et vulpe 92
Aquila et corvo 93
Aquila et scabrone 94
Aquila et homine 98
Aranea et hirundine 52
Aranea et podagra 45
Arboribus pulchris et deformi 54
Ariete cum tauro pugnante 74

Ario-

Arione et Delphino 44
Arrubus humanis et ventre. 51
Arundine et olea 87
Asino 25 29 39
Asino et equo 25 115
Asino et viatoribus 39
Asino et vitulo 53
Asino, simia, et talpa 56
Asino et scurra 68
Asino ægrotante et lupis visitantibus 70
Asino laborum finem non inveniente 71
Asino qui hero ingrato servebat. 71
Asino tubicine, et lepore tabellario 80
Asino & lupo 89 115
Asino et Jove 114
Asino & leone 125
Asino silvestri 136
Asinis 136
Asino et vulpe 136 137
Asino & ranis 136
Asino et corvo 136
Avaro 123
Avaro et invido 33
Aucupe et Turdo 107
Aucupe et palumbo 19
Aucupe et frigilla 62
Aucupe et vipera 88
Aucupe et merula 90
Avibus et quadrupedibus 12
Avibus scarabeos timentibus 62
Avibus plures reges eligere volentibus 69
Auriga et rota currus stridente 76

B

Bove et juvenco 36
Bubulco 128 138
Buccinatore 19
Butali. 128

C

CAlamo, sive canna, et oliva 103
Camelo 30 127
Calvo crines externos gerente pro nativis 92
Cancro et vulpe 132
Cancris matre et filio 29
Cane et umbra 3
Cane et asino 5
Cane venatico 8
Cane et lanio 17 89
Cane invido et bove 24
Cane mordaci 29
Cane et leone 37
Cane et hero 61
Cane oves domini occid 74
Cane ad cœnam vocato 89
Cane et lupo 108
Cane carnes portante 109
Cane et ove 117
Cane et gallo 122
Canibus 131
Canibus urbanis villaticum insequentibus 60
Cantilena Tabernario placita 147
Caponibus pinguibus et macro 74
Carbonario et fullone 18. 83
Carbonario et lotore 98
Carduelle et puero 63
Castore virilia sibi amputante 88

Cas-

Castore 107
Cassita 123
Cato et Gallo 95
Cata in fœminam mutata 100
Cera duritiem appetente 67
Cerva 124
Cerva et Leone 124
Cerva et vite 124
Cervo 13
Cervo et ove 9
Cervo et bobus 14
Cervo et leone 105
Cicada et formica 36
Citharœdo 132
Cochleis 128
Cochle a petente à Jove ut suam domum secum ferre posset 72
Columba 138
Columba et pica 53
Columba et cornice 138
Columbis et milvo 7
Coriario emente pollem ursi à venatore nondum capti 65
Cornice et ove 22
Cornice et urna 34
Cornice et corvo 132
Cornice et cane 133
Corvo et vulpecula 4
Corvo et lupis 43
Corvo et vulpe 108
Corvo ægroto 109
Corvo et serpente 133
Culculo et accipitre 53
Culice cibum ab ape petente 80
Culice et lone 139
Cygno 127
Cygno in morte canente reprehenso à ciconia 55

Deritione hominis porcū occidere volentis 145
Divite 138
Divite & servo 59

E

Epistolis Laurentii tribus 47 48 49
Equite calvo 30
Equo et Leone 11
Equo et asino 11 84
Equo & cervo 15
Equo inculto sed veloci, & cæteris eum deridentibus 78
Eremita ægrotante 59
Eremita & milvo 66

F

Fabula ex Lemio Polit. 42
Fabula Mancini 150
Fabro & cane 166
Facetum de erudiendo asino dictum 146
Facetum Minatii consilium 149
Felis in fœminam mutata 85
Filio senis & leone 91
Florentino qui equum emerat 146
Formiis 24 135
Formica & columba 112
Formica & cicada 27
Formicis & cicada 120
Foribus 132
Fore et cane. 7

G

Gallina & vulpe 116
Gallina & hirundine 137
Gallina antipata 139
Gallo gallinaceo 1
Gallo & cato 21
Gallo & vulpe 141

Gallis & perdice 83
Gallo & perdice 97
Gallis duobus inter ſe certantibus. 141
Gliribus quercum ernere volentibus 61
Graculo 10

H

HErinaceo viperam hoſpitem ejiciente 72
Hirundine & aliis aviculis 6
Hirundine et cornice 127
Hinnulo 123
Hœdo & lupo 9 24 132
Homine, quem canis mommorderat 86 102
Homine & ligneo deo 97
Homine, qui in ſomnis aurum reperiebat 144

I

IMpoſſibilia promittente 121
Inimicis duobus 103
Iove 120 134 134
Iove & ſimia 26
Iove & corvo 105
Iuvenes ſenis curvitatem irridunt 57

L

LAne & vulpe 110
Legato avaro tubicines decipiente 57
Leone ſene 4 109
Leone ruſtici filiam amante 110
Leone & aliis 2 24
Leone & vulpecula 15
Leone & rana 23 109
Leone & capra 26
Leone & tauro 28 110
Leone & capella 34
Leone & venatore 34
Leone & mure. 5 66
Leone porcum ſibi ſocium eligente 79
Leone, aſino, & vulpe 110
Leone et homine 116
Leone & urſo 122
Leone et lupo 126
Leporibus 135
Leporibus et ranis 8 114
Lepore ſeſe vulpi præferente 73
Lepore caliditatem et vulpe celeritatem à Jove petentibus 77
Lepore et teſtudine 117
Lignatore 114
Lupo ſuadente hiſtrici ut tela deponeret 72
Lupo ovis pelle induto 73
Lupo piſce fluvii, maris regnum affectante 76
Lupo et agno 1 13 111
Lupo et grue 2
Lupo et ſucula 8
Lupo et capite picto 10
Lupo et vulpe 12
Lupo et cane 19
Lupo et ove 134
Lupo et vetula 139
Luſcinia cantum accipitri pro vita pollicente 79

M

MArito et uxore 131
Medico et mortuo 107
Medico, qui inſanos curabat 148
Membris et ventre 14 44

Mer-

Mercurio 134
Mercurio et statuario 139
Mercurio et Tiresia 134
Milite et duobus equis 62
Milite qui uxorem habuit litigiosam 143
Mulvo ægroto 6
Minacii lusoris responsione 149
Monedula 133
Monedula et columba 133
Mula 106
Mulière 127
Mulière virum morientem flente 55
Mulière amatoris discessum flente 55
Mulière, quæ pro viro se mori velle dicebat 69
Mulière ignem in domum maritii ferente 80
Mulière et gallina 86 101 115
Mulière et Medico 101
Mulière et aneillis 118
Mulière venefica 128
Mulière maritum pediculosum vocante 142
Mulo et equo 65
Mure et rana 11
Mure urbano et rustico 2
Mure in cista nato. 52
Mure amicitiam cum sole iuncte 71
Mure liberante milvum 72
Muribus et cato 104
Musca 112
Musca, quæ quadrigis insidens, pulverem se excitasse dicebat 55
Musca et formica 10
Mulcis 110
Mustela senicula et muribus 25

N

Nautis sanctorum auxilium implorantibus 56
Nuce, asino et muliere quibus singulis prosunt verbera 79
Nutrice et lupo 2

O

Olitore et cane 125
Ollis duabus 30
Opilione et agricolis 21
Ove Pastori conviciante 76

P

Pardo et vulpecula 31
Partu montium 1
Partu terræ 41
Pastore 13
Pastore artem nauticam exercente 91
Pastore et mari 11
Pastore et lupo 12
Patre filium ad virtutes frustra hortante 7
Pavone et luscinia 21
Pavone et pica 24
Pavone et grue 3
Pavone et monedula 13
Paupere monoculo 14
Philomela et accipitre 9
Pigritia adolescentis 14
Piscatore 99 13
Piscatoribus 39 99 10
Piscatore et pisciculo 27 3
Piscatore et maride 84 9
Pilcibus 3
Pilcibus è sartagine in prunas desilientibus 5

Porco et equo 65
Prætore repetundarum damnato 81
Puero et fure 34
Puero et matre 118
Puero et fortuna 104
Puero oves pascente 108
Puero et scorpione 117
Pulice 120
Pulice et homine 120
Punica et malo, arboribus 119

Q

Quadrupedibus societatem adversus aves, &c. 56
Quercu et arundine 27 32

R

Ranis 129 122
Ranis & earum rege 6
Rana et bove 11
Rana et vulpe 29 115
Ranis regem petentibus 100
Rege et simiis 34
Ridenda de paucitate amicorum Dei responsio 147
Rustico et colubro 2
Rustico et angui 19
Rustico et equo 8
Rustico et fortuna 21
Rustico et Juvenco 34
Rustico et Hercule 36
Rustico impetrante, ut triticum absq; aristis nasceretur 52
Rustico amnem transituro 53
Rustico et mure 58
Rustico per vocem hœdi ad juris consultum admisso 78

S

Sacerdote et pyris 64
Sacerdote, qui canticulum sepelivit 143
Sacerdote Epiphanis an vir effet vel fœmina ignor. 146
Salice et securi 118
Sancti Antonii fratre et laico et lupo 147
Satyro et viatore 35
Satyro et rustico 40
Scarabeo et aquila 39
Scurra et episcopo 64
Sene puellam in uxorem accipiente 58
Sene, ob impotentiam carnis libidinem relinquente 73
Sene juvenem poma sibi furripientem, saxis deficiente 79
Sene mortem differre volente 81
Sene mortem vocante 101
Sene qui asinum portavit 156
143
Serpente 137
Serpente et Agricola 116
Serpente et cancro 126
Simia 120
Simia et vulpecula 14
Simia et ejus prole 31
Simia et duobus ejus natis 36
Simia et vulpe 104
Simia et Delphino 130
Singulari animali et vulpe 122
Sole et Aquilone 25
Sue et Cane 63 129
Silva et Rustico 13

T

Talpa et matre 119
Tauro et capro 31
Tauro et mure 35
Tauris et leone 32

Teſtudine et aquila 28 124
Teſtudine et ranis 61
Tigride et vulpe 32
Trabe et bobus cum trahentibus 54
Trabe boum pigritiam increpante 63
Tubicine 88 106
Turdo amicitiam cum hirundine ineunte 58
Thynno et delphino 107 88

V

VAte 112
Vaticinatore 89
Venatore et perdice 117
Verme et vulpe 139
Veſpis perdicibus et agricola 119
Veſpertilione, rubo et mergo 122
Veſpertilione et muſtela 135
Viatore 116
Viatore et pera inventa 90
Viatoribus 129 135
Vidua virum petente 60
Vidua et aſino viridi 75
Vipera et lima 13
Viro cardinali nuper creato gratulaturo 57
Viro et uxore bigamis 66
Viro maligno et dæmone 68
Viro zelotypo 69
Viro clyſteres recuſante 70
Viro amicos experiri volente 76
Viro aratrum portante 150
Viro avaro ſaeculum nummorum alloquente 81
Viro jactabundo 84
Viro Appollinem tentante 84
Viro et Satyro 85
Viro Agricola 98
Viro inope et infirmo 99
Viro et uxoribus 121
Ulmo et ſilere 67
Upupa indigne honorata 64
Urſo et apibus 62
Vulpecula et cicania 10
Vulpecula et muſtela 15
Vulpecula et pardale 38
Vulpe et leone 20 83 95
Vulpe et aquila 20
Vulpe et fele 38
Vulpe et mulieribus gallinas edentibus 53
Vulpe carnem leporis cani laudante 77
Vulpe et Capro 82
Vulpe et capite reperto 83
Vulpe et trago 94
Vulpe ſine cauda 95
Vulpe et rubo 96
Vulpe et crocodilo 96
Vulpe et venatoribus 96
Vulpe et larva 97
Vulpe eſuriente 99
Vulpe et pardo 85 100
Vulpe à ruſtico in palea abſcondita 145
Vulture aliiſque avibus 26
Uxore in flumine peremptа 142

IN-

INTERPRETERS.

Adrianus Barlandus.
Angelus Politianus.
Anianus.
Aulus Gellius.
Eraſmus Roterodamus.
Gulielmus Gaudamus.
Gulielmus Harmanus.
Joannes Antonius Campanus.
Laurentius Abſtemius.
Laurentius Valla.
Nicolaus Gerbellius Phorcenſis.
Petrus Crinitus.
Plinius ſecundus Novocomenſis.
Rimicius.

John Lyon
John Lyon
John Lyon 1708

PETRI

PETRI ÆGIDII
ANTVERPIANI
HENDECASYLLABON.

QUiſquis noſcere fabulas jocoſas
Æſopi cupis, hunc novum libellum
Limatum, nitidum, eruditulumque,
Exili tibi compara monetâ;
Quo nec terſior eſt, venuſtiorque,
Nec jucundior eſt, facetiorve;
Seu purum inſpicias ſtylum Latinum,
Seu tu beſtiolas legas loquentes,
Quin & ſenſiculis ſcatent amœnis;
Ut vita inſtituenda cuique, monſtrant.
Hunc nec barbarus ore zoileo
Pinſet, deprimet, atque lancinabit;
Hunc vel religioſuli probabunt,
Qui tecti piceo caput cucullo,
Ipſis ſunt Cynicis ſeveriores.
Nullos quippe docet feros amores,
Vel quæ lædere tenellam juventæ
Poſſent, illecebras licentiores.
Sed quid plura moror? Libellus iſte
Prorſus nobilis, elegans, Latinus;
Horarum eſt ſimul omnium libellus.

ÆSOPI

ÆSOPI FABULÆ.

De Gallo Gallinaceo.

GAllus gallinaceus, dum verrit stercoratium, offendit gemmam; Quid, inquiens, rem sic nitidam repeto? Si gemmarius reperisset, nihil esset eo lætius, ut qui pretium sciret. Mihi quidem nulli est usui, nec magni æstimo: imo equidem omnibus gemmis granum hordei malim.

MOR. *Per gemmam, artem sapientiamque intellige: per gallum, hominem stolidum & voluptuarium. Nec stolidi artes liberales amant, cum usum earum nesciunt; nec voluptuarius, quippe cui nulla placeat voluptas.*

De lupo & agno.

LUpus, ad caput fontis bibens, videt agnum procul infra bibentem: accurrit: agnum increpat, quod turbarit fontem. Trepidare agnus, supplicare ut parcat innocenti; se, quando longè infrà biberit, potum lupi nè potuisse quidem turbare, nedum voluisse. Lupus contrà intonat: Nihil agis sacrilege: semper obes; pater, mater, omne tuum invisum genus sedulò mihi adversatur. Tu mihi dabis hodie pœnas.

MOR. *Vetus dictum est, Ut canem cædas, facilè inveniri baculum. Potens, si libet nocere, facilè capit nocendi causam: Sat's peccavit, qui resistere non potuit.*

De Mure & Rana.

BEllum gerebat mus cum rana. De præludis certabatur imperio. Pugna erat vehemens & anceps. Mus callidus sub hera bibentium ex insidiis ranam adoritur. Rana, viribus major, pectore ac insultu valens, aperto Marte hostem lacessit. Hinc utrique erat juncea. Quo certamine procul viso, milvus adprobrevit quique pro studio pugnæ neuter sibi caveo, utrumque bellatorem milvus rapit ac laniat.

Eadem evenire solet factiosis civibus, qui dissensi libidinis [illegible] sua servare fieri magistratum, opes, plerumque [illegible] in publica pessum.

De Cane & umbra.

CAnis tranans fluvium rictu vehebat carnem. Splendente soles ita ut fit, umbrâ carnis lucebat in aquâ: quem ille visum avide captans, quod in faucibus erat perdidit. Itaque tum rei, tum spei jacturâ percolsus, primum ingemuit; deinde animum recipiens, sic clamavit, Miser decerat cupiditati tuæ modus. Satis superque erat, ni despuisses; jam per tuam stultitiam misera nihilo tibi est.

MOR. *Meminerimus hac fabella modestiæ, meminimus prudentiæ, ut cupiditati sit modus, ne certa pro incertis amittamus. Affuit certe Terentianus ille Sannio, Ego, inquit, spem pretio non emam.*

De Leone & quibusdam aliis.

CUm ove quibusdamque aliis pepigerat leo, venationem fore communem. Itur venatum: capitur cervus: partiuntur. Singulis singulas partes tollere, ut convenerat, incipientibus, leo irrugit. Una, inquiens pars mea est, quia sum dignissimus. Altera item mea est, quia viribus præstantissimus. Porro, quia in splendo cervo plus laboraverim, vendico tertiam. Quartam denique partem ni concesseritis, actum est de amicitiis. Soli, hac audito, discedunt tacui & taciti, non aus mutire contra leonem.

MOR. *Rara semper fuit fides; apud hos seculum variat est; apud potentes & est & fuit semper rarissima. Quocirca satius est, ut vivas tuum pari. Qui enim cum potentiore vivit, necesse habet sæpe de jure suo remittere. Cum æquali æquale tibi jus erit.*

De Lupo & Grue.

LUpo vorandi ovem forte ossa hæsere in gula; ambit; orat Lupum; opitulatur nemo. Omnes dictitant, tulisse eum pretium rapacitatis. Tandem blanditiis multis, pluribusque promissis gruem inducit, ut, colle longissimo in gulam infuso, os infixum eximeret: petenti autem præmium illusit: Inepta, inquit, abi: non tot habes quod vivis? vitam debes mihi? satius fuit, licuisse pramordere collum tuum.

MOR. *Iniqua est, Petite, quod facis ingrato.*

De Rustico & Colubra.

RUsticus reperium in nive colubram, frigore [illegible] domum tulit, adjecit ad focum. Colubra

utrulque respiceas, deinde flammam non ferens, omne rugurium sibilando infecit. Accurrit rusticus; conspectâ fuga verbis verberibusque cum eo injuriam expostulat; num hanc referat gratiam? num vitam erepturus sit illi, qui vitam ipsi dederit?

MOR. *Fit interdum ut obsint tibi, quibus tu prosueris, & male de te mereantur ii, de quibus tu bene sis meritus.*

De Apro & Asino.

Dum iners asinus irrideret aprum, ille indignans frendebat. Malum quidem, ignavissime, fueras meritus; sed etiamsi tu pœnâ fueras dignus, tamen ego indignor qui à te pœnas sumam. Irride tutus, impunè tibi licet: turos enim es ob inertiam.

MOR. *Demus operam, ut, cum indigna nobis audiemus aut patiemur, ne indigna nobis dicamus aut faciamus. Mali enim & perditi plerumque gaudent, si quispiam bonorum eis reddere magni pendunt, haberi se dignos ultione. Imitemur equos & magnas bestias, qui obstrepentes canículos cum contemptu præterunt.*

De Mure urbano, & mure rustico.

Libitum est urbano muri deambulare rus. Videt hunc mus rusticus; invitat; apparatur; itur cœnatum. Deptomit rusticus quicquid reposuerat in hyemem, & exhausit omne penu, ut tanti hospitis expleat lautitiam. Urbanus tamen, frontem corrugans, ruris damnat inopiam, urbis subinde laudat copiam. Remeans, ducit secum in urbem rusticum, ut, quæ verbis jactitârat re comprobaret. Ineunt convivium, quod urbanus splendide comparârat. Inter epulandum auditur in ædibus murmur clavis. Trepidare illi, & fugitare fugitando. Rusticus, & insuetus, & loci ignarus, ægrè se cuerit. Discedente famulo, redit urbanus ad mensam; vocat rusticum. Ille vix tandem metu depulso prorepit. Jovitantem ad pocula urbanum percontatur, cum hoc periculum crebrum fit. Respondet ille, quotidianum esse; contemni oportere. Tum rusticus, Quotidianum? inquit; mehercule, tuæ dapes plus fellis quàm mellis habent. Valedico tibi cum lautitiis tuis, quàm cum tali angustiarum illum copiam.

MOR. *Divitiæ præ se ferunt quidem voluptatem: sed si introspicias, habent periculá & amaritudinem.* Butrapelus *quidam fuit, qui cum inimicis suis quàm maximè nocere vellet, divites eos faciebat; dicitans ita se eos ulciscí, quippe accepturos cum divitiis ingentem furiarum curarum.*

De Aquila & cornicula.

AQuila nacta cochleam, non vi aut arte quivit eruere piscem. Accedens cornicula dat consilium; suadet subvolare, & è sublimi cochleam in saxa præcipitare; sic enim fore ut concha frangatur. Homi manet cornicula ut præstolerur casum. Præcipitat aquila; frangitur testa, subripitur piscis à cornicula; dolet elusa aquila.

MOR. *Noli quibuslibet habere fidem, & consilium, quod ab aliis acceperis, sæpe inficiaris. Multi enim consulti, non suis consultoribus, sed sibi consulunt.*

De Corvo & Vulpecula.

PRædam nactus strepitat in ramis corvus. Videt vulpecula gestientem: accurrit. Corvum, inquit, plurimâ salute impertit vulpes. Sæpenumerò audieram famam esse mendacem, jam reipsâ experior. Nam ut hâc fortè jam prætereo, suspiciens te in arbore, advolo culpans famam. Fama enim est, te nigriorem pice esse, & video candidiorem nive. Meo sane judicio cygnos vincis & *hederâ formosior albâ es.* Quòd si ut plumis, ità & voce excelles, omnium avium equidem te dixerim reginam. Hâc assentatiuncula illectus corvus ad canendum apparat. Apparanti verò è rostro excidit caseus: quo correpto, vulpecula cachinnum tollit. Tum demùm miserum corvum pudet, pigétque sui, & jactura rei misso pudore dolet.

MOR. *Nonnulli sic avidi laudis sunt, ut cum suo probro & damno ament assentatorem: ejusmodi bonunciones prædæ sunt parasitis. Quod si vitaveris jactantiam, fa. ilè assentatorum pestiferum genus vitaveris, si tu voles esse mihi Thraso, nusquam deerit tibi Gnatho. Terent.*

De Leone senectute confecto.

LEo, qui in juventute complures suâ ferocitate fecerat [illegible] in senectute exsolvit pœnas. Reddunt ra[illegible] dens aper, cornu petit taurus. Imprimis asellus, [illegible] nomen cupiens abolere, verbis & calcibus [illegible]

gemebundus leo, Hi, quibus olim nocui, jam vicissim nocent, & meritò: sed hi quibus aliquando profui, jam vicissim non prosunt, imò etiam immeritò obsunt. Stultus fui, qui multos secerim inimicos; stultior, qui falsis amicis confisus fuerim.

MOR. *In secundis rebus non efferatur, non sit ferox. Nam si vultum mutarit fortuna, ulciscentur quos læsisti. Et inter amicos hoc habeas discrimen; Sunt enim quidam amici, non tui, sed mensæ tuæ, sed fortunæ tuæ, quæ quidem fortunæ simulac mutata fuerit, & illi mutabuntur: tene secum actum erit, si non inimici fuerint. Merito queritur Ovidius,*

En! ego non paucis quondam munitus amicis,
Dum flavit velis aura secunda meis:
Ut fera nimboso tumerunt æquora vento,
In mediis lacerâ puppe relinquor aquis.

De Cane & Asino.

Dum blandiretur canis hero & familiæ, herus & familia eum demulcent. Asellus id videns altiùs gemit; cœpit eum pigere sortis; iniquè putat compararum, canem gratum esse cunctis, pascique de mensâ herili, idque otio ludóque consequi: sese contrà portare clitellas, cædi flagello, nunquam otiosum esse, & cunctis tamen odiosum. Si hæc fiant blanditiis, eam artem, quæ tam utilis sit, statuit sectari. Igitur quodam tempore redeunti domum hero, rem tentaturus, procurrit obviàm, subsilit, pulsat ungulis. Exclamante hero, accurrêre servi; & ineptus asellus, qui se urbanum credidit, fuste vapulat.

MOR. Non omnia possumus omnes, *ut ait Virgilius in Ecol.* Nec omnes omnia decent. *Id quisque velit, id teneat, quod possit. Nam scimus id quod Græcè significantius dicitur,* Ἕκαστος τὸν ἑαυτοῦ νόμον. *id est,* Asinus lyrarum, *vel* lyræ. *Sic autem Socius,* Asinus ad lyram positus. *Repugnante naturâ irritus est labor.*

In nihil inviti dicas faciésve Minervâ, *teste Horatio.*

De Leone & Mure.

Leo, ejus cursinque defessus, sub umbrâ, fronde super viridi quiescebat. Murem autem grege tergum ejus percurrente, unum è multis comprehendit. Supplicat ille, dedignatum se esse cui leo iratescat, clamitat. Repudiat ille bestiolæ nihil esse laudis, captivum

dimittit. Nec verò ità multò post, leo fortè, dum per saltum cur-
rit, incidit in plagas; rugire licet, exire non licet. Rugientem
miserabiliter leonem mus audit, vocem agnoscit, repit in cuni-
culos, laqueorum quærit nodos, quæsitos invenit, inventos cor-
rodit, leo è plagis evadit.

MOR. *Hæc fabula suadet potentibus clementiam. Etenim, ut
sunt res humanæ instabiles, egeni interdum ipsi potentes ope humili-
ma. Quare vir prudens, etsi potest, timebit vel ulli homini
nocere: qui autem non timet nocere alteri, valde despic. Quid
ita? Quia, etsi jam potentia fretus, neminem metuit, forsan
olim erit ut metuat. Constat enim evenisse claris magnisque regi-
bus, ut vilium hominum vel gratia indiguerint, vel iram meru-
erint.*

De Milvo ægroto.

LEcto decumbebat milvus, jam ferme moriens: Matrem orat
precatum ire deos. Mater respondet, Nihil opis illi sperandum
á diis, quorum sacra & aras suis rapinis toties violâsset.

MOR: *Decet venerari superos: illi enim pios juvant, impios a-
versantur. In felicitate neglecti, in miseria non exaudient. Quare in
secundis rebus sis eorum memor, ut in adversis rebus præsentes sint vi-
ri.*

De Hirundine & aliis aviculis.

CUm primum cœptum è Seri linum, hirundo suadet aviculis
impedire sementem, dictitans, sibi fieri insidias. Irrident
illæ; stultam vatem hirundinem vocant: Surgente jam lino, &
virescente, rursum monet evellere fata. Iterum irridentur. Matures-
cit linum, verratur populati segetem. Cum ne tunc quidem con-
sulentem audirent, hirundo, avium cœtu relicto, hominis sibi con-
ciliat amicitiam: init cum eo fœdus, cohabitat, cantu demulcet.
Cæteris è lino avibus fiunt retia & laquei.

MOR. *Multi nec ipsi consulere sibi norunt, nec rectè consulentem
audiunt. Sed cum in periculis sunt & damnis, tunc demum sapere in-
cipiunt, & suam damnare socordiam. Tum sæpe super quæ consuli est:
Hoc inquiunt, & illud factum oportuit. Sed præstat ille Promethe-
us, quam Epimetheus. Vidère hi fratres, Nemesin suus Graia. Al-
teri consilium ante rem sunt, alteri post rem: quod doctarus tuæ vitæ
ille noverunt.*

De Ranis, & earum Rege.

GEnus ranarum, cum esset libera, Jovi supplicabat dare sibi
regem. Ridere Jupiter vota ranarum. Illæ

que iterum insilire, donec ipsum perpellerent. Dejecit ille trabem. Ea moles ingenti fragore quassat fluvium. Territæ silentes ranæ; regem venerantur. Accedunt pedetentim propius: tandem abjecto metu, insultant & desultant. Iners rex luti erat, & contemptui. Lacessunt rursum Jovem: orant regem dari qui strenuus sit. Dat Jupiter Ciconiam; is perstrenue perambulans paludem, quicquid ranarum obviam sit, vorat. De hujus igitur ævitiis ranæ frustra questæ sunt. Jupiter non audit: nam & hodie adhuc queruntur. Vesperi enim ciconia cubitum eunte, ex stagnis egressæ rauco ululatu murmurant, sed surdo canunt. Volvens enim Jupiter, ut quæ regem clementem sint deprecatæ, jam iterant ipsi clementem.

MOR. *Perinde atque ranis, evenire solet plebi: quæ si regem pauloo mansuetiorem habet, ignavum & inertiæ esse causatur: quas aliquando contingere sibi virum, Contra, si quando vacla est regem strenuum, hujus sævitiam damnat, prioris laudat clementiam: sive quod semper præsentium nos pœnitet, sive quod verum est verbum, Nova veteribus esse potiora.*

De columbis & Milvo.

COlumbæ olim bellum gessere cum milvo: quem ut expugnarent, delegerunt regem sibi accipitrem. Ille rex factus, eosdem agit, non regem. Non segnius ac milvus rapit ac laniat. Pœnitet columbas incœpti, tutius fuisse putantes, pati bella milvi, quam tyrannidem accipitris.

MOR. *Nemini sua sors nimium pigeat.* Nihil est (teste *Flacco*) ab omni parte beatum. *Equidem meam sortem, modo tolerabilis sit, mutare non optem. Multi, nova sorte quæsita, veterem rursus optarunt. Ita plerique ingenio vario fumum omnes, ut ne mos noster teneat.*

De Fure & Cane.

FUri aliquando panem (ut fieri) porrigenti, respondit canis, Insidias tuas novi: panem das quo deinde lacerer, sed ego tuum munus odi; quippe si ego tulero panem, tu ex his vultis cunctis exportabis.

MOR. *Cave parvi commodi causâ amittas magnum. Cave cuivis benignus admodum videaris. Sunt enim qui dolo non tantum benigne dicunt, sed benigne faciunt.*

De

De Lupo & Sucula.

PArturiebat sucula. Polliceretur lupus se custodem fore fœtus. Respondet puerpera, Lupi obsequio se non egere; si velit pinnas haberi, incipiat gratum facere, longius abeat. Lupi enim officium constare, non præsentia, sed absentia.

MOR. *Non sunt cuncti credendi cunctis. Multi suam operam pollicentur, non tui amore, sed sui: suum quærentes commodum, non tuum.*

De Parturientibus montibus.

OLim rumor erat parturire montes: homines accurrunt, circumsistunt, monstri quippiam non sine pavore expectantes. Parturiunt tandem montes; exit mus. Tum omnes risu emori.

MOR. *Hunc fabellam tangit Horatius.*

Parturiunt montes, nascetur ridiculus mus.

Notat etiam jactantiam. Fastidiosi enim, cum magna profitentur & efflagitant, vix parva faciunt. Quapropter Thrasones illi jure sunt materia joci & scommatum. Vetat item hæc fabula inanes timores. Plerumque enim gravior periculo est periculi metus, imo ridiculum est quod metuimus.

De Cane venatico qui ab hero contemnitur.

CAnem venaticum, qui jam senuerat, incitat herus; frustra hortatur, tardi sunt pedes, non properat. Prehenderat ferram, fera edentulo elabitur. Increpat herus verbere & verbo. Canis respondet, debere sibi jure ignosci, jam senuisse, at juvenem fuisse strenuum. Sed, ut video, inquit, nil placet sine fructu; juvenem amasti, senem odisti. Amasti prædabundum, odisti tardum, edentulum. Sed & gratus esses, quem olim juvenem frugis causa dilexisti, senem fructuosæ juventutis gratia diligeres.

MOR. *Recte cani. Nam, teste Nasone.*

Nil, nisi quod prodest, charum est: En I detrahe menti
Spem fructus avidæ, nemo petendus erit.

Præteriti commodi nulla est memoria, futuri autem gratia non magna, præsentis commodi summa.

Turpe quidem dictu, sed, si modo vera fatemur,
Vulgus amicitias utilitate probat.

De Leporibus & Canis.

SYlvâ insolito mugiente turbine, crepidi leporum rapi[illegible] sunt fugere. Fugientibus cum obsisteret palus, [illegible]

utrinque comprehensi periculis. Quodque majoris esset incitamentum timoris, videre in palude mergi ranas. Tunc ex leporibus unus prudentior cæteris, ac dilertior; Quid, inquit, insanire timemus? Animo opus est: Corporum quidem agilitas nobis est, sed animus deest. Hoc Periculum quibuslibet non fugiendum, sed est contemnendum.

MOR. *Omni in re opus est animo. Facet virtus sine confidentia, Confidentia enim dux & regina virtutis est.*

De Hœdo & Lupo.

CApra, cum esset pastum ſtura, hœdum domi concludit, monens aperire nemini dum rediret ipsa. Lupus, qui id procul audierat, post matris dilceſſum pulsat fores: voce caprissat, jubens recludi. Hœdus dolum præsentiens, Non aperio, inquit: nam etsi vox caprissat, tamen equidem per rimulas lupum video.

MOR. *Obedire parenti filios, ipsis est utile; & juvenem senì decet auscultare.*

De Cervo & Ove.

CErvus coram lupo ovem reum facit, modium tritici debere clamitans. Ovis debiti quidem erat inſcia; tamen ob lupi præsentiam spondet se daturam. Dictur solutioni dies; adest: monet cervus ovem. Illa it infitias. Quod enim promiserat, excusat, factum id metu, & præsentiâ lupi; Votum extortum non esse servandum.

MOR. Sententia juris est, *Vim vi repellere licet.*
Ex hâc fabella, nova quædam nasci ur, *Fraudem fraude repellere licet.*

De Rustico & Angue.

RUsticus quidam nutrierat anguem. Iratus aliquando, basilicam petit secuti. Evadit ille non sine vulnere. Postea rusticus devenions ad paupertatem, rutus est id infortunii propter anguis injurium sibi accidere. Igitur supplicat angui ut redeat. Ille ait, Ignoscere, se sed redire nollej neque fore securum cum rustico, cui tanta sit domi securis; livorem vulneris desisse, sed pressse tamen memoriam.

MOR. *Ex, qui semel fidem fulvis, iterum habere fidem vix est tutum. Injurias quidem condonare, id sane misericordiæ est, cavere sibi, & decet, & prudentiæ est.*

De

De Vulpecula & Ciconia.

Vulpecula vocavit ciconiam ad cœnam. Opsonium in mensam effundit: quod, cùm liquidum esset, ciconia frustrà ostro tentante, vulpecula lingit. Abit elusa avis; pudétque, pigétque imperitæ. Post pluscula dierum redit, invitat vulpeculam. Vitreum vas fitum erat plenum opsonii, quod quidem vas cùm esset arcti gutturis, vulpeculæ opsonium licuit videre, & cluere, gustare non licuit: Ciconia rostro facile exhausit.

MOR. *Risus risum, jocus jocum, dolus dolum, fraus meretur fraudem.*

De Lupo & capite picto.

Lupus in officina sculptoris caput humanum repertum versat; mirátur, sentiens, id quod erat, nihil habere sensus. O pulchrum, inquit, caput? Est in te artis multum, sed ingenii nihil.

MOR. *Externa pulchritudo, si non sit interna, grata est. Sin alterutrâ carendum est, præstat externâ quam internâ carere. Illa enim sine hac interdum incurrit odium, ut stolidus eò fit odiosior, quò formosior.*

De Graculo.

Graculus ornavit se plumis pavonis. Deinde pulchellus sibi visus, fastidito genere suo, contulit se ad pavonum genus. Illi tandem, intellectâ fraude, stolidam avem coloribus nudârunt, & plagis affecerunt. Horatius hanc fabellam primo Epistolarum libro narrat, de corniculâ. Ait eam olim adornatam collectis, quæ avibus exciderant, plumis: postea autem, cum unaquæque avium suam plumam decerpsisset, ridiculam fuisse.

Ne si forte suas repetitum venerit olim
Grex avium plumas, moveat cornicula risum.
Furtivis nudata coloribus.

MOR. *Notat hac fabula eos qui se gerunt aquæ sublimiùs, qui cum his utuntur, qui & ditiores sunt & magis nobiles; quæ sæpe sæpius sunt & sunt ludibrio. Probe Juvenalis monet —— e cœlo descendit γνῶθι σεαυτὸν, hoc est, Nosce teipsum.*

De Musca & formica.

Musca altercabatur cum Formica; se nobilem, illam ignobilem; se volitare, illam repere; se vestari, illam vestem; illam in cavernis latere, segetem rodere, se splendidè epulari jactabat; & hæc tamen

regione, formica se non ignobilem esse, sed suis natalibus contentam: muscam vagam esse, se stabilem: sapere formicæ gravia & fluxura, quod muscæ pastilli & vina, atque hæc se non segui otio, at strenuâ operâ nanciscî: porro formicam lætam esse & tutam, charam omnibus, exemplar denique laboris; muscam anxiam, cum periculo esse cunctis infestam, cunctis invisam, exemplar denique segnitiæ: formicam hyemis memorem alimenta reponere; muscam in diem vivere, hyeme aut esuriturum, aut certè morituram.

MOR. *Qui pergit quæ vult dicere, ea quæ non vult audiet.* Musca si bene dixisset, bene audisset. Assentior autem formicæ. Videtur enim optabilior vita obscura cum securitate, quam cum periculo splendida.

De Rana & Bove.

RAna cupida æquandi bovem, se distendebat. Filius hortabatur matrem cœpto desistere: nihil enim esse ranam ad bovem. Ille secundùm intumuit. Clamitat natus; crepes licèt mater, bovem nunquam vinces. Tertium autem cùm intumuisset, crepuit.

MOR. Cuique sua dos est. *Hic formâ, ille viribus; hic opibus, ille pollet amicis: unumquemque suo decet esse contentum. Valet ille corpore, tu ingenio. Quocirca quisque semet consulat, nec invideat superiori, quod miserum est; nec, quod stultitiæ est, certare optet.*

De Equo & Leone.

VEnit ad equum comedendum leo: Carens autem præ senectâ viribus, meditari cœpit artem; medicum se profiteretur; verborum ambage equum hortatur. Hic dolo dolum, artem opponit arti. Fingit se nuper in loco spinoso pupugisse pedem; orat ut inspiciens sentem medicus educat. Paret leo. At equus, quantâ potuit vi, calcem leoni impingit, & se continuò conjicit in pedes. Leo vix tandem ad se redens, (ictu enim propè examinatus fuerat) *Pretium*, inquit, *ob stultitiam fero; at is jure effugit: dolum enim dolo ulcus est.*

MOR. *Odio digna est simulatio, & simulatione capienda. Non est timendus hostis, qui hostem præ se fert; sed qui, cùm hostis sit, benevolentiam simulat, is demum timendus est, & odio dignissimus.*

De Equo & Asino.

[illegible] strueris sellâque exornatus, cum ingenti [illegible] currebat. Currenti autem omnibus [illegible] obstat

obstabat. Equus irâ fremebundus, & frena feroci spumantia mandens: Quid, inquit, tarde, ignave, obstitis equo? Cede, inquam, aut proculcabo te pedibus. Asellus, contrà rudere non ausus, cedit tacitus. Equo autem provolanti & cursum intendenti crepat inguen. Tum curlui & ostentui inutilibus, ornamentis spoliatur, deinde carrario venditur. Postea cum carro venientem videt asellus, & affatur, Heus bone vir, quid istuc ornati est? ubi aurata sella, bullata cingula? ubi nitidum frænum? Sic, amice, necesse fuit evenire superbienti.

MOR. *Plerique in secundis rebus elati sunt, nec sui memores, nec modestiæ: Sed quia prosperitate insolescunt, adversitatem incurrunt. Eos, qui videntur felices, monuerim esse cautos: etenim si rota fortunæ circumacta fuerit, sentient miserrimum genus infortunii esse, fuisse felices. Accedit ad cumulum infelicitatis id quoque mali, Contemnuntur ab iis quos ipsi contempsêre; & illudent eis ii, quos ipsi risêre.*

De Avibus & Quadrupedibus.

AVibus pugna erat cum quadrupedibus. Utrinq; spes, utrinq; metus, utrinque erat periculum. Vespertilio autem, relictis sociis, deficit ad hostes, vincunt Aves duce & auspice aquilâ. Transfugam verò vespertilionem damnant, uti nè ad aves unquam illi sit reditio, uti nè luci unquam sit volatus. Hæc caula vespertilioni est, ut non nisi nocte volet.

MOR. *Qui cum sociis adversitatis & periculi particeps esse renuit, prosperitatis & salutis expers erit.*

De Lupo & Vulpe.

LUpus, cùm prædæ satis esset, in otio degebat. Accedit vulpecula: Scisciatur otii causam. Sensit lupus insidias fieri suis epulis; simulat morbum esse causam; orat vulpeculam deprecatum ire deos; Illa, dolens dolum non succedere, adit pastorem, monet patere latebras lupi; hostem enim securum posse inopinato opprimi. Adoritur pastor lupum, mactat. Illa potitur antro & præda; Sed fuit illi breve sceleris sui gaudium: nam non ita multo post, idem pastor & ipsam capit.

MOR. *Fœdus res invidia est, & ipsi interdum autori quoque perniciosa. Placuit Epistolarum lib. 1.*

Invidus alterius rebus macrescit opimis.

Invidia Siculi non invenêre tyrannum
Majus tormentum.

De Cervo.

CErvus in perſpicuo fonte ſe conſpicatus, probat procera fronti & ramoſa cornua, ſed tibiarum exilitatem damnat. Forte, dum contemplatur, dum judicat intervenit venator: fugit cervus *Ocyor pilis & agente nimbos ocyor Euro*: inſectantur fugientem canes. ſed cum intraſſet condenſam ſylvam, implicata ſunt ramis cornua. Tum demum tibias laudabat, & cornua damnabat, quæ fecêre ut præda eſſet canibus.

MOR. *Fugienda petimus; petenda fugimus. Placent quæ officiunt; quæ conſerunt, diſplicent. Beatitudinem capimus, priuſquam ubi ſit intelligamus. Opum excellentiam & bonorum celſitudinem quærimus: in his beatitudinem ſitam opinamur, in quibus tamen multum laboris eſt & doloris. Pulchre id ſignificat Lyricus ille noſter.*

Sæpius ventis agitatur ingens
Pinus, & celſæ graviore caſu
Decidunt turres, feriuntque ſummos
Fulmina montes.

De Vipera & Lima.

IN fabrica offendens limam vipera, cœpit rodere. Subriſit lima, Quid, inquiens, inepta? quid agis? tu tibi ante conteriveris dentes, quàm me atteras, quæ duritiem æris præmordere ſoleo.

MOR. *Etiam atque etiam vide quicum tibi res ſit. Si in fortiorem dentes acuas, non illi, ſed tibi nocueris.*

De Lupis & Agnis.

LUpis & agnis, quibus natura eſt diſcordia, fœdus aliquando fuit, datis utrinque obſidibus. Lupi ſuos catulos, oves canum cohortem dedere. Quietis ovibus ac paſcentibus, lupuli matrum deſiderio ululatus edunt. Tum lupi irruentes, fidem fœdeſque ſolutum clamitant, ovêſque earum præſidio deſtitutas laniant.

MOR. *Inſcitia eſt, ſi in fœdere tua præſidia hoſti tradas. Nam qui hoſtis fuit, hoſtis forſan nondum eſſe deſiit; fortaſſis & cum fœderatis, cur te nudatum præſidio adoriantur.*

De Sylva & Ruſtica.

[illegible] etiam arboribus ſuus ſermo erat, venit ruſticus [illegible]; rogat ut ad ſecurim ſuam tollere liceat capulum. Ruſticus aptatâ ſecuri, cœpit arborem ſuccidere. [illegible] ſero, pœnituit ſylvam ſuæ facilitatis: doluit [illegible] ſui exitii.

MOR.

MOR. *De quo bene meresis, vide. Multi fuere, qui accepto beneficio in autoris abusi suis perniciem.*

De Membris & Ventre.

PEs & manus ventrem olim incusarunt, quòd ab otioso eo lucra ipsorum vorarentur. Jubent aut laboret, aut ali nè petat. Supplicat ille semel atque iterùm: Negant tamen manus alimentum. Exhausto inediâ ventre, ubi cœpere omnes artus deficere, tum manus voluit tandem officiosa esse: verùm id serò. Nam venter, desuetudine debilis, cibum repulit. Irâ cuncti artus, dum ventri invident, cum ventre pereunte pereunt.

MOR. *Perinde atque in membrorum societate est, ita se habet societas humana.* Membrum eget membro; amicus eget amico. *Quare mutuis officiis, mutuis operibus utendum est: neque divitiæ, neque dignitatum apices hominem satis tuentur. Unicum & summum præsidium, complurium amicitia est.*

De Simia & Vulpecula.

SImia vulpeculam orat, ut partem caudæ sibi donet ad tegendas nates; illi enim esse oneri, quod sibi foret usui & honori. Respondet illa, nihil nimis esse; & se malle humum caudâ suâ verri, quam simiæ nates tegi.

MOR. *Sunt qui egent; sunt quibus supersit: nulli tamen divitum id moris est, ut se superflua beet egenos.*

De Cervo & Bobus.

CErvus, venatorem fugiens, conjecit se in stabulum: boves orat, ut in præsepi latitare liceat. Boves rutum esse negant; mox enim & dominum & famulum affuturos. Ille securum se esse ait, modò ne ipsi prodant. Intrat famulus, occultum fœno non videt, exit. Gestire cervus, & nihil jam timere. Tum unus è bobus, & ævo & consilio gravis, Facile, inquit, erat hunc (qui culpa est) fallere: sed ut herum (qui Argus est) lateat. *Hic labor, hoc opus est.* Mox deinde introgreditur herus; qui, ut servi negligentiam corrigat, cuncta lustrans oculis, & præsepe manu tentans, cervi deprehendit sub fœno cornua: inclamat famulos, accurrunt, feram concludunt, capiunt.

MOR. *In adversis rebus & periculis, latebræ difficiles sunt devitare: aut quid miserer, ut cæpit, fortuna exagitat; nec quis ipsi malum inferat, & quasi consilii sumus imprudentia.*

De Leone & Vulpecula.

LEo ægrotabat, visebant animalia, unâ officium differente vulpeculâ. Ad hanc legatum mittit leo cum epistolâ, quæ veniæ admoneat; gratissimam rem ægroto fore ejus unius præsentiam; nec quicquam periculi fore aut vulpecula metuat: leonem enim primum quidem amicissimum esse vulpeculæ, ideoque percupere ejus colloquium. Deinde ægrotum esse, & decumbere, ut etiamsi (id quod non erat) velit, nocere tamen non queat. Rescribit vulpecula, Optare se ut leo convalescat, idque oraturam superos; cæterum minimè visuram; terreri enim se vestigiis. Quæ quidem vestigia cum omnia sint antro leonis adversa, & nulla aversa, eam rem judicium esse, multum quidem animalium introisse, sed exisse nullum: *Horat.*

Olim quod vulpes ægroto cauta leoni
Respondit, referam: Quia me vestigia terrent,
Omnia te adversum spectantia, nulla retrorsum.

MOR. *Cave fidem habeas verbis. Ni caveris, sæpe tibi dabuntur verba. Capienda est conjectura tum ex verbis, tum ex factis; & ex his illa sunt judicanda.*

De Vulpeculâ & Mustela.

VUlpecula, longâ inediâ tenuis, forte per angustiorem rimam, ad cumeram fruenti repsit: in qua cum probe pasta fuit, deinde rursus tentantem egredi distentus impedit venter. Mustela luctantem procul contemplata, tandem monet si exire cupiat, ad cavum macra redeat, quo macra intraverat.

MOR. *Videas complures in mediocritate lætos esse atque alacres, vacuos curis, expertes animi molestiis. Sin bi divites facti fuerint, videbis eos mœstos incedere, nunquam frontem porrigere, plenos curis, animi molestiis obrutos. Hanc fabellam sic Horatius canit, lib. 1. Epist. 7.*

Forte per angustam tenuis vulpecula rimam
Repserat in cumeram frumenti; pastaque rursus
Ire foras pleno tendebat corpore frustra.
Cui mustela procul, Si vis, ait, effugere istinc,
Macra cavum reperas arctum, quem macra subisti.

De Equo & Cervo.

EQuus gerebat bellum cum cervo. Pulsus tandem e pascuis, implorabat opem humanam. Redit cum homine; descendit cum equum: victus enim jam fit victor. Sed tamen hostis

victo,

victo, & sub jugum misso, ipse victor necesse est serviat homini. Equitem fert dorso, frenum ore.

MOR. *Dimicant multi contra paupertatem: quâ per fortunam & industriam victa, sæpe victoris interit libertas: Domini quippe & victores paupertatis servire incipiunt divitiis, anguntur avaritiæ flagris, parsimoniæ cohibentur frænis, nec quærendi tenent modum, nec (justo quidem avaritiæ supplicio) partis rebus audent uti.* De hac re *Horatius, lib. 1. Epistolarum, 10. Epist.*

Cervus equum, pugnâ melior, communibus herbis
Pellebat, donec minor in certamine longo
Imploravit opes hominis, frænumque recepit.
Sed postquam victor violens discessit ab hoste,
Non equitem dorso, non frænum depulit ore.
Sic qui pauperiem veritus, potiore metallis
Libertate caret, dominum vehet improbus, atque
Serviet æternum, quia parvo nesciat uti.

ÆSOPI FABULÆ,

ADRIANO BARLANDO INTERPRETE.

De duobus Adolescentibus.

ADolescentes duo obsonium apud coquum sese empturos simulant. Coquo alias re agente, carnem alter è canistro furripit: dat socio ut sub veste occultet. Coquus subreptam sibi carnis partem ut vidit, furci utrumque cœpit insimulare. Qui sustulerat, per Jovem nihil habere; is vero qui habuit, nil se sustulisse identidem peierat. Ad quos, Me quidem, inquit coquus, fur nunc latet; sed is inspexit, is scit per quem jurastis.

MOR. *Si quid peccavimus, id statim non sciunt homines: at Deus omnia videt, qui sedet super cælos, & intuetur abyssos. Quod si vagitent homines, suppressius prudentiusque peccabitur.*

De Cane & Lanio.

CAnis in macello cum lanio carnem abstoliisset in pedes sese continuò quantum potuit conjecit. Lanius, jactura rei perculsus, primum tacuit: deinde animum recipiens, sic procul acclamavit; O furacissime, curre tutus, impunè tibi licet: tutus enim es nunc ob celeritatem: posthac autem cautiùs observaberis.

MOR. *Hæc fabula significat, plerosque omnes tum demum fieri cautiores, ubi damnum acceperint.*

De Cane & Ove.

CAnis ovem in jus vocat, panem ex mutuo debere clamitans. Illa it inficias. Milvus, lupus, vultur, accersuntur: rem affirmant. Damnator ovis: damnatam canis rapit ac deglubit.

MOR. *Falsis testimoniis opprimi quamplurimos, tum nemo nescit, tum hæc quam optime docet fabellula.*

De Agno & Lupo.

AGno comitanti caprum lupus fit obviam; rogitat cur relicta matre olidum potius sequatur hircum, suaderq; ut ad distenta lacte matris ubera redeat; sperans ita fore, abductum ut lanient. Ille vero, Mater me, ô lupe, inquit, huic commisit: huic summa cura servandi data est; parenti potius quàm tibi obsequendum, qui me seducere istis dictis postulas, subductum mox discerpere.

MOR. *Noli omnibus fidem habere. Multi enim, dum aliis videntur velle prodesse, sibi interim consulunt.*

De adolescente & Cato.

CUm adolescens quidam in deliciis amoribusque usorpasset catum. Venerem precibus fatigavit, ut catum in feminam transfiguraret. Commisereiscit, & audit orantem Venus: fit metamorphosis, quæ adolescenti misere amanti perplacuit: nempe tota succi plenula, tota candidula, tota elegantula. Ivit deinde in cubiculum, ridetur, luditur. Nec vero ita multo post, percupiens experiri Dea nunquid catus cum corpore mutasset & mores, per impluvium immittit musculum. Ibi riso prorsus atque ludo res digna accidit. Conspectam illico bestiolam insequitur molliercula. Venus indignata feminæ, vultus in catum mutavit.

Cum pedibusque manus, cum parvis brachia mutat
Cruribus: & eadem est mutatis addita membris.

MOR. Cœlum, non animum mutant, qui trans mare currunt. *Nimisque difficile est, assueta relinquere.*

Horat. Naturam expellas furcâ licet, usque recurret.

De *Agricola & Filiis.*

COmplures habebat agricola adolescentulos, iique inter se discordes fuêre: quos pater elaborans trahere ad mutuum amorem, apposito fasciculo, jubet singulos brevi circumdarum funiculo effringere. Imbecilla nequicquam conatur ætatula. Solvit pater, redditque singulis virgulam: quam, cum pro suis quisque viriculis facile frangeret; O, inquit, filioli, sic concordes vos vincere poterit nemo: Sed si mutuis volueritis sævire vulneribus, atque intestinum agitare bellum, eritis tandem prædæ hostibus.

MOR. *Docet hic Apologus,* Concordia parvas res crescere, discordia magnas dilabi.

De *rustico & Equo.*

RUsticus equum vacuum, asinumque sarciculis egregie onustum producit ad viam. Defessus asellus equum, sibi onera ut adjuvet orat, si salvum velit. Negat factorum equus. Asellus tandem sarcinæ pondere gravatus procumbit: moritur. Herus omne onus, mortui quoque aselli corium, in equi dorsum reclinat. Quibus cum ille deprimeretur, Me miserum! inquit, merito meo sic nunc excrucior, qui dudùm laboranti asino opitulari nolui.

MOR. *Monemur hac fabula, ut oppressis subveniamus amicis.* Ortûs nostri (*inquit Plato*) partem sibi patria vendicat, partem amici.

De *Carbonario & Fullone.*

FUllonem invitabat carbonarius, ut secum in unis ædibus habitaret. Fullo, non est, inquit, mi homo, istud mihi vel cordi, vel utile: vereor enim magnopere, ne, quæ ego eluam, ea reddas tam atra quàm carbo est.

MOR. *Monemur hoc Apologo, cum inculpatis ambulare: monemur, sceleratorum hominum consortium, velut pestem quandam, devitare.* Trahunt (*inquit Campanus*) hominem sodalitia: commercia etiam in mores penetrant; & perinde quisque erit, ut ii quibuscum versatur.

De Aucupa & Palumbe.

IT venatum auceps: videt oblatorem procul in altissima arbore palumbum; adproperat; denique insidias molitur; premit forte calcibus anguem. Hic mordere. Ille improviso exanimatus malo, Me miserum! inquit, dum alteri insidior, ipse disperco.

MOR. *Significat hæc fabula, nonnunquam eos suis artibus circumveniri, qui res novas moliuntur.*

De Buccinatore.

BUccinator quidam ab hostibus capitur; adducitur. Trepidare ille; supplicare ut parcant innoxio; se, quando nihil armorum unquam præter unam buccinam gestaverit, hominem nè potuisse quidem occidere, nedum voluisse. Illi contrà mortuare tam sævo, tam verberibus intonare. Nihil agis, scelus? maximè noces, atque nunc hic trucidabere; quod, cùm ipse (ut fateris) sis rei militaris imperitus, cornu isto tuo aliorum excitas, evibrasque animos.

MOR. *Gravissimè peccant nonnulli, qui ad mala alioqui satis pronis principibus, ut iniquè agant, consulunt, atque hujusmodi quædam ad illorum aures occinunt: quid etiam dubitas? An te principem esse oblitus es? Annon tibi quòd lubeat, licet? Tu legibus major: in te Legi-rupa nomen cadere haud potest, qui ipsis etiam dominaris legibus. Tui nihil possident, quod tuum non sit. Tu potes & servare & perdere. Tibi fas est, opibus dignitatèque augere quem visum sit. Fas est ubi libuerit adimere. Alios alia vel damnant, vel commendant: tibi nihil non honestissimum fuit.*

De Lupo & Cane.

LUpus cani autè lucem in sylva forte fortunâ sit obviam, lætatur, adventum gratulatur: denique rogat quo pacto tam sit nitidus. Cui ille, Herilis cura hoc efficit, herus me blandientem sibi demulcet, de mensâ pascor heri; sit mitissimus, nunquam sub dio dormito, tum universæ familiæ non dici potest quam sim gratus. Næ tu, inquit lupus, multò es felicissimus, ô canis, cui tam benigno & comi contigit herus, quocum & unam commorari & ubi libeat vagari volum me animantium esse ipsum fortunatus. Canis, novi statim cupidissimum videns lupum, effecturum se pollicetur, ut hæreat in parte aliqua apud herum, modo de pristina ferocia aliquid remittere, & feritatem ferre velit. Stat sententia: Lupo libitum est

deambulare ad villam: sermones edunt in itinere prorsus jucundissimos. Postea vero cùm illuxit, conspiciens canis collum videns lupus, *Quid sibi vult*, inquit, *ô canis, tua isthæc prorsus depilata cervix?* Solebam, inquit ille, fœtoculos notis pariter & ignotis allatrare, obmordereque nonnunquam: Id ægre ferens herus, crebris me tundebat verberibus, prohibens etiam, ne quem prærer furem lupumque adorirer: ego sic vapulando victus sum, & mitior factus; hocque genialis sævitiæ servavi signum. Lupus hoc audito, *Ego*, inquit heri tui amicitiam tanti non emo. Vale igitur, ô canis, cum tuâ isthac servitute: mihi mea potior est libertas.

MOR. *Opprobrium est humili casa dominum esse, & panem ater rum vorare quam in amplissima regia opiparis mensis frui, & obnoxium trepidumque degere; nam libertas sublimi exulat aula; ubi accipienda venit, & mussitanda injuria est.*

De Agricola & canibus.

AGricola, cum rori plusculos hyemâsset dies, cæpit tandem necessariarum rerum penuriâ laborare; interficit oves, mox & capellas; postremò bovem quoque mactat, ut habeat quo inediâ pene exhaustum corpusculum sustenter. Id videntes canes, salutem fugâ quærere constituunt; sese enim non victuros diutius, quando ne bobus quidem, quorum in opere rustico faciendo utebatur operâ, pepercit herus.

MOR. *In quam dorum mercedis gratia te tradis vide. Nonnulli inhumanissimi sunt heri. Multi enim hodie eo dementiæ prolabuntur, ut vel servos infortunio, malo & damno libenter mactent.*

De Vulpe & Leone.

VUlpecula, quæ leonis immanitatem insuetam habebat, semel atque iterum id forte animal contemplata, trepidare & fugitare. Cùm jam tertio obtulisset sese obviam leo, tantum abfuit ut meruerit quicquam vulpes, ut confidenter illum adierit salutaveritque.

MOR. *Omnes nos consuetudo audaciores facit, vel apud eos quos antea aspicere vix ausi fuimus.*

De Vulpe & Aquila.

VUlpeculæ proles foràs exeuntes: ab aquilâ comprehensa, matris fidem implorat. Accurrit illa, ut captivam prolem dimittat, aquilam rogat. Aquila nacta prædam, ad pullos subvolat. Vulpes, correptâ face, quasi illius munitiones incendio

cendio absumpturæ esset, insequitur. Cum jam arborem conscendisset, Et ipsa nunc te, inquit, trahesque, si potes, ure. Trepidans aquila incendium dum metuit, Parce, inquit, mihi parvisque liberis; tuum quicquid habeo, reddidero.

MOR. *Per aquilam, potentis atque audacis animi homines intelligè; per vulpem, pauperculos quos calumniis premere contumeliisque afficere divitibus æque studium est. Verum quando est sua & formicæ ira, impotentes ii acceptam interdum probe ulciscuntur injuriam.*

De Agricola & Ciconia.

GRuibus anseribusque sata depascentibus, laqueum prætendit rusticus: capiuntur grues, capiuntur anseres, capitur & ciconia. Supplicat illa, innocentem sese clamitans, & nec gruem nec anserem esse, sed avium omnium optimam, quippe quæ parenti sedulo semper inservire, eundemque senio confectum alere consueverit. Agricola, Horum, inquit, nil me fugit; verum cum nocentibus postquam te cepimus, cum eis quoque morieris.

MOR. *Qui flagitium committit, & is qui impuris se adjungit socium, pari pœna plectuntur.*

De Gallo & Cato.

VEnit ad gallum comedendum catus: non satis autem habens ad nocendum causæ gallum criminari occipit, obstreperam esse avem dictitans, utpote quæ voce tam acutâ nostu dormientes homines expergefacit. Ille se innocentem air, cùm sic ex itet ad opera mortales. Catus interea intonat, Nihil agis, scelestè; cum matre rem habes, nec à sorore abstines. Id gallus quoq; cùm expurgare niteretur; Nec hoc, inquit, perseverabitis sævies catus, quicquam faciet; tu mihi hodie discerperis.

MOR. *Vetus dictum esse ait Gulielmus Gaudanus.* Ut canem cædas, facile invenire baculum. *Malus, si libitum fuerit, quo jure, quâque injuriâ, te præcipitem dabit.*

De Opilione & Agricolis.

PUer editiore pratulo oves pascebat, atque per jocum tèrque quatèque lupum adesse clamitans, agricolas nudq; excitebat. Illi sæpiùs illusi serio auxilium imploranti dum non subveniunt, fiunt oves prædæ lupo.

MOR. *Si mentiri consueverit quispiam, huic, si quando verum narrare cœperit, haud facile habebitur fides. Superiori Apologo finitimus est ille apud Horat. lib. 2. Epist. 19. de Plano scurra jocum.*

Nec semel irriso, triviis attollere curat.
Fracto crure Planum; licet illi plurima manet
Lacryma; per sanctam jurarus dicat Osirim.
Credite, non ludo, crudeles, tollite claudum;
Quære peregrinum, vicinia, ranca reclamat.

De Aquila & Corvo.

RUpe editissimâ in agni tergum devolat aquila; videns id corvus, imitari, velut simia, gestit aquilam; in arietis vel, tos se demittit, dimissus impeditur, impeditus comprehenditur, comprehensus projicitur pueris.

MOR. *Non aliorum, sed sua se quisque virtute æstimet.* Tuo te pede mensura, *inquit Horatius.* Id velis, id tentes quod possis.

De Cane invido & Bove.

PRæsepio fœni pleno decumbebat canis. Venit bos ut comedat. Ille sese surrigens, prohibere. Bos. Dii te cum tua isthac invidia perdant, inquit, qui nec fœno vescaris, nec me vesci sinis.

MOR. *Eo sunt ingenio plerique, ut aliis invideant, quod ipsi mentis suopte assequi nequeant.*

De Cornice & Ove.

STrepitat in oviculæ dorso cornicula. Ovis, Cani, inquit, sic obstreperes, ferres infortunium. At cornix, Scio, inquit, quibus insultem, placidis molesta, sævis amica.

MOR. *Impotenti & sincero perpetuo est cum malis parata certatio. Ulciscitur solo innocentissimus quisque; nocentis verò, ac præferocis contumacis auribus obstrepit nemo.*

De Pavone & Luscinia.

PAvo apud summi Jovis sororem & conjugem Junonem queritur luscinium suave cantillare; se ob raucam ravim ab omnibus irrideri, Cui Juno, Dos sua à diis cuique: luscinia cantu, tu plumis longe superas: unumquemque sua sorte decet esse contentum.

MOR. *Quæ Dii largiuntur, grato suscipiamus animo, neque majora quæramus.* Superi temere agunt nihil.

De

De Mustela senicula & Muribus.

MUstela, præ senio viribus carens, mures jam, ità ut solet, insequi non valebat, meditari cæpit dolum; in farinulæ colliculum se illatebrat, sic speranse fore, ut citra laborem venetur. Accurrunt mures, & farinem essitare dum cupiunt, ad unum omnes à mustelâ voranter.

MOR. *Ubi viribus quispiam destitutus fuerit, ingenio opus est.* Lysander Lacedæmonius *subinde dicere solebat, Quo non pervenit leonina pelle, vulpinam assumendam esse.* Quod sic lucidius, dixerim Ubi virtus non satis potest, adhibenda est astutia.

Apologus ex Mantuano traductus.

RUsticus quidam ex malo, quam in proximo habebat agello, lapidissima quotannis legebat poma: hero lecta donabat urbano: qui illectus incredibili pomorum dulcedine, malum eandem ad ipse transtulit. Ea vetustima repente exaruit, atque ibi poma pariter & malus periêre. Quod cum patrifamilias nunciaretur, Heu! difficile est, inquit annosam transplantare arborem: satis superq; fuerat (si frenos meæ novissem imponere cupiditati) fructus ramo decerpere. Hanc fabellam sic Mantuanus concinit:

Rusticus ex malo dulcissima poma legebat,
Unde dare urbano dona solebat hero.
At herus, illectus frugum dulcedine, malum
Transtulit in latibus proxima rura suis.
At quia malus erat senior, translata repente
Aruit, & proles cum genitrice perit.
Heu! male transfertur, senio cum induruit arbor,
Inquit herus, fuerat carpere poma satis.

MOR. Qui nimium sapiunt, atque inconcessa sequuntur,
Desipiunt; cohibet qui sua vota, sapit.

BARLANDI FABULÆ.

De Leone & Rana.

AUdire vocem visus leo, prosiliit: subsistit non sine trepidatione, magni quippiam expectans. Egredien; eundem aquis ran-

ramula. Leo, depositio metu adproperans, bestiolam proculcat pedibus.

MOR. *Vetat hic Apologus inanes timores, ut illa à Guliel. Gaudano versa Fabula de partu montium.*

De Formica.

SItiens, venit ad fontem ut biberet formica, incidit forte in puteum, opitulatur eminus, ex arbore dejecto ramo, columbæ: Ramum conscendens, formica servatur. Adest, columbam ut capiat, auceps: non finit formica; aucupis pedem arripit mordicus; avolat columba.

MOR. *Docet hæc fabula præclare, meritis referendam esse gratiam.*

De Pavone & Pica.

GEns avium, cum libere vagaretur, optabat sibi dari regem. Pavo se imprimis dignum qui eligeretur putabat, quia esset formosissimus. Hoc in regem accepto; pica, O rex, inquit, si, te imperante, aquila nos perstrenue, ut solet, insequi cœperit quo illam modo abiges? quo nos pacto servabis?

MOR. *In principe non tam forma, quam corporis fortitudo spectanda, opus est prudentia.*

De Ægroto & Medico.

MEdicus curabat ægrotum; ille tandem moritur. Tum ad cognatos medicus: Hic, inquit intemperentia periit.

MOR. *Bibacitatem & libidinem, nisi quis mature reliquerit, aut nunquam pervenies ad senectutem, aut perbrevem est habiturus senectutem.*

De Leone & aliis.

LEo, asinus, vulpes cum venatum: capitur ampla venatio: capta partiri jussa. Asino singulis singulas partes ponente, irrugit leo: asinum rapit ac laniat. Postea, vulpeculæ id dat negotii: quæ astutior, cum leone longe optima proposita parte, sibi vix minimam particulam reservasset, rogat leo, à quo sic docta sit. Cui illa, Hujus me, inquit, calamitas docuit, mortuum asinum ostendens.

MOR. *Felix quem faciunt aliena pericula cautum.*

De Hædo & Lupo.

FEnestra prospectans hœdus, prætereuntem lupum convitiis incessere audebat. Cui lupus, Non tu, ait, sceleste, mihi convitiaris, sed locus.

MOR.

MOR. *Et tempus & locus semper audaciam addunt homini.*

De Asino.

ASinus, de hortulani sævitia querens, Jovi supplicat alium dari herum. Exaudire Jupiter vota asini: dat tegularium: apud quem cùm tegulas graviorasque tergo vectaret onera, accessit rursum ad Jovem. orat dari qui mitior sit. Ridere Jupiter. Ille tamen non destitit instare, & orare, usque adeo donec perpelleret. Dat illi coriarium: quem ubi pernovit asellus, Me miserum, inquit, qui, dum nullo sum contentus domino, in eum inciderim, qui nec corio quidem meo (quantum auguror) parcet!

MOR. *Semper damnamus quæ præsentia sunt, & nova appetimus quæ (ut dici solet) veteribus non sunt potiora.*

De anu & Ancillis.

ANus quædam domi habebat ancillas complures, quas quotidie antequam lucesceret, ad galli gallinacei, quem domi alebat, cantum, excitabat ad opus. Ancillæ, quotidiani tandem negotii commotæ tædio, gallum obtruncant, sperantes, jam necato illo, in medios fore dies dormituras: sed hæc spes miseras frustrata est. Hera enim, ut interemptum gallum rescivit, intempesta deinceps nocte surgere jubet.

MOR. *Non pauci, gravius malum dum student evitare, in alterum diversum incidunt. Pervulgatum est,*

Incidit in Scyllam, qui vult vitare Charybdim.

De Asino & Equo.

ASinus beatum putabat equum, quod pinguis esset, & in otio degeret; se vero infelicem dicebat, quod macilentus esset, ac strigosus, quotidieque ferendis oneribus ab immiti hero exerceretur. Haud multo post ad arma conclamatum est. Tum equus, *Non equitem dorso, non frænum reppulit ore*, nec telum corpore. Hoc vilo, asinus magnas Diis gratias agebat, quod non equum se, sed asinum fecissent.

MOR. *Miseri sunt, quos vulgus beatos judicat; & non pauci beati, qui se miserrimos putant. Sutor crepidarius regem dicit felicem, quem rerum omnium compotem videt; non considerans, in quantas res & sollicitudines distrahatur, dum interim ipse cum opitulo paupertate cantillat.*

De

De Leone & Capra.

EDità rupe ambulantem capram forte conspicatus leo; monet, ut potiùs in viride pratum descendat. Capra, Facerem fortassis, inquit, si tu abesses; qui mihi non istud suades, ut ego inde ullam capiam voluptatem, sed ut tu habeas quod vores famelicus.

MOR. *Omnibus ne habeas fidem. Quidam enim non sibi, sed sibi conjurant.*

De Vulture aliisque Avibus.

ANnuum sæ natalem celebrare adsimulat vultur: aviculas ad cœnam invitat. Veniunt pleræque omnes; venientes magno plausu favoribusque accipit, acceptas laniat vultur.

MOR. *Non sunt amici omnes qui blande dicunt, aut benignè se facere velle simulant. Hinc Ovidius* Melle sub Hyblæo sæpe venena latent.

De Anseribus.

ANseres unà cum gruibus agrum vastabant; quibus auditis, rustici protinùs in illos feruntur. Rusticos conspicatæ avolant grues; capiuntur anseres, qui impediti corporis onere, subvolare non poterant.

MOR. *Expugnata ab hostibus urbe, facile se subducit inops: at dives servit captus. In bello divitiæ magis oneri sunt quam usui.*

De Jove & Simia.

JUpiter scire percupiens, quisnam mortalium scitissimos ederet liberos, convocare jubet quicquid uspiam est animantium. Concurrunt ad Jovem undique: aderat jam alitum pecudumque genus, inter quas & simia, deformes catulos brachio gestans. Cum advenisset, à risu nemo temperare potuit: quinetiam Jupiter ipse profuse admodum risit. Ibi continno simia ipsa, Imo, inquit, novit & Jupiter judex noster, catulos meos, magnopere omnes, quotquot adsunt, præcellere.

MOR. *Suum cuique pulchrum, ut est adagium. Et alibi apud Theocritum in Eidyl.*

Quæ minime sunt pulchra, ea pulchra videntur amanti.

AN-

ANIANI FABULÆ,

ADRIANO BARLANDO INTERPRETE.

De Quercu & Arundine.

FAstus olim atque adeo insolentiæ plena quercus, arundinem aggressa est, Si nunc, inquiens, pectus animolum est tibi, procede agedum ad pugnam, ut noster duarum eventus ostendat utra viribus præstet. Arundo quercus tantam exsultationem, fortitudinisque jactationem vanam nihil mirata, sic respondit: Certamen nunc abnuo, nec meæ sortis me piget: nam etsi in omnem partem mobilis, tempestates tamen pervinco sonoras: tu, si semel vasto rex Æolus antro luctantes emiserit ventos, concides, et mihi tum rideberis.

MOR. *Declarat hæc fabula, non semper eos fortissimos esse, qui (nulla etiam lacessiti injuria) aliis insultant.*

De Piscatore & Pisciculo.

PIscator, jacto in aquam hamo cibis illito, pisciculum eduxit. Orat obsecratque captivus, se minutulum ut abire sinat, & adolescere, ut postea majore potiatur. Piscator, *Ego*, inquit, *spem pretio non emam*; quippe qui eo fuerim ingenio semper, ut, quicquid possem, mallem auferre potius in præsentiâ.

MOR. *Hæc nos monet fabula, ne certa incertorum spe unquam amittamus.* Quid enim stultius, *ut est apud Ciceronem*, quam incerta pro certis habere.

De Formica & Cicada.

APpetente hyeme, frumentum in aream ad solem trahebat formica. Videt id cicada, accurrit, rogitat granum. Formica. Cur non, inquit, & tu meo exemplo æstate trahis quodcunque potes, atque addis acervo? Respondet illa, sibi id temporis cantando transigi. Ridens formica, Si, ait, æstate cantare soles, meritò nunc esuris.

MOR. *Monemur hac fabellâ, dum adhuc robur corporis adest, quærere ea quibus imbecilla sustentetur senectus. Per hyemem, senectutem intellige; per æstatem, adolescentiam, & florem illum ætatis.*

De

De Leone & Tauro.

LEonem fugiebat taurus, in hi cum incidit: is coronâ & caperatâ minitabatur fronte. Ad quem plenus irâ taurus;

Non tua, inquit, in rugas contracta frons me territet, sed immanem metuo leonem; qui nisi retro hæreret meo, jam scires, non irâ parvam rem esse pugnare cum tauro, & nostro sequi de vulnere sanguinem.

MOR. *Calamitosis non est addenda calamitas.* Sat miser est, qui semel est miser.

ANIANI FABULÆ.

A GULIELMO HARMANNO

D. AUGUSTINI Ordinis Canonico, interprete

De Nutrice & Lupo.

NUtrix minatur puerum plorantem, ni taceat, datum iri lupo. Lupus id forte audit; spe cibi manet ad fores. Puer tandem filescit, obrepente somno. Regreditur lupus in sylvam, jejunus & inanis. Vulpes ubi sit præda sciscitatur. Gemebundus ille, Verba, inquit, mihi data sunt. Puerum plorantem abjicere minabatur nutrix, at fefellit.

MOR. *Famine non est adhibenda fides.*

De Testudine & Aquila.

CEperat testudinem tædium teptandi. Si quis eam in cœlum tolleret, pollicetur baccas maris rubri. Sustulit eam aquile. Poscit præmium. Non habentem fodit pugnibus. Irâ testudo, quæ concupiit videre astra, in astris vitam reliquit.

MOR. *Tua sorte sis contentus. Fuere nonnulli, qui, si mansissent humiles poterant esse tuti: facti sublimes, inciderunt in pericula.*

De

De cancris, Matre & Filio.

CAncrum retrogradum monet mater, antrorsum ut eat, Filius respondet, Mater, & præsequar.

MOR. *Nullum reprehenderis vitii, cujus ipse queas reprehendi.*

De Sole & Aquilone.

SOl & Aquilo certant uter sit fortior. Conventum est experiri vires in viatorem, ut palmam ferat, qui excussérit manticam. Boreas horrisono nimbo viatorem aggreditur. At ille non desistit, amictum gradiendo duplicans. Assumit vires sol, qui, nimbo paulatim evicto, emolitur radios. Incipit viator æstuare, sudare, anhelare. Tandem progredi nequiens, captat frigus opacum; atque sub frondoso nemore, abjectâ manticâ, resedit: ita soli contigit victoria.

MOR. *Quicum certes, etiam atque etiam vide. Nam etsi tu fortis es, est forsitan alius te fortior: aut si non fortior, certè callidior, ut consilio suo tuum vincat robur.*

De Asino.

ASinus venit in sylvam, offendit exuvias leonis, quibus indutus redit in pascua; greges armentaque territat & fugat. Venit qui perdiderat, quæritat suum asinum. Asinus viso hero, occurrit: imo cum rugitu suo incurrit. At herus prehensis, quæ extabant, auriculis, Alios licet, inquit, fallas; ego te, aselle mi probe novi.

MOR. *Quod non es, nec te esse simules: non doctum, cum sis indoctus: non divitem, non nobilem, cum sis pauper & ignobilis, te jactes. Vero enim comperto, ridebetis.*

De Ranâ & Vulpe.

RAna egressa paludem, in sylvis apud feras medicinam profitetur, Ait, se nec Hippocrati, nec Galeno cedere. Cæteris habentibus fidem, illusit vulpes. An hæc, inquit, medicinæ habebitur perita, cui sic pallet os? Quin curet seipsam. Sic illusit vulpes; est enim ranæ os cæruleo colore.

MOR. *Stultitia est profiteri quod nescias, & ridiculum.*

De Cane mordaci.

CAni subinde homines mordenti, ut sibi quisq; caveret, alligavit dominus nolã. Canis, captus virtuti suæ tributum decus, suos

suos populares despicit. Accedit ad hunc canem aliquis jam ætate & authoritate gravis, monens eum, ne erret: nam ista, inquit, nola data est tibi in dedecus, non in decus.

MOR. *Gloriosus interdum sibi ducit laudi, quod ipsi est vituperio.*

De Camelo.

CAmelus, sui pœnitens querebatur tauros insignes ire gemmis cornibus, se inermem objectum cæteris animalibus. Orat Jovem donare sibi cornua. Rider Jupiter stultitiam camelli: nec modò votum negat, verum & auriculas bestiæ decurtat.

MOR. *Sit quisque fortunâ contentus sua. Etenim multi fortunam secuti meliorem, incurrêre pejorem.*

De duobus Amicis & Urso.

DUo amici faciunt iter: occurrit in itinere ursus. Unus, arbore conscensa, periculum evitat: Alter, cum spes fugæ non esset, collidit se humi. Accedit bellua, contrectat jacentem, os explorat & aures. Homine spiritum continente ac mortuum, ursus, qui mortuis parcit, ratus cadaver esse, innocuus discedit. Percunctante postea socio quidnam bestia dixisset jacenti in aurem: hoc monuisse, ait, Nè unquam cum illiusmodi amicis iter facerem.

MOR. Rara avis in terris, nigróque simillima cygno, fides est. *Verum amicum rès adversæ & pericula designant.*

De Equite calvo.

EQues calvus illigarat pileo comam fictitiam. Ventis in campum acri spirante Boreâ: dum male observat capillatum galerum, subito apparet calvities. Tollit cachinnum corona, nec non & ipse rider. Quid novi est, inquit, avolare capillos alienos, cum olim defuerint qui fuerint mei?

MOR. *Bellè fecit eques, qui non est indignatus, sed cum ridentibus risit. Socrates verò, cum accepisset in foro alapam, hoc modò respondit.*

Molestum esse nescio hominem, quando debeant pecudes cum galeâ.

De duabus Ollis.

DUæ ollæ fuêre in ripa: altera erat fictilis, altera ærea: utramque tulit via fluvii. Fictilis collisionem metuens, se-

spondet area, nè quid timeat: Sese enim ne collidantur satis curaturam. Tum altera, Seu me, inquit, tecum; seu te mecum flumen colliserit, cum meo utrumque fiet periculo. Quare certum est à te separari.

MOR. *Satius est vivere cum socio pari, quam cum potentiori. A potentiori enim potest esse periculum tibi, non illi à te.*

De Rustico & fortuna.

RUsticus, cum araret offendebat in sulcis thesaurum. Gratias agit telluri, quæ hunc edidisset. Fortuna videns nihil honoris haberi sibi ità est secum locuta, Thesauro reperto fiosidus mihi non est gratus; at eo ipso thesauro postea amisso, me primam omnium voris & clamore sollicitabit.

MOR. *Beneficio accepto, grati simus benè de nobis merenti. Ingratitudo enim digna est etiam beneficio, quod jam acceperis, privari.*

De Tauro & Capro.

FUgit leonem taurus; venit ad speluncam, quærens latibulum. Torranti occurrat cornibus, qui intus erat, caper. Tum his verbis bos emugit. Tu quidem cornibus tuis meam excipis fugam; verum si abierat, quem fugito, quantum à viribus tauri differ caper. tum senties.

MOR. *Qui nescit miseris esse succurrendum, aut certè non nocendum, caper est. Quisquis enim à miserorum injuriis non temperaverit, si (ut est fortuna mutabilis) miseris radieris felicitas, nimirum nocuisse miseris eum panitebit.*

De Simia & ejus prole.

OMnes animantes suo conspectui Jupiter adesse jusserat, ejus juxta soboles esset pulcherrima, judicaturus. Properant feræ, advolant aves, necnon ad id certamen adnatant pisces. Omnium postrema festinat simia, trahens secum suam prolem. Cujus quidem prolis sordas nares cæcis ridentibus, sic inquit. Manebit, cui faverit Jupiter, victoria: meo tamen judicio, hic meus parvus est bellus. Stomnium natis jure præferendus. Hoc dicto subrisit & Jupiter.

MOR. *Et nos & nostra nobis placent. Sed de nobis & de nostris factis aliorum sit judicium, ne si ipsi judicemus, cum simia videamur.*

De Pavone & Grue.

PAvo & grus unà cænant. Pavo se jactat, caudam ostentat, gruem contemnit. Grus fatetur pavonem formosis esse pennis: se tamen, dum vix tectis supervolat Pavo, animoso volatu penetrare nubes.

MOR. *Nemo alterum contempserit. Sua cuique dos, sua cuique est virtus. Qui tua virtute caret, forsan habet quâ careas tu.*

De Quercu & Arundine.

VAlidiore noto effracta quercus in flumen præcipitatur: dumque fluitat, hæret forte ramis suis in arundine. Miratur arundinem in tanto turbine stare incolumem. Hæc respondet, cedendo & declinando se esse rutam, inclinare ad Notum, ad Boream, ad omnem flatum: Nec mirum esse quod quercus exciderit, quæ non cedere, sed resistere, concupivit.

MOR. *Potentiori ne resistas, sed hunc cedendo & ferendo vincas. Quod pulchre docet facundissimus poetarum, Virgilius.*

Nate Dea, quò fata trahunt retrahúnque sequamur:
Quicquid erit, superanda omnis fortuna ferendo est.

De Tigride & Vulpe.

VEnator jaculis agitabat feras. Tigris jubet omnes feras absistere, sese unam ait bellum confecturam. Pergit venator jaculari. Tigris oppidò saucia[tur]. Fugientem è prælio, telumque extrahentem percontatur vulpes, quisnam valentem bellúam tam validè vulnerâsset: Respondet, se authorem vulneris haud nosse: verum ex vulneris magnitudine capere se conjecturam, aliquem fuisse virum.

MOR. *Fortes plerunque sunt temerarii; & ars vim, ingenium fortitudinem superat.*

De Tauris & Leone.

QUatuor fuêre tauri, quibus placuit communem ipsorum esse salutem, & commune periculum. Vidit leo simul pascentes; etsi esuriit, tamen conjunctos aggredi metuit. Primum dat operam verbis fallacibus segregare, tum segregatos laniat.

MOR. *Concordia nihil est firmius: Discordia etiam fortes reddit imbecillos.*

De Abiete & Dumis.

EXtruit olim abies despicere dumos: jactat se proceram esse, locari in ædibus, cum velo stare in navibus; dumos autem

humiles, viles, nulli usui idoneos. quorum quidem sale fuit responsum, Tu sane, abies, tuis gloriare bonis, & nostris insultas malis. Verum nec tua refert mala, & nostra præteris bona. Cum tu sonanti detruncare securi, quam velles tum nobis, qui securi sumus, esse te similem!

MOR. *Et sunt æ fortunæ sua insunt mala. & humili fortunæ sua bona. Ut nil aliud nunc dicam, hæc secura est ac tuta; illa nec extra metum est, nec caret periculo. Horat. canit in Lyricis,*

——— celsæ graviore casu
Decidunt turres, feriuntque summos
Fulmina montes.

De Piscatore & Pisciculo.

SUbductus hamo pisciculus, orat piscatorem se dimittat. Ait modo se à matre fusum; atque mensam, cum adhuc minutus sit, non multum juvare: Si dimittat, postea grandem ultro ad hamum ejus rediturum. Piscator negat se dimissurum prædam certam, licet exiguam. Quid habeam, inquit, scio; quid sim habiturus, nescio. *Ego spem pretio non emam.*

MOR. *Certum præstat incerto, præsens futuro, etsi nonnunquam exile commodum omissum attulit magnum.*

De Alite & pullis ejus.

ALes positos in segete pullos monet, ut dum ipsa absit, diligenter attendant, si fiat sermo de occasione. Redeunti à pastu matri, pulli anxii narrant dominum agri operam illam mandâsse vicinis. Respondet nihil esse periculi. Item alio die trepidi aiunt, rogatos ad metendum esse amicos. Iterum jubet illa, ut sint securi. Tertio, ut audivit ipsum dominum cum filio statuisse postera mane cum falce messem intrare; Jam, inquit, tempus est ut fugiamus. Vicinos, & amicos non timui, quia non venturos scivi; Timeo dominum; filii enim res cordi est.

MOR. *Socordes alienis in rebus plerique sumus: quod si quid recte curatum velis, alteri ne mandes, sed cures ipse.*

De Avaro & Invido.

DUo homines brabant invidum, cupidum, & invidum. Mittitur à Jove Apollo, per hunc ut eorum votis satisfiat: dat hic utrique optandi liberam facultatem hac conditione, ut, quodcunque alteri petisset alter, id ipsum alter acciperet duplicatum. Hæret avarus cupidus, cum nihil putat sibi satis. Petit tandem ut ipsum accipiat socius. Porrò invidus hoc

petit, ut ipse uno privetur oculorum, lætus socium mulctandum esse utroque.

MOR. *Avaritiam quid potest facere? Invidia vero demens est tibi; quæ dum modo noceat alteri, sibimet imprecatur malum.*

De Leone & Capella.

VIdet leo pendere dumosâ de rupe capellam. Suadet descendere, ut in campo thymum salicesque carpat. Reculat capella descendere; verba quidem ejus haud sanè mala, sed mentem esse plenam doli reclamans.

MOR. *Cogita, quis quid suadeat. Multi suadent utilia, non tibi sed sibi.*

De Cornice & Urna.

SItibunda cornix reperit urnam aquæ; sed erat urna profundior, quàm ut posset à cornice aqua contingi. Conatur effundere urnam nec valet. Tum lectos ex arenâ scrupulos injecit: hoc modo aqua levatur, & cornix bibit.

MOR. *Interdum id, quod non potes efficere vi, efficies prudentiâ, & consilio.*

De Leone & Venatore.

LItigat leo cum venatore. Suam præfert fortitudinem humanæ fortitudini. Post longa jurgia venator ducit leonem ad Mausoleum, in quo sculptus erat leo caput deponens in gremium viri. Negat fera id latis esse indicii. Homines enim sculpere quod vellent, ait: quòd si & leones forent artifices, jam virum sculptum iri leo pedibus leonis.

MOR. *Quisque quod potest, & dicit & facit, quod sua parti & suæ gratiæ prodesse.*

De Puero & Fure.

SEdebat puer flens apud puteum. Fur rogat causam fletûs. Puer dicit, rupto fune incidisse in aquas urnam auri. Homo exuit se, insilit in puteum, quærit; vasi non invento, conscendit, atque sibi nec puerum, nec satis invenit funiculum. Puer quippe sublatâ funiculâ fugerat.

MOR. *Falluntur interdum, qui fallere solent.*

De Rustico & Juvenco.

ERat rustico juvencus vinculi omnique jugi impatiens. Hic ne ab arvalis bestiæ reflecat cornua (corruptelæ enim suæ jungit non currui sed aratro, nec, ut solet, [illegible] stivam ipse trahet, [illegible]

ut jam foret rurus, & à canibus & ab unguli. Sed quid eveni? Taurus subindè resistens spargendo pedibus, os caputque rustici oppleo arenâ.

MOR. *Sunt nonnulli sic insuperabiles, ut nulla quamvis arte, nullo consilio tractari.*

De Satyro & Viatore.

Satyrus, qui Deus nemorum olim est habitus, viatorem nive obstratum atque algore enectum, misereuit, ducit in domum suum, fovet igne. Spirantem autem in manus percontatus est causam: qui respondens, Ut calefiant, inquit: Postea cum accumberent, sufflat viator in polentam: quod cur faceret interrogatus: Ut frigefiat, inquit. Tunc continuò Satyrus viatorem ejiciens; Nolo, inquit in meo sit tecto, cui tam diversum est os.

MOR. *Cave sit in tuo convictu bono duplici ore, quique in sermone est Proteus.*

De Apro & Rustico.

Aper vastanti segetes rusticus præcidit auriculam, iterum deprehenso præcidit alteram. Et tunc quoque redeuntem capite captum portat in urbem dedicaturum lautitiæ sui patroni. Ubi in convivio bellosi nullatenus apparet cor. Ut enim defuisset hero, & flagitante coquos, Villicus respondet, Patronie, domine mirum non apparere cor: credo Aprum sprum nunquam cor habuisse. Nam si cor habuisset, nunquam in pœnam tuis ad segetes toties rediisset. Sic rusticus. Ut omnes convivæ tuoti illum cachinnos de stultitia rustici.

MOR. *Hominum hominibus est haud raro otio, ut in eo plerique possis ambigere.*

De Tauro & milvo.

Milvus fabri pedem momorderat fugiens in antrum fabri. Taurus vibrat cornua, quærit hostem, nullum videt: irridet, cum ecce Milvus, inquit, & vulnus es, ac vastus, non ultricem quamvis contemplatis? Nunc te, & quidem gratis, rustici exigimus mali.

MOR. *Verum est illud verbum, quod significantius vulgus dicere solet, Let a man be rid of his Enemy. Latine: Nemo sanus hostem ferri pendat.*

De Rustico & Hercule.

RUstici currus hæret in profundo luto. Mox supinus Deum Herculem implorat. Intonat vox è cœlo; Incipe, inquit, stimulis equos, & ipse annitere rotis, atque tum Herculem vocato. Tum enim aderit Hercules vocanti.

MOR. *Nil prosunt otiosa vota, quæ sanè Deus non audit. Juvi temet, inquiunt, ipse tum juvabit te Deus.*

De Anserе.

FEtit anser qui ponebat ova aurea, singulis diebus singula. Dominus ut, subito fiat dives, anserem jugulat, sperans intus latere gazam. Sed anserе invento vacuo, stupet miser, anxiéque dehinc suspirat, ac plangit, & rem & spem perisse.

MOR. *Moderanda sunt vota. Curandum est, ne vel præpropera simus, vel nimii. Nam & festinantia nocet & qui plura quam decet quærit interdum acquirit nihil.*

De Cicada & Formica.

CUm per æstatem cicada cantat, formica suam exercet messem, trahit in antrum grana, reponens in hyemem. Sæviente brumâ, famelica cicada venit ad formicam, mendicat victum. Renuit formica, dictitans sese, dum illa cantabat, laborasse.

MOR. *Qui segnis est in juventa, egebit in senecta: & qui non parcit, olim mendicabit.*

De Simia & duobus ejus Natis.

SImia, ut ferunt, cum peperit gemellos, alterum diligit, alterum negligit. Erat puerpera cum gemellis: atque cum incidisset terror, vitaturæ periculum, dilectum prehendit ulnis, quem (dum præceps fugitat) collidit petræ, atque enecat. Neglectus autem, qui in hirsuto hæserat tergo fugientis, manet incolumis.

MOR. *Solet evenire, ut ipsi parentes filio, quem tenere amant, præ nimia indulgentia sunt mali occasio & periculi; eo, quem minus amant, præstante se strenuum ac probum.*

De Bove & Juvenco.

BOs jam grandis ævo quotidie trahebat aratrum; Juvencus laboris expers vicinis exoletur in pascuis, ac tandem insultat fortunæ senioris. Jactat se jugi ac vinculi infesum, liberæ otiosum: illi asperum esse labore collum: denique se glabrum ac nitidum: illum esse hirsutum ac squalidum. Senior

tum quid nihil contra; sed brevi post tempore videt hunc insultatorem duci ad aras, ac tum hisce verbis affatur. *Quo tua mollis vita pervenit? Securum istud otium rediit ad secorium. Jam saltem (ut opinor) potius suades mihi laborem, qui me tuetur, quam otium, quod nunc te traxit ad necem.*

MOR. *Ad vitam rectè gerendam, opus est labore & vigilantia. socors autem, & voluptati deditus, suarum rerum, quam nollet, sortietur exitum.*

De Cane & Leone.

OCcurrit canis leoni, jocatur: Quid tu miser exhaustus inedià percurris sylvas & devia? Me spectа pinguem ac nitidum: atque hæc non labore consequor, sed otio. Tum leo, Habes tu quidem tuas epulas; sed habes, stolide, etiam vincula. Tu servus esto, qui servire potes: ego quidem sum liber, nec servire volo.

MOR. *Pulchrè respondet leo, Quibuslibet enim rebus potior est libertas.*

De Piscibus.

PIscis fluviatilis vitiaminis correptus est in mare, ubi suam efferens nobilitatem, omne marinum genus vilipendebat. Non tulit hoc phoca; sed ait, Tunc fore judicium nobilitatis, si tum phocâ captus portetur ad foram: se emptum iri à nobilibus, illum autem à plebe.

MOR. *Multi sic capti sunt libidine gloriæ, ut sese ipsi prædicent & jactent. Sed laus sui oris non datur bonum laudi, at excipitur cum auditorum risu.*

De Pardo & Vulpecula.

PArdus, cui pidum est regnum, cæteris feris, etiam leonibus, despectis, intumescebat. Accedit ad hunc vulpecula, suadet non superbire; dicens, Illi quidem speciosam esse pellem, sibi verò speciosam esse mentem.

MOR. *Discrimen est bonorum, & ordo. Bona corporis præstant bonis fortunæ; utrisque illis animi bona præferantur oportet.*

APOLOGI EX CHILIADIBUS

Adagiorum Erasmi desumpti, ad communem puerorum fructum.

De Vulpecula & Pardale.

CUm aliquando pardalis vulpem præ se contemneret, quòd ipsa pellem haberet omnigenis colorum maculis variegatam; respondit vulpes, sibi id decoris in animo esse, quod ille in cute.

MOR. *Neque vero paulo satius est ingenio præditum esse viro, quam cute pericolosa.*

De Vulpe & Fele.

CUm aliquando vulpes in colloquio, quod illi erat cum fele, jactaret sibi varias esse technas, adeò ut vel petam haberet dolis refertam; felis autem responderet, sibi unicam duntaxat artem esse qui fideret, si quid esset discriminis: Inter confabulandum repentè canum accurrentium tumultus auditur. Ibi felis in arborem altissimam subsiliit, cùm vulpes interim à canum agmine cinctis capitur.

MOR. *Inanis fabula, tractabilius esse naturæ unicum consilium, modo id sit verum & efficax, quam plures dolos consiliaque frivola.*

De Rege & Simiis.

REx quidam Ægyptius aliquot Simias instituit, ut saltandi rationem perdiscerent. Ut enim nullum animal ad figuram hominis propiùs accedit. Ità nec aliud pectus humanos aut melius aut libentius imitatur. Artem itaque saltandi protinus edoctæ saltare cœperunt, insignibus indutæ purpureis, ac personatæ: multòque jam tempore majorem in modum placebat spectaculum; donec è spectatoribus facetus quispiam, nuces, quas clanculum in sinu gestabat, in medium abjecit. Ibi statim simiæ simulatque nuces vidissent, obliti choreæ, id esse cœperunt, quod antea fuerunt: ac repentè è saltatricibus in simias redierunt, contrictisque personis, dilaceratisque vestibus, pro nucibus inter se pugnabant, non sine maximo spectatorum risu.

MOR.

MOR. *Admonet hæc fabula, fortunæ ornamenta non unquam bonis ingenium.*

De Asino & vitulorum.

DUo quidam, cùm in deserris locis asinum quempiam forte fortuna nacti essent, contendere inter se cœperunt, uter eorum, sui sum domum abduceret: nam utrique pariter à fortuna videbatur objectus. Hac interim de re illis invicem altercantibus, asinus sese subduxit, ac neuter eo potitus est.

MOR. *Quidam à præsentibus commodis, quibus ob infelicitatem uti nesciunt, excidunt.*

De Piscatoribus.

PIscatores aliquot, jacto reti, retitudines eduxerunt. Eas cùm essent inter se partiti, neque sufficerent omnibus comedendis, Mercurium forte accedentem invitarunt ad convivium. At is intelligens se neutiquam humanitatis gratiâ vocari, sed ut eos fastidio cibi subleyaret, recusavit, justitque ut ipsi suas retitudines ederent quas cepissent.

MOR. *Nonnulli, postequam incensulte quippiam adorti sunt, aliquem implorant auxilium, quos suo negotio admiscent.*

De Asino.

APud Cumanos asinus quispiam pertæsus servitutem abrupto foro in sylvam aufugerat; illic forte repertas leonis exuvias corpori applicabat suo, atque ità pro leone se gerebat, homines pariter ceteras voce caudâque territans: nam Cumani leonem ignorant. Ad hunc igitur modum regnabat aliquandiu personatus hic asinus, pro leone immani habitus ac formidatus, donec bolpes quidam Cumas profectus, qui sæpenumero viderat & leonem & asinum, (atque ob id non erat ei difficile dignoscere) animum præminentium indicio, neque non aliis quibusdam conjecturis, asinum esse deprehendit, ac probe fustigatum reduxit, domitoque agnoscenti reddidit. Interim autem risum non mediocrem concitabat omnibus Cumanis asinus jam penitus, quos dudum, credibus leo, metu propemodum exanimaverat.

MOR. *Haud facile segnius vitia, quæ à puerili ætate adolevere, eluuntur.*

De Scarabæo & Aquila.

SCarabæus aliquando spretus ab aquilâ, cœpit de vindictâ quamquo pacto sumendâ cogitare. Pervestigavit ubinam aquila nidum

dum collocâsset, adrepsit scarabeus & ova simili dolo dejecit. Aquila, cùm sæpius domicilium commutâsset, neque quicquam proficeret, Jovem patronum adiit; exponit calamitatem suam: is jubet, ut suo in gremio ponat ova, vel ibhic in toto futura. Et huc per vestis lacinias, sinúsque prorepsit pertinax scarabeus, haudquaquam sentiente Jove. Deinde ubi vidit ova commoveri Jupiter, neque satis animadvertit, territus rei novitate, excusso gremio in terram dejecit.

MOR. *Monet hæc fabula, neminem, quantumvis pusillum, contemnendum esse.*

De Satyro & Rustico, Aniani fabula
Etalmo *interprete.*

SAtyrus quidam cum vehementer algeret, hyberno gelu supra modum sæviente, à rustico quodam inductus est in hospitium. Admiratus autem cur homo inflaret in manus ori admotas, rogavit cur ita faceret. Is respondit, Ut frigidas manus halitus tepore calefaceret. Deinde ubi extructo foco, appositâ mensâ, in pultem fervidam rursum inflaret, magis etiam admiratus, sciscitatus est quid hoc sibi vellet. Ut pultem, inquit ille, nimium fervente halitu refrigerem. Tum Satyrus surgens a mensâ, Quid ego audio? inquit. Tune eodem ex ore paritet & calidum & frigidum effias? Valebis. Neque enim mihi ratio est, cum ejusmodi homine commune habere hospitium.

MOR. *Notantur bilingues, qui eandem modo laudant, modo vituperant.*

EX SECUNDO NOCTIUM Atticarum Gellii, Apologus Æsopi Phrygis, memoratu non inutilis.

ÆSopus ille Phrygiæ fabulator, haud immeritò sapiens existimatus est, cùm quæ utilia monitu fusúsque erant, non severe, non imperiosè præcepit, & censuit, ut philosophis mos est, sed festivos delectabilesque Appologos commentus, res salubriter ac prospicienter animadversas, in mentes animosque hominum cum audiendi quadam illecebrâ induxit. Velut hæc ejus fabella de aviculæ nidulo lepide atque jucundè

præ-

præmonet, ſpem fiduciamque rerum quas efficere quis poſſit, haud unquam in alio, ſed in ſemetipſo habendam. Avicula, inquit, eſt parva; nomen eſt caſſita; habitat; nidulaturque in ſegetibus; id fermè temporis, quo appetit meſſis, pullis jam iam plumantibus. Ea caſſita in ſementes fortè conceſſerat tempeſtiviores: propterea frumentis flaveſcentibus pulli etiam nunc involucres erant. Cùm igitur ipſa iret cibum pullis quæſitum, monet eos, ut, ſi quid ibi novæ rei fieret, dicererurve, animadverterent; idque ut ſibi, ubi rediſſet, renunciarent. Dominus poſtea ſegetum illarum filium adoleſcentem vocat, &, Vicine, inquit, hæc ematurueſſe, & manus jam poſtulare? Idcirco die craſtino, ubi primum diluculabit, fac amicos adeas, & roges, ut veniant, operamque mutuam dent, & meſſem hanc nobis adjuvent: hæc ubi dixit, diſceſſit. Ubi rediit caſſita, pulli trepiduli circumſtrepere oraréque matrem, ut ſtatim jam properet, atque alium in locum ſeſe aſportet. Nam dominus, inquiunt, miſit filium qui amicos rogaret, ut luce priente veniant, & metant. Mater jubet eos à metu otioſos eſſe. Si enim dominus, inquit, meſſem ad amicos rejecit, craſtino ſeges non meteretur, neque neceſſe eſt hodie uti vos auferam. Die igitur poſtero mater in pabulum volat: dominus quos rogaverat opperitur; ſol fervet, & fit nihil, & amici nulli erant. Tum ille rurſum ad filium, Amici iſti, inquit, magnam in partem ceſſatores ſunt: quin potius imus, & cognatos, affines, vicinoſque noſtros oramus, ut adſint cras tempore ad metendum? Iidem hoc pulli pavefacti matri nuntiant. Mater hortatur, ut tum quoque ſine metu, ac ſine cura ſint: cognatos affineſque noſtros ferme tam eſſe obſequibiles ait, ut ad laborem capeſſendum nihil cunctentur, & ſtatim dicto obediant: Vos modò, inquit, advertite, ſi modò quid denuò dicetur. Aliâ luce orta, avis in paſtum profecta eſt: cognati & affines opera, quam dare rogati ſunt ſuperſedent. Ad poſtremum igitur dominus filio, Valeant, inquit, amici cum propinquis: afferes primâ luce falces duas; unam egomet mihi, & tu tibi capies alteram, & frumentum noſmetipſi manibus noſtris

cras

cras meremus? Id ubi ex pullis dixisse dominum mater audivit: Tempus inquit, est cedendi, & abeundi, fiet nunc procul dubio quod futurum dixit. Ea ipsa enim jam verentur, cujus est res: non in alio unde petitur. Atque ita cassita nido migravit, & fagus à domino demessa est. Hæc quidem est Æsopi fabula, de amicorum plerumque & propinquorum levi & inani fiducia. Sed quid aliud sanctiores libri philosophorum monent, quàm ut nobis tantum ipsis nitamur; alia autem omnia, quæ extra nos, extraque nostrum animum sunt, neque pro nostris neque pro nobis ducamus? Hanc Æsopi Apologum Ennius insaniis scitè admodùm & venustè versibus quadratis composuit: quorum duo postremi ita sunt, quos habere corde & memoriâ, operæ pretium esse hercle puto.

Hoc tibi erit argumentum semper in promptu situm,
Ne quid exspectes amicos, quod tute agere possis.

Fabula ex Lamia Politiani desumpta.

AVes olim propè universæ noctuam adierunt, rogârunt, quæ esset, nè posthac in ædium cavis nidificaret, sed in arborum potius ramis, atque inter frondes; ibi enim vernari suaviùs. Quin eidem querentem modo ortam, pusillam, tenellamque adhuc ostendebant, in quâ facilè mollescere, ut aiebant, & fieri ipsa aliquando posset, & suum sibi construere nidum posset. At illa facturam se negavit. Quin invicem consilium dedit iis, nè subsculæ illi se crederent: fururam enim quandoque esse viscum, pestem videlicet avium. Contempsere illæ (ut sunt leve genus & volaticum) sapientis unius noctuæ consilium. Jam quercus adoleverat, jam pasula, jam frondosa erat; Ecce ibi aves illæ omnes gregatim ramis involitant, lasciviunt, subsultant, colludunt, cantillant. Interea quercus ea viscum protulerat, atque id homines animadvertebant: imprudentia ergo repentè ibi omnes pariter miserè; ac frustrà eas sera pœnitentia subiit, quod salubre illud consilium spreviss sent. Atque hoc esse aiunt, cur nunc aves omnes, ubi noctuam viderint, frequentes eam quasi salutant, deducunt, sectantur, circumfidunt, circumvolitant. Etenim consilii illius memores, admirantur, eam nunc ut sapientem, stipantque densâ caterva, ut videlicet ab eâ sapere aliquando discant; sed opinor

frustrà, imo verò etiam interdum cum magno ipsarum malo: Nam veteres illæ noctuæ rovetà sapientes erant; nunc multæ noctuæ sunt, quæ noctuarum quidem plumas habent, & oculos, & rostrum, sapientiam verò non habent.

MOR. *Bene monentis consilia ne spernas, hæc fabula docet.*

Apologus ex secundo Libro Petri Crinisi, *de honesta disciplina desumptus.*

SAta est olim cucurbita juxta arborem pinum, quæ grandis admodum & ramis patulis extabat. Cucurbita verò, cum multis pluviis atque coeli temperamento crevisset, lascivire incipit, & ramulos audacius porrigere. Jam serpebat in pinum, jam surgere, jam ramos & frondes involvere audebat, ampliora folia, candentes flores prægrandia poma & virentia ostentans. Itáque tanto fastu atque insolentiâ intumuit, ut pinum arborem ausa sit aggredi, &, Vides, inquit, ut te supero, ut amplis foliis, ut virore præsto, & jam jam ad cacumen prosorgo? Tum pinus, quæ senili prudentiâ & robore pollebat, nihil mirata est cucurbitæ insolentis audaciam, sed ità ad eam respondit, Ego hic multas hyemes, calores, æstus variásque calamitates pervici, & adhuc integro consilio. Tu ad primos rigores minus audaciæ habebis, cùm & folia concident, & viror omnis aberit.

MOR. *Secundis rebus non est superbiendum.*

Fabula de Corvo & Lupis, ex Joanne Ant. Campano *desumpta.*

COrvus lupos per ardua montium juga comitatur, partem sibi prædæ fieri postulat, quia eos secutus nullo tempore defuisset, socíusque fuisset. Repulsus deinde est à Lupis, tanquam non eos, sed prædam cibumque secutus: nec minus luporum, si occiderentur, quàm cæterorum animalium exta fuisset voraturus.

MOR. *Non quid agamus semper inspiciendum est, sed quo animo animo cum agamus.*

Altera de partu terræ, ex eodem.

TUrgida olim facta tellus, & mirum in modum tumida, magnum aliquod paritura videbatur. Accurrunt finitimi, stupen-

stupent agricolæ, terræ partum inter spem metúmque expectant. Alii Typhœa illum centimanum, alii montes erepturos putabant. Aperitur terra, prodiit mus: & quod miraculo fore omnibus existimabatur, in risum atque jocum converterunt.

MOR. *Non semper credendum promissis magnificis.*

Apologus de Membris & Ventre, ex Plinio *desumptus.*

HUmani artus, cùm ventrem otiosum viderent, ab eo discordârunt, & suum illi ministerium negaverunt. Cùm eo pacto & ipsi quoque deficerent, intellexerunt ventrem cibos acceptos per omnia membra dividere: & cum eo in gratiam redierunt.

MOR. *Magnæ res discordiæ pereunt, concordiæ valent.*

De Arione & Delphino fabula elegantissima, ex libro 16. Gellii.

VEtus & nobilis Arion cantator fidibus fuit. Is loco & oppido Methymneus, terrâ atque insulâ Lesbius fuit. Eum Arionem Rex Corinthi Periander amicum amatúmque habuit artis gratiâ: Is inde à Rege proficiscitur, terras inclytas Siciliam atque Italiam visurus. Ubi eo venit, aurèsque omnium mentèsque in utriusque terræ urbibus demulsit; in quæstibus illhic, & voluptatibus, amoribusque hominum fuit. Is tum postea, grandi pecuniâ & re bonâ multâ copiosus, Corinthum instituit redire. Navem igitur, & nautas, ut notiores amicioresque sibi Corinthios delegit: Sed eo Corinthii homine accepto, navique in altum provectâ, prædæ pecuniæque cupidi, ceperunt consilium de necando Arione. Tum illum, ibi perniciem intellectam, pecuniam cæteraque sua ut haberent dedisse, vitam modò sibi parcerent oravisse. Nautas precum ejus harum commisertos esse illactenus, ut ei necem adferre per vim suis manibus temperarent, sed imperavisse, ut jam statim coram desiliret præceps in mare. Homo ibi territus, & spe omni vitæ perdita, id unum postea oravit, ut priusquam mortem oppeteret, induere permitterent sua sibi indumenta, & fidem capere, & canere carmen cæsus illius sui consolabile. Feros & immanes nautas prolubium tum audiendi subit. Quod oraverat, impetrat. Atque ibi mox de more cinctus, amictus, ornatus, stansque in summæ puppis foro, carmen quod Orthium dicitur vo-

ce

ce sublatissimâ cantavit, Ad postrema cantus, cum fidibus ornatuque omni, sicut stabat, canebatque, jacit sese procul in profundum. Nautæ, haudquaquam dubitantes quin periisset, cursum quem facere cœperant tenuerunt. Sed novum, & mirum, & pium facinus contigit: Delphinum repente inter undas adnavisse, & dorso super fluctus edito vectavisse, incolumique cum corpore & ornatu Tænarum in terram Laconicam devexisse. Tum Arionem prorsus ex eo loco Corinthum perlvisse, talemque Periandro Regi, qualis delphino vectus fuerat, sese obtulisse, eique rem (sicuti acciderat) narravisse. Regem illhæc parum credidisse, Arionem (quasi falleret) custodiri jussisse, nautas requisitos, ablegato Arione, diffimulanter interrogasse, ecquid audistent in eis locis, unde venissent, super Arione. Eos dixisse; hominem cum inde irent, in terra Italia fuisse, eúmq; illic bene agitare, & studiis delectationibúsque urbium florere, atque in gratia pecunisque magna fortunarum esse. Tum inter hæc eorum verba Arionem cum fidibus & indumentis, cum quibus se in salum ejaculaverat, extitisse. Nautas stupefactos convictosque ire inficias non quisse.

MOR. *Documento est hæc fabula, plus aliquando inveniri in brutis animalibus clementiæ, quam in his hominibus, qui præter ipsi nihil habent pensi, præter figuram nihil humanitatis.*

NICOLAI GERBELLII Phorcensis Apologus lepidissimus.

De Aranea & Podagra.

ARanea, paululum à texendi opere quietior, animi relaxandi gratia commodùm deambulabat. Huic se obviam præbuit podagra, tametsi passibus ambiguis admodum ægrè illam sequeretur. Ejus olei itinere utcunque emenso, non longè aberant ab oppidulo, cui regionis ejus incolæ Tyche nomen indiderant, Utrique consilium fuit conditionis suæ hospitem pervestigare. Aranea, non maximopere data opera, in opulenti cujusdam civis ædes divertit: ibi quaquaversum retia suis præpendebat, prætendebatque retia. Aderant illico nescio qui trygodæmones, qui extri-

nam

nam illum demoliebantur: Momentaneum itaque erat ipsius, quò etiam cunque se verteret, ædificium. Nusquam enim locupletiorum otiosas scopas potuit effugere. Misera plane, quæ in tanta rerum omnium affluentia, sola egebat, perturbabaturque. Podagra vero, mendicabuli instar, vix tandem egestosi cujuspiam tuguriolum impetravit: in id loci cum decubuisset, nihil non experiebatur miserianum. Apponebatur cœnaturienti panis cibarius, aridis vix fauctibus hianti hydropoterium. Jamque diurno itinere infatigati, torus ligneus, nullis frondibus, nullo gramine, sed pristinubus palea insternebatur. Atqui dicere non est hujus instituti: quam convenerint male membris mollibus, cuticulæ (ut ita dixerim) holoserice fragulâ tam dura, tam barbari villi. Oriente igitur vix tandem illo augusto sydere, quod exuudit, quod instruit omnia, convenere rursum ærumnæ simul & podagra. Prior aranea præteritæ noctis molestias, hoc locorum communiones denarrat; nunc hero exprobrans mendicitatem, nunc hiemem locupletiorum observandam. Podagra contra de hospitis sui egestate complura comminiscitur: nec otium habet admonstrare aranea invidas vibices, quas adamantina fulcra tenellæ cuticulæ impresserant. Consilium ineunt; aranearn deberi pauperum tugurio, podagram vero divitum aulas debere lubingredi: in hanc aranea pedibus, podagra manibus vadit sententiam. Voluntatem tenebris jam jam increscentibus, urbi cuipiam sese approximant. Podagra, instituti non immemor, pedetentim se in nummosi cujusdam domum illatebravit. Qui commodum ab hero conspectâ (dii boni!) quâ benevolentiâ, quâ humanitate, quibus nominibus excipitur! Supponuntur substruunturque olorinæ culcitræ, torulia perdicum subsalsibus plenis referta. Tuccro vinum dulce, vinum nigrum, Lesbium, Tarentinum, Tacho ficedulas, phasianos, atque eas aviculas quæ binis superbiunt colostris. In summa, nihil deliciarum, nihil voluptatum non exhauriebat. Aranea Paupertis casam ingressa tecta circumit, quaquaversum parietes intergannit, retia suspendit, orbiculati opifex manibus pedibusque incumbit: rebelles obtrudit, perficit, intercipit: & ut dicam breviter, vocat omnem in dolo: nullas insidias, nullos formidat ipsius: hinc vero salutis scopis superior omnibus. Non multo post podagra aranearn convenit; delicias suas, felicitatem, fortu-

nas

eas simplices exornat. Aranea miris laudibus extollit imperium suum, ædificandi rexendique liberrimum. Placuit tandem hæc utrisque sententia: Quorsumcunque proficiscerentur, podagram in divitum domus, aranearum in pauperum tuguria debere divertere.

MOR. *Apologus hic, tametsi ad usus varios accommodari queat, id tamen imprimis declarat. Alium in alio loco fortunatiorem esse. Præterea, mortalium domicilium esse divitum culmen. Ad ultimum, nusquam libertatem majorem, quam ubi divitiarum minimum.*

LAURENTII ABSTEMII VIRI

elegantissimi & amœni ingenii fabulæ elegantissimæ, nuper per clariss. Poetam & Philosophum *Gargetium* emaculatæ.

Domitius Palladius Gouranus Pollioni Padio, Sacerdoti venerando, S. P. D.

Jampridem tuo sermone de Abstemio, propositæ literæ, pure & festive, Pollio venerande, tuæ fuerunt, cum minutas prorsus nugas ut tu dicis, laudibus tantum extollerem, denique in arcem evasisti, ut nemo sane (meo sententia) unus omnibus laudare posset. Mox inde secutæ, hæc omnia unius die volumina, unde tanta confluerat laudationis abundantia, nulla tanta vel vulgo oblatorum copia, unde denique tantum in me perpetua exarsit voluptas. Procul dubio non alienus meorum conatuum eventus, quum ex præclaro ejus ingenio fructus proficisci, cujus quidem ego magna & propensa sum. Quamobrem non possum profecto non suspicere tuum summum desiderium, quo quidem animum virtutibus summis adornes, qui neque ambitione, neque invidia, neque aliquo alio vitio detineatur. Si quidem omnes quæ mortalium dolor, laudis sua cupiditate, imo ad illum ipse cruciandum, ab

ejus incredibilem eloquentiam singularemque doctrinam, ultrò accedit; idque haud abs re, cùm pater omnium elegantiarum, atque idem leporum omnium merito sit & habeatur. Et ut hæc clariore luce, non officii gratiâ, aut temere dicantur, quotidie quodammodo aliqua ejus librorum monumentâ existere videmus, quæ undique perfecta verborum concinnitate, perspicacissimeque sententiis scatent. Nam modo dicam de hoc Apologorum libello nuper impresso, in quo perspicuè insignis ejus ingenii amœnitas non absque laude maxima redundare videtur. Quare non vereor ut is remisso cujuscunque animo pessum eat, Abstemioque (absit invidia verbo) omnium quam jucundissimo detrahatur: cui & te & me, ob tanti nominis celebritatem, nulla unquam in re defuturos esse liquido constabit. VALE.

LAURENTIUS ABSTEMIUS.
OCTAVIANO UBALDINO
Comiti Mercatelli, S. P. D.

FDiturus hunc Apologorum libellum, quem de numero fabularum Hecatomythium nuncupavi, multum diuque dubitavi, Octavianè Princeps inclyte, tuone cum nomini potissimum dedicarem. Nam cum tuam in me, non sine plurimis beneficiis, perspicerem benevolentiam, non aliquid mearum vigiliarum tibi devovere, ingratissimi hominis esse videbatur. Rursus cum tuorum in me officiorum numerum, divinasque virtutes tuas mecum ipse revolverem, indignum tantis meritis, tantaque sapientia, munusculum hoc esse cernebam. Hanc tandem dubitationem meam amovit humanitas & prudentia tua: quâ non tam res tibi dono data, quam offerentium voluntatem, soles inspicere. Addidit quoque mihi animum Guidus Ubaldus, clarissimus Dux & princeps unus omni laude major, qui opusculum meum, De nonnullis locis obscuris, superiori anno ei dedicatum, vultu ita placido & serena fronte suscepit, ut sperare merito possim, hoc tibi qualecunque fore non ingratum. Non mediocriter etiam me incitarunt Georgius Emus proVenetiis hic agens Legatus, non solum patricia nobilitate, verum etiam bonarum artium studiis clarus, & Carolus Verandus Cæsenas, Archidiaconus Cæsenæ, & Alexandri Pontificis maximi cubicularius, vir omni literarum genere præditus, nec non Renatus Melioratus, & Robertus Ursus Ariminenses,

minensis, Jurisconsulti clarissimi, nec minus qui humanitatis studiis eruditi. Hi enim aliique complures, optimi horum rerum censores, cum hunc libellum legissent, multis me verbis sunt ad editionem cohortati. non putavi igitur tam humano Principi hoc munus ingratum futurum, quod te eruditis viris ante placuisse cognoveram. Accipe igitur hoc quicquid est libelli ab Abstemio tuo; cujus mentem animumque si penitus posset inspicere, in hac tenui re magnum munus tibi judicares oblatum. Ne quis autem inutilem & inanem hunc meum scribendi laborem existimaret, præfatiunculam quandam præponendam censui; quâ intelligeretur, doctos etiam & claros viros in magnis rebus hujusmodi fabulis, non voluptatis tantum, verum etiam utilitatis gratia, delectatos. Sedulo dedimus operam, ut seria potius quam jocos saperent: unde ridiculas multas, quæ inter componendum sese mihi offerebant, consulto prætervii, quia nimis lascivæ, & tanti Principis gravitate mihi videbantur indignæ. Non tamen ita agrestis esse volui, quin eas aliqua urbanitate aspergerem, maxime ad Principem scribens: cum Principes, curarum mole pressi soleant interdum, recreandi animi gratia, jocos appetere.

Ejusdem ABSTEMII Prœmium.

COgitanti mihi varia scriptorum genera, qui ut humanæ vitæ prodessent, cogitationes suas literarum mandavêre memoriæ: qui Apologos scripsêre, non postremo loco digni esse videntur. Non modo enim mortalium animos incredibili quadam afficiunt voluptate, verum etiam ad res honestas utilesque peragendas suis fabellis magis, quam Philosophi suis præceptis alliciunt. Nam ita in legentium animos quadam jucunditate penetrant, & quibusdam similitudinibus, quæ maxime ad commovendos animos valent, quid vitandum faciendumque sit ostendunt, ut omnes etiam inviti illis assentiri cogantur. Sensus autem audiendi fastidiosissimus res etiam utiles honestasque haud facile admittit, nisi fuerint aliquâ urbanitate conditæ.

Tellis quidam orator Atheniensis, qui ad Atheniensis verba fa-
cient, eos minus attentos videret, rogavit ut solitem fabu-
lam audire dignarentur. Quo impetrato, Cerer in uti, &
hirundo, & anguilla, simul iter facientes, ad quendam fluvium
pervenerant. Hirundo quidem supervolavit, anguilla autem
amnem tranavit: quod cum dixisset, obticuit. Interrogan-
tibus autem illis quid Ceres egisset? Vobis, inquit, Deæ ve-
stræ succensuit, quod eos, qui vobis utilia suadent, audire no-
lentes, tam attentis auribus confabulantes audiris. Quantum
vim apologi habeant ad animos commovendos, cum multis pos-
sem tribus ero contentus exemplis ostendere, Samiis vectorem pu-
puli mortis addicere volentibus, Æsopus hac fabella dissuasit,
dicens, Vulpem quandam fluvium transeuntem, in Latunam fu-
isse propulsam: unde cum exire non posset, tenaci limo retenta,
tunc rum affligebatur aculeis. Quod herinaceus conspicatus,
misericordia motus est, interrogavitque an vellet, ut ab eo
muscas abigeret. At illa abnuit, dicens, Hæ meo sanguine
jam plena parvam mihi possunt inferre molestiam: si autem
has abigeres, alia famelica supervenient quæ quicquid mihi
superest sanguinis exhaurient. Ita, O viri Samii, vobis eve-
niet. Si enim hunc vectorem vestrum jam locupletem occideritis,
alios eligatis necesse est, qui dum se opibus volent implere
quicquid hic vobis reliquit eripient. His verbis moti Samii ab
incepto desitere. Hac ratione adductus Tiberius Cæsar, diu-
turnos magistratus dabat: unde ut refert Josephus, sub eo per
vigenti annorum spatia, per duos tantum Præsides, Cuarum scili-
cet, & Pilatum, est gubernata Judæa. Non pareit populis
regnum breve, ut inquit Statius. Himerensis Phalaridem,
Agrigentinorum Tyrannum, ducem exercitus sui eligere volentes
Stesichorus Poeta hoc apologo deterruit. Equus dicens, solus
pascebatur in prato: adveniente autem Cervo & pascua cor-
rumpente consuluit hominem, qua posset illum arte punire. Cui
homo, si frenum, inquit, acceperis, & me armarum dorsum tuum
ascendere permiseris. Cum huic consilio esset obsecutus, cer-

tum quidem hominis inutilis vitam abrogis, sed Non amplius hominem dorso, non frænum depulit ore. Ita inquit Stesichorus, ejus Himeræenses, vobis evulsi: si Phalaridem ducem effecistis, hostes quidem vestros punietis, sed huic tyranno perpetuum servietis. Quibus verbis territi Himeræenses, hujusmodi deum eligendi consilium deposuisse, Cum populus Romanus à Senatu servitutis, quod intolerabile malum dolebatur, nec ullo pacto redimi posset, nonnulli apud Dionysium cum hoc Apologo revocarunt Olim, inquiunt, homines, quum nimis artus ventrem otiosum & desidiæ subditum alebant, ab eo desciverunt, nec amplius illi cibum ministrare decreverunt: sed cum ipsi quoque diminuto sibi denegando, quæ per omnia membra inferuntur, deficerent, cum eo in gratiam redierunt. Eodem modo quum civitatem & populus, quasi venter & membra, alter alterius auxilio indiget, & ut discordia interierunt, ita concordia valent. Quæ fabulæ apposite recitantur, cum Scilicet in gratiam redit. Non tamen ipsius non pœnitet Græci & Latini Poetæ, ut Hesiodus & Homerus, hujusmodi fabulas fuisse experimentis invenerunt: non item oratores & celeberrimi Philosophi, ut Plato, Aristoteles, Plutarchus & multi alii, qui plurimum auctoritatis & magnificentiæ morale & civilis ista vita non minimum facere arbitrabantur. Quamobrem Omnibonus Leonicenus & Laurentius Valla, viri ætatis nostræ doctissimi, pauca ex Æsopi apologis à Græca in Latinum verterè, quæ sibi laudi, cæteris vero voluptati & utilitati fore non dubitarunt, & ante quidem legentem enim, & in doctissimorum virorum manibus quotidie versantur. Non video igitur cur hos componendis fabellis laude frustrandos debeamus, quandoquidem Latini ærumnosissimo conferunt saeculo, nisi adeo invidi sumus, ut Latinis licere non patemur, quod Græcis ejus summo omnium tempore concessimus.

Lau. Abstemii Fabulæ.

De Mure in cista nato.

Mus in cista natus omnẽ ferè ibi duxerat ætatem nucibus pastus, quæ in ea servari solebant. Dum autem circa oras cistæ lodum decidisset, quæreretque ascensum, reperit epulas lautissimè paratas: quas cum gustare cœpisset, Quàm suavis, inquit, hactenus fui, qui in toto terrarum orbe nihil melius cistulâ meâ esse credebam! Ecce quam suavioribus hîc vescor cibis!

Hac fabula indicat non ita patriam diligendam, ignobilis ut sit, ut alia non adeamus loca, cùm alibi beatiores esse possimus.

De Rustico impetrante ut triticum absque aristis nascerentur.

Impetraverat à Cerere rusticus quidam, ut triticum absque aristis nasceretur, ne messentium tritorantiumque manus læderet, quod ubi inaruit, à minutis avibus depastum est. Tum rusticus, Quam digna, inquit, patior, qui parvæ commoditatis cassâ, amplumenta quàm maximè perdidi!

Fabula indicat, parva incommoda majori utilitate pensanda.

De Accipitre Columbam insequente.

Cùm accipiter columbam præcipiti insequeretur volatu, villam quandam ingressus à rustico captus est: quem blandè, ut se dimitteret, obtestrabat: non enim te læsi, dixit. Cui rusticus, Nec hæc, respondit, te læserat.

Fabula indicat, meritò puniri qui innocentes lædere conantur.

De Aranea & Hirundine.

Aranea in hirundinem excandescens, quæ muscas, qui sunt ejus cibus, capiebat, retia in foribus per quas volitare solebat, ut eam caperet, suspenderat. Hirundo verò advolans, retia cum textrice per aëra portabat. Tum aranea in aëre pendens, & se jamjam periturum intelligens, Quam justè hæc patior, dicebat, quæ minima volatilia magno labore vix capiebam; credidi tam magnas aves posse comprehendere.

Hâc monemur fabulâ, ne viribus majora aggrediamur.

De

De Rustico amnem transituro.

Rusticus torrentem transiturus, qui forte imbribus excreverat, quærebat vadum. Et cùm primùm eam fluminis partem tentasset, quæ quietior placidiorque videbatur, reperit eam altiorem quàm animo erat opinatus; rursus, ubi breviorem rationémque adinvenit, ibi majori equarum strepitu fluvius decurrebat. Tum secum, Quam tutius, inquit, clamosis aquis, quam quietis & silentibus vitam nostram credere possumus!

Hâc admonemur fabulâ, ut minus verbosos & minaces, quàm quietos extimescamus.

De Columba & Pica.

Columba interrogata à pica, quid eam induceret, ut in eodem semper loco nidificaret, cum ejus pulli inde sibi sæpe sæpius perirent; Simplicitas, respondit.

Hac indicat fabula, facile viros probos sæpe decipi.

De Cuculo & Accipitre.

Reitus ab accipitre cuculus, quod cum sibi & corpore par, & colore non absimilis esset, præ angustia animi potius vermibus terrenis, quàm lusvibus aliarum avium carnibus, vescretur. Vidit paucis pòst diebus accipitrem à rustico, cujus columbarium infestabatur, captum, ad metum cæterorum, ex alta turre pendere. Cui cuculus, Quam melius tibi, inquit Amice, fuisset vermes venari, quam alienas aves impetere!

Hæc fabula indicat, eorum vitam tutiorem esse & magis probandam, qui suis rebus sine periculo sunt contenti; quàm illorum, qui alienas appetentes adeunt magna vitæ discrimina.

De Asino & Vitulo.

Asinus & vitulus cum in eodem pascerentur prato, subitò campanæ hostilem exercitum adventare præsentiebant. Tum vitulus, Fugiamus hinc, ô sodales, inquit ne hostes nos captivos abducant. Cui asinus, Fuge tu, inquit, quem hostes occidere & edere consueverunt; asini nihil interest, cui obique eadem sarcinarum est proposita conditio.

Hæc fabula servos admonet, ne dominos magnopere mutare formident, modò priùribus deteriores futuri non sint.

De Vulpe & mulieribus gallinas edentibus.

Vulpes juxta villam quandam transiens, conspexit catervam mulierum plurimas gallinas opipare assatas alto silentio devorantem; ad quas conversa, Qui clamores, inquit, & canum latra-

De aliquibus conjecturis, quod magis quam serpens infestarentur.

A Lligatis hæc erroribus serpentem quare, cum similes essent, a se non cognosci, homines monen se potius quam illum insequi, quærunt. Cui serpens, Quia raro, inquit, me pœnas impune.

Fabula indicat, minus lædi solere qui sese abscondunt.

De Asino, Simia, & Talpa.

COnquerente asino quod cornibus careret, simia vero quòd caudâ non careret: Tacete, inquit talpa, cum me oculis capta non videatis.

Hac fabula ad eos pertinet, qui non suos sed aliorum defectus conspiciunt, æquiore animo ferendos suos.

De Natis Aesculapium auxilium implorantibus.

NAtus quidam in mari magno & atra tempestate deprehensus, cæteris ejus sociis diversorum divorum auxilium implorantibus, amicis, inquit, quid petitis. Ante enim quàm hæc illi ad Deum pro nostra liberatione se conferant, hac impetuosa procella obruemur. Ad eum igitur confugiendum censeo, qui absque alterius adminiculo, à tantis malis nos poterit liberare. Invocato igitur Dei omnipotentis auxilio, illico procella cessavit.

Fabula indicat, nisi peccatis auxilium haberi posse, ad hominem non confugiendum.

De Piscibus à lardagine in prunas delapsis.

PIsces adhuc vivi in lardagine fervente oleo coquebantur; quorum unus, Fugiamus hinc socii, inquit, ne pereamus. Tum omnes pariter è lardagine exilientes, in ardentes prunas decidebant. Majore igitur dolore affecti, damnabant consilium quod ceperant, dicentes; Quanto amœniori nunc morte perimus!

Hac usi nimium fabula, ut ne præsentia vitemus pericula, ea quæ damnosa sunt gravemur.

De quadrupedibus facientibus adversus aves, cum piscibus inimicis.

QUadrupedes, cum bellum sibi ab avibus effici [illegible] piscibus fœdus inquit, ut eorum auxilio se ab [illegible]

ingrediantur. Cum autem opulenta expeditaque turrilla, pilcum ope, ex se per terram ad eos accedere posse.

Hac una admonet fabula, ne cui nobis socios faciamus, qui cum opus sit, nobis adesse non possint.

De Legato avaro subditum decipiente.

QUidam avarus pro patria legatus fu ad aliam urbem profectus erat; cui subditus præsto adfuerunt, ut illius aures tubarum clangore, foculos autem suos pecunia implerent. Quibus ille renuntiari jubet, non esse nunc locum civibus, se in summo luctu & mœrore constitutum, matrem enim suam obiisse. Tubicines autem spe frustrati & mœsti abeunt. Amicum quidam legati audiens luctum, ad eum visendum contendit, quæque accidit, interrogatque quamdudum mater ejus obiisset. Quadraginta jam annis fum, inquit. Tum amicus, intelligens, legati strophâ, in risum effusus est.

Hac Fabula in avaros facit, qui omni arte studeat conferre pecuniam.

De Viro, qui ad Cardinalem super eremum gratulandi gratia accessit.

VIr quidam facetus admodum & urbanus, audiens amicum suum ad Cardinalatûs dignitatem ad summum, ad eum gratulandi gratiâ accessit. Qui honore tumidus, amicum veterem agnoscere dissimulans quinam esset interrogabat. Qui ille, ut erat ad jocos promptus, Misereſce, inquit, tibi cæterisque qui ad ejusmodi honores perveniunt. Quamprimum enim dignitatis ejusmodi stilo affecti, visum, auditumque, & cætera tantus ira amicitiæ, ut priſcinos amicos amplius non cognoscatis.

Hac Fabula nos monet, qui in altum subiti veteres difficiles esse.

De Juvene Senili curvitatem irridente.

JUvenis quidam conspicatus senem in arcus senili similitudine curvum, interrogavit, an sibi arcum vellet vendere. Cui ille, Ecquid tibi opus pecuniam amittere? Si enim ad manum pervenerit, volens pecunia arcum tibi datura concedet.

Hinc discimus irridenda vitia senilia esse, quæ

fugere

De

De Seno puellam in uxorem accipiente.

VIr quidam imprudens, exacto septuagesimo vitæ anno puellam duxerat in uxorem, qui ad id tempus in cœlibatu permanhisset. Cui cum debitum solvere non posset, dicere solebat, Quàm malè vitam meam dispositi! juvenis enim mihi uxor deerat; nunc autem senex desum uxori.

Hac Fabula innuit, omnia suo tempore peragenda.

De Aquila & Pica.

PIca aquilam rogabat, ut se inter suos familiares & domesticos acciperet; quando id mereretur, cum corporis pulchritudine, tum ad mandata peragenda linguæ volubilitate. Cui Aquila, Hoc facerem, respondit, ni vererer, nè quæ intra regiam fiant, tua loquacitate cunctis efferres.

Hac Fabula monet, linguaces & garrulos domi non habendos.

De Turdo amicitiam cum hirundine ineunte.

GLoriabatur turdus se amicitiam contraxisse cum hirundine. Cui mater, Quibus ea fili, inquit, fiducia credis te cum ea posse convivere? cum uterque vestrum diversa soleat appetere loca? tu enim frigidis, illa sæpidis delectatur locis.

Hac monemur Fabula, ne eos nobis faciamus amicos, quorum vita à nostra dissentit.

De Rustico & Mure.

RUsticus quidam erat admodum pauper, sed adeò facetus, ut ne calamitatis quidem tempore nativi leporis oblivisceretur. Is cum villam suam ignis injecta ita ardentem videret, ut aliquo modo ignem extinguere posse diffideret, mœstus spectat incendium. Interim cernit murem quendam, qui, villâ egressus, periculum quàm acerrimè fugiebat. Oblitus damnorum rusticus, accurrit, & murem corripiens, illum in medium jecit incendium, dicens, Ingratum animal, tempore felicitatis meæ cum habitabi, nunc, quia fortuna mutata est, villam meam deseruisti.

Et

Fabula indicat, eos non esse veros amicos, qui arridente fortuna à latere tuo non discedunt, turbatâ autem, præcipiti abeunt cursu.

De Eremita ægrotante.

INsitum est à naturâ omni animantium generi, & rei veneræ libidine incitentur; à quâ siqui homines, qui carne cibo ratiores sunt, se abstinere volunt, sæpe in graves morbos incidere solent. Quidam igitur eremita, ipse adolescentia suâ stillationes carnis evicerat, ut usque ad quintum & vigesimum ætatis annum virgo permanserit. Cum autem eâ ætate gravissime ægrotare cœpisset, medici nullum aliud salutis ejus remedium se invenire dicebant, nisi ut cum aliqua muliere coiret. Diu animum recensuit, mortem se potius velle dicens, quam virginitatem, rem tam præclaram, & Deo maxime gratam, amittere: effluere enim virtutibus ægre illas à se discedere patiuntur. Victus tandem precibus, & cupiditate vitæ, quæ sibi homini suæ mentis dulciores, adductæ sibi mulieris infosus gremio, *placidum perit per membra sopore.* Expertectos autem vehementer angebatur & tantam vim lacrymarum effundebat, ut omnes, qui aderant filium misererentur, quique igitur consolari, & de bono animo esse hortari, quoniam Deus clementissimus Pater ei ignosceret, quis non voluptatis, sed necessitatis cruciatu tale opus perpetrâsset. At ego, inquit, illud non fleo, sed quod tantam dulcedinem citius experta non sum.

Hæc indicat Fabula, humanam naturam adeo peccatorum illecebris delectari, ut virtutum voluptatem facilè virtutum amaritudini anteponat.

De Divite quodam & Servo.

VIr erat dives, servum habens tardi ingenii, quem regem stultorum solebat nuncupare. Ille his verbis sæpius irasci, flagris hero parere. Semel enim in herum conversus, Utinam, inquit, rex stultorum essem; in toto enim terrarum orbe nullum meo latius esset imperium, & in quoque meo subesset imperio.

Fabula indicat, omnia plena esse stultorum.

De

De Vidua Virum petente.

VIdua quædam cives à vicinâ petebat, ut maritum sibi reperiret, quem non coitus gratiâ (qui ingratus admodum sibi erat) sed ne bona sua dilapidarentur, exoptare se dicebat. Mulier sagax, & vidos versutias intelligens, se inquisituram pollicetur. Paucis post diebus viduam convenit, Reperi, inquit, tibi virum ex animi tui sententia: est enim vir prudens, ad res gerendas natus, & genitalibus caret, quæ tibi cordi non sunt. Cui vidua, Abi hinc, inquit, in malam rem cum illo marito tuo insipido, etsi enim coitus appetens non sum, volo tamen habeat quod nos reconciliet, si quando contigerit esse discordes.

Hac Fabula indicat, nullum matrimonium felix, si clavus defuerit, qui virum & mulierem arctissime constringit.

De Canibus Urbanis Villaticum insequentibus.

CAnes complures urbani quendam villaticum præcipiti insequebantur cursu: quos dum ille fugit, nec repugnare ausus est. At ubi ad insequentes conversus substitit, & dentes ipse quoque ostendere cœpit, omnes pariter substiterunt, nec aliquis urbanorum illi appropinquare audebat. Tunc imperator exercitus, qui forte ibi aderat, ad suos conversus milites, Commilitones, inquit, hoc spectaculum nos admonet, ne fugiamus, cum præsentiora fugientibus quam repugnantibus videamus imminere pericula.

De Ano Dæmonem accusante.

VOlunt homines ut plurimum, quando suâ culpâ aliquid sibi acciderit adversi, in fortunam, vel in Dæmonem culpam conferre, ut se crimine exuant; adeo omnes sibi indulgent. Hoc Dæmon ægre ferens, cum videret asinum quendam arborem ascendentem, ex quâ illam ruituram, & in se culpam collaturam præviderat, accitis testibus, dixit, Videre asinum illum absque meo consilio arborem ascendentem, unde eum casurum esse prospicio: estote mihi testes, me ei non suasisse, ne soleam illum ascenderet. Mox asinus cecidit, & cum interrogarentur, cur solearis arborem ascendisset; Dæmon, inquit, me impulit. Tum Dæmon, adductis testibus, probavit, id ab asino absque suo factum esse consilio.

Fa-

Fabula indicat, homines minime venia dignos, qui cum libere peccent, fortunam vel Dæmonem accusant.

De Testudine & Ranis.

TEstudo conspicata ranas, quæ in eodem stagno pascebantur, adeo leves agilesque, ut facile quolibet prosilirent, & longissime salirent; naturam accusabat, quod se tardum animal, & maximo impedimento onere procreasset, ut neque facile se movere posset, & magna assidue mole premeretur. At ubi vidit ranas anguillarum escam fieri, & cujuscunque vel leviſſimo ictui obnoxias, aliquantulum recreata dicebat; Quanto melius est omni, quo ad omnes ictus munita sum, ferre, quam tot mortis subire discrimina.

Hac Fabula indicat, ne ægrè feramus dona naturæ, quæ majori nobis commodo sæpe sunt, quam nos intelligere valeamus.

De Gliribus Quercum eruere volentibus.

GLires quercum arborem glandiferam dentibus eruere destinaverunt, quo paratiorem haberent cibum, ne victus gratia toties ascendere & descendere cogerentur. Sed quidam ex his, qui astute, & usu rerum, ac prudentia cæteris longe antebat, eos abterruit, dicens, Sanctricem nostram nunc interficiemus, quis futuris annis nobis ac posteris nostris alimenta præbebit?

Fabula hæc monet, virum prudentem debere non modo præsentia intueri, verum etiam futura longè prospicere.

De Cane & Hero.

CAnem quidam habens, quò magis illi diligeretur, semper cum suis pascebat manibus, ligarumque solvebat: ligari autem & verberari jubebat à servo; ut beneficia à se, maleficia autem à servo in illum viderentur esse collata. Ægre autem ferens canis, se assidue ligari verberarique, aufugit: & cum incrasceret à domino ut ingratus, & tantorum beneficiorum immemor, qui à se fugisset, à quo semper dilectus, pastusque fuisset, ligatus autem verberarique nunquam; respondit, Quod servus tuo justu facit, à te factum puto.

Fabula indicat eos malefactores habendos, qui maleficiorum causa fuere.

De

De avibus Scarabeos timentibus.

MAgnum timor aves incesserat, ne Scarabei arcu pilari eas occiderent, à quibus magnum pilarum vim in sterquilinio summo labore fabricatam audierant. Tunc passer, Nolite, inquit, expavescere: quomodo enim pilas in nos per aëra volantes jacere possunt, cum eas per terram magno molimine vix trahant?

Hæc Fabula nos admonet, ne hostium opes existimemus, quibus deesse videamus ingenium.

De Urso & Apibus.

URsus ictus ab Ape, tantâ ira percitus est, ut alvearia, in quibus apes mellificaverunt, cota unguibus discerperet. Tunc apes universæ, cum domos suas dirui, cibaria asportari, filios necari viderent, facto impetu aculeis ursum invadentes pene necavere. Qui ex earum manibus vix elapsus, secum dicebat, quanto melius erat ipsi multis, aculeum tolerare, quàm tot in se hostes meâ iracundiâ concitare!

Hac Fabula docuit, longè melius interdum esse injuriam unius sustinere, quàm illum unum punire volentem, multos sibi inimicos comparare.

De Aucupe & Volucribus.

AUceps tetenderat volucribus retia, largamque illis in area effuderat escam; pascentes tamen aves non capiebat, quia sibi videbantur paucæ: quibus paucis ac avolantibus, aliæ pastum advenientes, quas quoque propter pauciratem capere neglexit. Hoc per totum diem ordine servato, ac aliis advenientibus, aliis abeuntibus; illa semper majorem prædam ex pectabat, tandem advesperascere cepit. Tunc auceps, amissa spe multas capiendi, cum jam tempus esset quiescendi aëra bens retia, unam cautum fringillam, quæ infelix in area remanserat, cepit.

Hac Fabula docuit, qui omnia comprehendere volunt, sæpe quod vin capere posse.

De Milite & duobus Equis.

MIles, equum habens optimum, emit alium paulo deteriorem illi bonitate parem quem multo diligentius quàm prio-

tem

rem nutriebat. Tunc posterior priori sic ait; Cur me dominus quam te impensius curat, cum tibi neque pulchritudine, neque robore, neque velocitate comparandus sim? Cui ille, Hæc hæc, inquit, hominum natura, ne semper in novos hospites benigniores sint.

Hæc Fabula indicat hominum amentiam, qui nova, etiamsi deteriora sint, solent veteribus anteponere.

De Sue & Cane.

Sus irridebat canem odoriferum, qui domino murmure & cauda adularetur, à quo ad artem aucupatoriam multis verberibus, auriumque vellicationibus fuerat instructus. Cui Canis, Nescis, inquit, insane, nescis quæ ex verberibus illis fiant commoda. Per ea etenim suavissimis perdicum coturnicumque carnibus vescor.

Hæc Fabula nos admonet, ne iniqui feramus animo præceptorum verbera, quæ multorum bonorum causâ consuevêrunt esse.

De Trabe Bovis pigritiam increpante.

Trabs quæ curru vehebatur, boves ut lentulos increpabat, dicens, Currite pigri, onus enim leve portatis. Cui boves, Irrides nos? respondêrunt: Ignoras quæ te pœna maneat. Onus hoc nos citò deponemus; tuum autem tu, quoad rumpâris, sustinere cogeris. Indoluit trabs, nec amplius boves convitiis lacessere ausa est.

Hæc Fabula quemlibet monet, ne aliorum insultet calamitatibus, cum ipse possit majoribus subjici.

De Cardinale & Puero.

Cardinalis puerum interrogans à puero, à quo delitiis habitis & suavibus largisque cibis nutritus fuerat, cur cæcis egressum gredi nollet? Ut mos, inquit, me arbitratus, non meos pedes possum.

Hæc Fabula indicat, viri liberorum cæcis desiderio adhærescunt.

De Scurra & Episcopo.

SCurra quidam calendis Januarii ad Episcopum quendam, divitem quidem, sed avarum, accedens, numisma aureum strenæ nomine petit. Antistes insanire hominem dixit, qui crederet tantam pecuniam sibi in strenam dari. Tunc scurra nummum argenteum efflagitare cœpit. Sed cùm ille hoc quoque nimium sibi videri diceret, æreum quadrantem ut saltem sibi traderet, orabat. Sed cùm nè hunc quoque posset ab Episcopo extorquere, Reverende, inquit, Pater, saltem benedictione tua me pro strena imperti. Tunc Episcopus, Flecte, inquit, genua, fili, ut tibi benedicam. At ego, inquit, scurra, benedictionem istam tuam tam illem nolo. Si enim nummum æreum valeret, eam mihi nunquam profecto concederes.

Hac Fabula contra eos Episcopos & Sacerdotes conficta est, qui divitias & opes plurìs faciunt, quam cuncta Ecclesiæ sacra atque mysteria.

De Upupa indigne honorata.

INvitatæ fere omnes aves ad aquilæ nuptias, indigne ferebant, upupam cæteris præferri, quia corona insignis esset, & versicoloribus pennis ornata, cum semper inter stercora & sordes solita esset volitare.

Hac fabula stultitiam eorum arguit qui in hominibus honorandis potius vestium materiem, præstantiamque formæ, quam virtutes moresque spectare intendere.

De Sacerdote & Pyris.

SAcerdos quidam gulosus, extra patriam ad nuptias proficiscens, ad quas fuerat invitatus, reperit in itinere pyrorum acervum, quorum ne unum quidem attigit, quamvis magna affectus fame, quin potius ea ludibrio habens, lotio conspersit indignabatur enim ejusmodi cibos sibi in itinere offerri, qui ad lautas accedebat epulas. Sed cum in itinere correntem quendam ita imbribus auctum offendisset, ut sine vitæ periculo transire non posset, domum redire constituit. Revertens autem jejunus, tanta est oppressus fame, ut nisi pyra illa, quæ prius conspersa erat, comedisset, cum aliud non invenisset, extinctus fuisset.

Pyra

Hæc fabula monet nihil esse contemnendum, cum nihil sit tam vile & abjectum, quod aliquando usui esse non possit.

De *Mulo & Equo.*

MUlus conspiciens equum aureo fræno ephippioque insignem, & purpureis operum phaleris, rumpebatur invidia, illum beatum reputans, qui continuò optimis vesceretur cibis, & decoro semper ornatu; se autem præ illo infelicem, qui clitellis male dolatis oppressus, quotidie maxima onera ferre cogeretur. At ubi vidit equum è pugna redeuntem multis affectum vulneribus, præ illius calamitate se felicem appellabat, longè melius esse dicens, quotidiano labore dorum victum quærere, & turpiter vestiri, quàm post optimos & delicatos cibos, & tantos ornatus, mortis adire discrimina.

Hac Fabula manet, regibus & principibus minimè invidendum quia divitiis & opibus abundant; cùm vitam eorum longe pluribus periculis, quam pauperum, videamus esse subjectam.

De *Porco & Equo.*

POrcus conspiciens equum bellatorem, qui cataphractus ad pugnam prodibat, Stulte, inquit, quò properas? in pugna enim fortasse morieris. Cui equus, Tibi inter lutum foraque impinguato, cùm nihil dignum laude gesseris, cultellus adimet vitam: mortem verò meam comitabitur gloria.

Hac Fabula innuit, honestius esse rebus præclare gestis occumbere, quàm vitam turpiter actam prorogare.

De *Coriario emente pellem Ursi à Venatore nondum capti.*

COriarius ad venatorem accedens, emit ab eo pellem Ursi pecuniámque pro eâ protulit. Ille sibi in præsentiâ pellem ursi non esse, cæterùm postridie venatum profecturum, ursoque interfecto, pellem illius ei se daturum pollicetur. Coriarius animi gratia cum venatore in silvam profectus, altissimam arborem ascendit, ut inde ursi venatorisque certamen prospiceret. Venator intrepidus ad antrum ubi ursos latebat profectus, immissis canibus, illum exire compulit: qui, evitato venatoris ictu, eum prostravit humi. Tunc venator, fricta hinc feram in cadavera non sævire, sæpeliro retento, se mortuum simulabat. Ursus naribus admotis olfactans, cum illum nec halo nec corde spirantem de-

prehen-

deprehenderet, abscessit. Coriarius cum ferum abesse perspiceret, ac nihil amplius adesse periculi, ex arbore se deduceret, & ad venatorem, qui nondum surgere audebat, accedens, illum ut surgeret monebat. Interrogavit deinde, quid ad aurem ei ursus locutus esset. Cui venator, Monuit me, inquit, ne deinceps pellem vendere vellem, nisi cum prius ceperim.

Haec Fabula indicat, incerta pro certis non habenda.

De Eremita & Milite.

ERemita quidam, vir sanctissimæ vitæ, militem hortabatur, ut relicta seculari militia, quam absque Dei offensa & animæ detrimine pauci exercent, tandem se corporis traderet quieti, & animæ consuleret saluti: Cui miles, Faciam, inquit, quod mones, pater: verum enim est, quod hoc tempore milites neque stipendia exigere valeant, licet exigua sint, neque prædari possint.

Haec fabula indicat, multos vitiis renunciare, quia illa amplius exercere non possunt.

De Viro & Uxore bigama.

VIr quidam, defuncta uxore quam valde dilexerat, duxit aliam, & ipsam viduam, quæ assiduè ei prioris mariti virtutes fortiaque facinora objiciebat: Cui ut par referret, ipse quoque defunctæ uxoris mores probatissimos pudicitiamque insignem referebat. quodam autem die, viro irato, pauperi eleemosynam petenti, partem caponis, quem in cœnam utriusque coxerat, dedit, dicens, Do tibi hoc pro animâ prioris viri. Quod audiens maritus, accerso paupere, reliquum caponis dedit, dicens, & ego quoque do tibi hoc pro animâ uxoris meæ defunctæ. Sic illi, dum alter alteri nocere cupiunt, quo cœnarent tandem non habuerunt.

Haec Fabula monet, non esse contra eos pugnandum, qui se possunt optime vindicare.

De Leone & Mure.

LEo laqueo captus in sylva, cum se ita irretitum videret, ut nullis viribus se inde posse expliçare confideret, murem rogavit, ut abrosso laqueo eum liberaret, promittens tanti beneficii se non immemorem futurum; quod cum mus promptè fecisset, leonem rogâ-

rogavit, ut filiam ejus sibi traderet in uxorem. Nec abnuit leo, ut benè tali soceri suo rem gratam faceret. Nova autem nupta ad visum veniens, cum eum non videret, casu illum pede pressit atque contrivit.

Hac Fabula indicat, matrimonia, & cætera conversia sic probanda, ne ab imparibus contrahantur.

De Ulmo & Salice.

ULmus, in ripâ fluminis nata, si er sibi proximum irridebat, ut debile & invalidum, quod ad omnem vel levissimum undarum impetum flecteretur, suam autem firmitatem & robur magnificis extollebat verbis, quod multos annos assiduos amnis impetus inconcussa pertulerat. Semel autem maximâ undarum violentiâ ulmus perfracta trahebatur ab aquis. Cui salix ridens, inquit, Cur me deseris, vicina? Ubi est nunc fortitudo tua?

Fabula significat, sapientiores esse, qui potentioribus cedunt, quam qui resistere volentes, turpiter superantur.

De Vitro duritiem optante.

VItrum ingemiscebat, se mollem & cuicunque levissimo ictui penetrabilem procreatam. Videns autem interea ex loto multo se molliori factos in tantam duritiem ignis calore pervenisse, ut malleo perdurarent secula, se jecit in ignem, ut eandem duritiem consequeretur. Sed fractum ignis liquefactâ, consumpta est.

Hinc admonet fabula, ne appetamus quod est nobis à naturâ denegatum.

De Agricola Militiam & Mercaturam affectante.

AGricola quidam ægrè ferebat, se assidue terram volvere, nec perpetuis laboribus ad magnas divitias pervenire; cum nonnullos videret milites, qui actis prælliis rem auxerant, ut bene vitam ducerent, & lautis epulis nutriti, beatam agerent vitam. Venditis igitur ovibus, capris, ac bobus, equos emit & arma, & in militiam profectus est, ubi cum ab Imperatore suo male pugnatum esse, non solum quæ habebat prædidit, sed etiam pluribus vulneribus affectus est. Quare, damnata militiâ, mercaturam exercere statuit, ut in qua majus lucrum & minorem laborem existimabat. Prædiis igitur venditis, cum navim mercibus im-

dis igitur venditis, cum navim mercibus impleviſſet, navigare cœperat: ſed cum in altro eſſet, tempeſtate magnâ coortâ, navis ſubmerſa eſt, & ipſe cum cæteris qui in eâ erant, ad unum omnes periere.

Hæc Fabula admonet, quemlibet debere ſuâ ſorte eſſe contentum, cum ubique ſit parata miſeria.

De Aſino & Scurra.

ASinus indigne ferens ſcurram quendam honorari, & pulchris veſtibus amiciri, quia magnos ventris edebat ſonos, ad magiſtratus acceſſit, petens nè ſe minus quam ſcurram honorare vellent. Et cum magiſtratus admirantes eum interrogarent, cur ſe ità honore dignum duceret; *Quia*, inquit, *majores quam ſcurra crepitus ventris emitto, eoſque abſque fœtore.*

Hæc Fabula eos arguit, qui in rebus leviſſimis ſuas pecunias profundunt.

De Amne ſuum fontem convitiis laceſſente.

AMnis quidam ſuum fontem convitiis laceſſebat, ut interdum, quod imobilis ſtaret, nec ullos haberet piſces: ſæpe autem plurimum commendabat, quod optimos crearet piſces, & per valles blando murmure ſerperet. Indignatus fons in amnem velut ingratum, undas repreſſit, Tunc amne, & piſcibus, & dulci ſono privatos, exaruit.

Hæc Fabula eos notat, qui bona quæ agunt, ſibi arrogant, non Deo attribuunt, à quo, ceu à largo fonte, noſtra bona procedunt.

De Viro maligno & Dæmone.

VIr malignus cum plurima perpetraſſet ſcelera, & ſæpius captus, & carcere concluſus arctiſſime pervigili cuſtodiâ teneretur, Dæmonis implorabat auxilium: qui ſæpenumero illi affuit, & è multis eum periculis liberavit. Tandem iterum deprehenſo, & ſolitum auxilium imploranti, Dæmon, magnum calceorum pertuſorum faſcem ſuper humeros habens, appamit, dicens, Amice amplius tibi auxilio eſſe non poſſum: tot enim loca pro te liberando hactenus peragravi, ut hos omnes calceos contriverim: nulla enim mihi ſupereſt pecunia, quâ alios valeam comparare; quare perendum eſt tibi.

Hæc

Hæc admonet Fabula, ne existimemus nostra semper impunita fore peccata.

De Avibus plures Reges eligere volentibus.

AVes consultabant de pluribus regibus eligendis, cum aquila tantos volucrum greges sola regere non posset: facilèque voto satis, nisi cornicis monitu à tali consilio destitissent. Quæ cum causa rogaretur, cur non plures reges duceret eligendos; Quia difficilius, inquit, plures, quàm unus saccos, implentur.

Hæc Fabula docet longè melius ab uno, quam à multis principibus gubernari.

De Muliere, quæ pro Viro se velle mori dicebat.

MAtrona quædam admodum pudica & viri amantissima, ægrè ferebat, maritum adversa valetudine detineri, lamentabatur, ingemiscebat, & ut suum in virum amorem testaretur, rogabat mortem, ut si maritum sibi esset ereptura, se potiùs quàm illum vellet occidere. Inter hæc verba, mortem cernit horribili aspectu venientem: cujus timore perterrita, & jam sui voti pœnitens, Non tam ego, inquit, quem petis: jacet ibi in lecto quem occisura venisti.

Hæc Fabula indicat, neminem esse adeò amantem amici, qui non malit sibi bene esse, quam alteri.

De Adolescente in funere matris canente.

VIr quidam defunctam uxorem, quæ ad sepulchrum efferebatur, lacrymis & fletibus prosequebatur; filius verò ejus canebat. Qui cùm à patre increparetur ut amens & insanus, qui in matris funere cantaret, cùm unà secum mœstus esse & flere deberet; Parce mihi, inquit, si sacerdotes ut canerent conduxisti, cur mihi irascaris gratis concinenti? Cui pater, Non tuum, inquit & sacerdotum est idem officium.

Hæc Fabula indicat, non omnia omnibus esse decora.

De Viro zelotypo, qui uxorem dederat alteri custodiendam.

VIr zelotypus uxorem quam parùm pudicè vivere comperiebat, cuidam amico, cui plurimùm fidebat, dederat custodiendam; ingentem pollicitus pecuniam, si eam ita diligenter observaret, ut nullo modo conjugalem violaret copulam. At ille, ubi aliquot dies expectus custodiam hanc nimis

diffi-

differtem, & ingenium suum resutiâ mulieris vinci comperisset, ad maritum accedens, dixit, Se amplius nolle hanc tam duram gerere provinciam, quandoquidem ne Argus quidem, qui totus oculatus fuit, mulierem juniorem posset custodire: addidit præterea, Si necesse sit, malle se anno integro saccum plenum pulicibus quotidie in pratum deferre solutoque sacco eos inter herbas pascere, vespereque facto, omnes domum reducere, quam uno die impudicam mulierem servare.

Hæc Fabula indicat, nullos custodes tam esse diligentes, qui impudicas mulieres valeant custodire.

De Viro clysteres recusante.

VIr quidam natione Germanus, dives admodum, ægrotabat: ad quem curandum plures accesserunt medici: (ad mel enim catervatim convolant muscæ:) quorum unus inter cæteros dicebat Opus esse clysteribus, si vellet convalescere. Quod cum vir hujusmodi insuetus medicinæ audiret, furore percitus, medicos domo ejici jubet, dicens, Eos esse insanos, qui, cum caput ipsi doleret podicem vellent mederi.

Hæc Fabula significat, omnia etiam salutaria, insuetis & inexpertis & aspera & obscura videri.

De Asino ægrotante, & Lupis visitantibus.

ASinus ægrotabat, famaque exierat, eum cito moriturum. Ad eum igitur visendum cum lupi canesque venissent peterentque à filio quomodo pater ejus se haberet; ille per ostii rimulam respondit, Melius quam velletis.

Hæc indicat Fabula, quod multi fingunt velle ferre mortem alterius, quos tamen cupiunt celeriter interire.

Quod Nuci, Asino, & Mulieri prosunt verbera.

MUlier quædam interrogabat nucem secus viam natam, quæ à prætereunte populo fustis impetebatur, quare esset tam amens, ne quo pluribus majoribusque verberibus cæderetur, eo plures præstantioresque fructus procrearet. Cui juglans, Hinc, inquit, proverbii immemor ita dicentis.

Nux, Asinus, Mulier humili sunt lege legati.
Hæc nisi recte faciunt, fit verbera cessent.

Hæc fabula ostendit, sæpe homines propriis jaculis se solere confodere.

De

De Asino laborum finem non inveniente.

ASinus hyberno tempore plurimum angebatur, quòd nimio afficeretur frigore, & durum patientem haberet victum; quippe vernum reperiebat & tenera herbas oppidi. Sed cum ver advenisset, cogeretúrque à domino, qui figulus erat, argillam in aream, & lignum ad fornacem, indeque lateres, imbrices, tegulas ad diversa loca deferre; pertæsus veris, in quo tot labores tolerabat, æstatem omnibus votis expetebat, ut dominus, messe impeditus, cum quiescere pateretur. Sed ipsa quoque cum messes in aream, & inde domum triticum ferre compelleretur, nec quieti sibi locus esset, autumnum saltem laborum finem fore sperabat. Sed ubi ne tunc quoque malorum terminum adesse cernebat, cum quotidie vinum, domi, ligna portanda essent, rursus hyemis nivem & glaciem effugiebat, ut nunc saltem aliqua sibi requies à tantis laboribus concederetur.

Hæc Fabula indicat, nullo esse præsentis vitæ tempore, quod non perpetuis sunt subjecta laboribus.

De Mure, qui cum Fele amicitiam contrahere volebat.

MUres complures in cavo parietis commorantes conspiciebantur felem, quæ in tabulato capite demisso & tristi vultu recumbebat; Tunc unus ex illis, Hoc animal, inquit, benignum admodum & mite videtur: vultu enim ipso sanctimoniam quandam præfert: volo ipsum alloqui, & cum eo inire societatem. Quæ cum dixisset, & propius accessisset, à fele captus & dilaceratus est. Tunc cæteri hoc videntes, secum aiebant, Non est, profecto, non est vultui omnino credendum.

Hæc Fabula innuit non ex vultu, sed ex operibus homines judicandos; cum sub ovina pelle sæpe atroces lupi delitescant.

De Asino, qui Hero ingrato olim serviebat.

ASinus, qui viro cuidam ingrato multos annos impigrè pedè servierat, fervente, ut fit, diurno sarcinis pressus esset gravi, & lubrosâ incederet viâ; sub onere recidebat. Tum dominus implacabilis multis verberibus surgere compellebat, pigrum animal & ignavum nuncupans. At ille inter verbera hæc

[illegible]

ſecum dicebat, Infelix ego, quàm ingratum ſortitus ſum herum! Nam quamvis ei multo tempore ſine offenſâ ſervîerim, tamen non hoc unum delictum tot meis priſtinis beneficiis compenſat.

Hæc Fabula in eos conficta eſt, qui beneficiorum ſibi collatorum immemores, etiam minimam benefactoris ſui in ſe offenſam atrociùs proſequuntur.

De lupo ſuadente Hiſtrici ut tela deponeret.

LUpus eſuriens in hiſtricem intenderat animum: quam tamen quia ſagittis undique munita erat, invadere non audebat. Excogitatâ autem eam perdendi aſſutiâ, illi ſuadere cœpit, ne pacis tempore tantum telorum onus tergo portaret: quandoquidem non aliquid ſagitarii, niſi cum prælii tempus inſtaret, portarent: Cui hiſtrix, Adverſus lupum, inquit, ſemper prælianti tempus eſſe credendum eſt.

Hæc fabula innuit, virum ſapientem oportere adverſùs inimicorum & hoſtium fraudes ſemper eſſe munitum.

De Mure liberante Milvum.

MUs conſpicatus milvum laqueo aucupis implicitum miſeratus eſt avis, quamvis ſibi inimicæ, abroſiſque dente vinculis evolandi viam fecit. Milvus tanti immemor beneficii, ubi ſe ſolutum vidit, murem nil tale ſuſpicantem corripiens, unguibus & roſtro laceravit.

Hæc Fabula innuit, malignos hujuſmodi gratias ſuis benefactoribus ſolere impendere.

De Cochlea petente à Jove ut ſuam domum ſecum ferre poſſet.

CUm Jupiter ab exordio mundi ſingulis animalibus munera, quæ petiiſſent, elargiretur; cochlea ab eo petiit ut domum ſuam poſſet circumferre. Interrogata à Jove, quare tale ab eo munus expoſceret, quod illi grave & moleſtum futurum erat, Malo, inquit, tam grave onus perpetuò ferre, quam, cùm mihi libuerit, malum vicinum non poſſe vitare.

Fabula indicat, malorum vicinitatem omni incommodo fugiendum.

De Herinaceo, Viperam hoſpitem ejiciente.

HErinaceus hyemem adventare præſentiens, blande viperam rogavit, ut in propriâ illius cavernâ adverſus vim frigoris

locum

locum sibi cuocederet. Quod cum illa fecisset, herinaceus huc atque illuc se provolvens, spinarum acumine viperam pungebat, & vehementi dolore torquebat. Illa malè secum actum videns, quando herinaceum suscepit hospitio, blandis eum verbis, ut exiret, orabat, quandoquidem locus, duobus esset angustus. Cui herinaceus, Exeat, inquit, qui hic manere non potest. Quare vipera, sentiens sibi locum ibi non esse, illinc cessit hospitio.

Fabula indicat, eos in consortia non admittendos qui nos possunt ejicere.

De Lepore sese Vulpi præferente ob pedum velocitatem.

LEpus sese dignum reputabat qui vulpi præferretur, quoniam longè illam pedum pernicitate superabat. Tum vulpes, At ego, inquit, ingenium sum sortita præstantius, quo sæpiùs quam tu pernicitate tuâ canes eludo.

Hæc Fabula indicat, corporis velocitatem & vires ab ingenio longè superari.

De Sene, ob impotentiam, libidinem carnis relinquente.

VIr quidam sanctitate præditus singulari, senem quendam admonebat, ut tandem vitia libidinis dimittat cui vehementer insudabat. Cui senex, Obtemperabo inquit, pater sancte, sanctissimis optimisque admonitionibus tuis. Nam usum Veneris admodum mihi obesse sentio, & virga mihi amplius non arrigitur.

Hæc Fabula indicat, malos non amore virtutis & Dei, sed tristi more pœnæ & impotentiæ à consuetis vitiis desistere.

De Agricola quodam & Poeta.

AGricola quidam ad Poetam accedens, cujus agros colebat, cum eum inter libros solum offendisset, interrogavit eum, quo pacto ità solus vivere posset. Cui ille: Solus, inquit, tantum esse cœpi postquam te huc contulisti.

Hæc Fabula indicat, eruditos viros, qui doctissimorum virorum turba continuè stipantur, tunc solos esse, cum inter illiteratos homines fuerint.

De Lupo Ovis pelle induto, qui gregem devorabat.

LUpus ovis pelle indutus, ovium se immiscuit gregi, quotidieque aliquam ex eis occidebat; quod cum pastor animad-

vers

vertisset, illum in altissima arbore suspendit. Interrogantibus autem cæteris pastoribus, cur ovem suspendisset, aiebat: Pellis quidem, ut videtis, est ovis, opera autem erant Lupi.

Hac fabula indicat, homines non ex habitu, sed ex operibus judicandos; quanam malos sub vestimentis ovium lupina facinora ferre.

De Patre filium ad virtutes frustra hortante.

PAter quidam filium, ut vitiis deditum, multis hortabatur verbis, ut derelictâ vitiorum viâ virtutibus invigilaret, quæ ei laudem & decus erant parituræ. Cui filius, Frustra, inquit, pater, ad hæc facienda hortaris: multos enim prædicatores, ut aiunt, audivi, qui longe te melius ad virtutum hortationem viam, nunquam tamen eorum admonitionibus obsecutus sum.

Hæc Fabula indicat, viros malignæ naturæ nullius hortatu à vitiis ullo discedere.

De Cane oves domini sui occidente, à quo suspensus est.

PAstor quidam cani oves suas dederat custodiendas, optimis illum pascens cibis. At ille sæpe aliquam ovem occidebat. Quod cum pastor animadvertisset, canem capiens, cum volebat occidere. Cui canis, Quare me, inquit, perdere cupis? Sum unus ex domesticis tuis, interfice potius lupum, qui continuò tuo insidiatur ovili. Imò, inquit pastor, te quàm lupum morte dignum magis puto. Ille enim palàm se meum hostem profitetur: tu verò sub amicitiæ specie quotidie meum imminuis gregem.

Hæc innuit Fabula, longè magis puniendos, qui sub amicitiæ specie nos lædunt, quàm qui aperte se nostros inimicos profitentur.

De Ariete cum Tauro pugnante.

ARies quidam inter lanigeros greges erat, tanta cornuum & capitis firmitate, ut cæteros arietes statim facileque superaret: quare cum nullum amplius arietem inveniret, qui occurrenti sibi auderet obsistere, crebris elatus victoriis, taurum ausus est ad certamen provocare. Sed primo congressu, cùm in taurinam frontem arietasset, tam atroci ictu repercussus est, ut tere

mo-

mariti hæc diceret, Stultus ergo quid egi? Cur nam potentem adversarium ausus sum lacessere, cui me imparem crayi natura.

Fabula indicat, cum potentioribus non esse certandum.

De Vidua & asino viridi.

Vidua quædam cælibatum exosa, nubere cupiebat, sed non audebat, veritа vulgi irrisiones, qui maledictis eas solent incessere, quæ ad secundas transeunt nuptias: sed commater ejus, quam contemnendæ essent populi voces, hæc erat monstravit. Jussit enim asinum sibum, quem vidua habebat, viridi colore depingi, & per omnes urbis vicos circumduci. Quod dum fieret, tanta admiratio ab initio omnes invaserat, ut non solum pueri, verum etiam senes hac re insolita moti, asinum animi gratia comitarentur. Deinde, cum hujusmodi animal quotidie per urbem duceretur, desierunt admirari. Iisdem inquit ad viduam commater eveniet tibi; si enim virum receperis, per aliquot dies eris Fabula vulgi: deinde hic sermo conticesceт.

Hæc Fabula indicat, nullam rem esse tanta dignam admiratione, quæ diuturnitate temporis non desinet esse miraculum.

De Aquila filios Cuniculi rapiente.

Aquila, in altissima arbore nidulata, catulos cuniculi, qui non longe illinc pascebatur, in escam pullorum suorum rapuerat: quam cuniculus blandis orabat verbis, ut suos sibi filios restituere dignaretur. At illa, cum ut pusillum & terrestre animal, & ad sibi nocendum impotens arbitrata, eos in conspectu matris unguibus dilacerare, & pullis suis epulandos apponere non dubitavit. Tunc cuniculus filiorum morte commotus, hanc injuriam minime impunitam abire permisit; arborem enim, quæ nidum sustinebat, radicitus effodit; quæ levi impulsu ventorum procidens, pullos aquilæ adhuc implumes & involucres in humum dejecit qui à feris depasti magnum dolorem solatium cuniculo præbuerunt.

Hæc indicat Fabula, neminem potentia sua fretum imbecilliores debere

debere despicere, cum aliquando infirmiores potentiorum injurias ulciscantur.

De Lupo pisce fluvii, murè regnum affectante.

LUpus piscis erat in amne quodam, qui pulchritudine, magnitudine, ac robore cæteros ejusdem fluminis pisces excedebat. Unde cuncti eum admirabantur, & tanquam regem præcipuo prosequebantur honore. Quare in superbiam elatus, majorem principatum cœpit appetere. Relicto igitur amne, in quo multos annos regnaverat ingressus est mare, ut ejus regnum sibi vendicaret. Sed offendens Delphinum miræ magnitudinis, qui in illo regnabat, irâ ab illo insectatus est, ut aufugiens vix amnis ostium ingrederetur: unde amplius non ausus sit exire.

Hæc Fabula admonet, ut rebus nostris contenti, ea non appetamus quæ nostris viribus sunt longe majora.

De Ove Pastori convitiante.

OVis convitiabatur pastori quod non contentus lacte quod in usum suum filiorumque ab ea mulgebat, insuper illam vellere denudaret. Tunc pastor iratus filium ejus trahebat ad mortem. Ecquid inquit ovis, pejus mihi facere potes? Utere, inquit pastor, occidam, & lupis canibusque projiciam devorandam. Siluit ovis, majora adhuc mala formidans.

Hæc Fabula indicat, non debere homines in Deum excandescere, si divitiis & fitione ipsis permittat auferri; cum etiam majora & vivemibus & mortuis possit inferre supplicia.

De Auriga & Rota currus stridente.

AUriga interrogabat currum, quare rota quæ erat deterior strideret, cum cæteræ idem non facerent? Cui currus, Ægroti, inquit, semper morosi & queruli esse consueverunt.

Hæc Fabula indicat, mala solere homines ad querimoniam semper impellere.

De Viro amicos experiri volente.

VIr quidam dives admodum & liberalis magnam habebat amicorum copiam, quos ad cœnam sæpissime invitabat: ad quem

libentissimè accedebant. Volens autem experiri, an in laboribus & periculis sibi fideles essent, omnes pariter convocavit, dicens, Oboriri sibi inimicos, ad quos perdendos ire statuerat: quare correptis armis secum irent, ut illarat sibi ulciscerentur injurias. Tum omnes præter duos sese excusare cœperunt. Cæteris igitur repudiatis, illos tantum duos in amicorum numero habuit, quos deinde singulari amore prosecutus est.

Hæc Fabula indicat, adversùm fortunam amicitiæ experimentum esse quam optimum.

De Vulpe carnem Leporis Cani laudante.

VUlpes cum fugaretur à cane & jamjam esset capienda, nec ullam aliam evadendi viam invenire se posse cognosceret: Quid me, inquit, ô canis perdere cupis, cujus caro tibi usui non esse potest? Cape potius leporem illum (non procul enim lepus aberat) cujus carnem suavissimam mortales esse commemorant. Canis igitur motus consilio vulpis, omissâ vulpe, leporem insecutus est; quem tamen, ob incredibilem ejus velocitatem, capere non potuit: Paucis post diebus lepus conveniens vulpem, vehementer eam accusabat (verba enim ejus audierat) quòd se cani demonstrâsset. Cui vulpes, Quid me accusas, lepus, cùm tamopere te laudavi? quid diceres si te vituperâssem?

Hæc Fabula indicat, multos mortales, sub laudationis specie alios perniciem machinari.

De Lepore calliditatem, & Vulpe celeritatem à Jove petentibus.

LEpus & vulpes à Jove petebant: hæc, ut calliditati suæ pedum celeritatem; ille, ut velocitati suæ calliditatem adjungeret. Quibus Jupiter ita respondit, Ab origine mundi è sinu nostro liberalissimo singulis animantibus sua munera sumus elargiti: uni autem omnia dedisse, aliorum fuisset injuria.

Hæc indicat Fabula, Deum singulis sua munera ita esse æquali lance largitum, ut quisque esse debeat suâ sorte contentus.

De

De Equo inculto, sed veloci & cæteris eum irridentibus.

EQui complures ad Circenses ludos fuerant adducti pulcherrimis phaleris ornati, præter unum quem cæteri inculcum, & ad hujusmodi certamen imparem irridebant, nec unquam victorem fore cum opinabantur. Sed ubi certandi tempus advenit, & dato cunctis cæteribus exiit mare, eum demum inveniri quam hic, paulo antè irrisus, cæteros velocitate superaret, omnibus enim aliis post se longo intervallo relictis, palmam allecutus est.

Fabula indicat non ex habitu, sed ex virtute homines judicandos.

De Rustico per vocem hœdi ad Jurisconsultum admisso.

RUsticus quidam gravi lite implicitus, ad quendam jurisconsultum accesserat, ut eo patrono sese explicaret. At ille aliis negotiis impeditus, renunciari jubet se non posse nunciis vacare; quare abiret, alias rediturus. Rusticus, qui huic ut cæteri fidoque amico plurimum fidebat, sæpius redieus nusquam admissus est. Tandem hœdum adhuc lactantem & plenum secum deferens, ante ædes jurisperiti stabat; & hœdum vellicans, illum balare coegit. Janitor, qui ex præcepto heri clavum portantes statim admitteret solebat, audita voce hœdi januam illicò aperiens, hominem introire jubet. Tunc Rusticus ad hœdum conversus. Gratias, inquit, ago, hœdule mi, qui tam faciles mihi has effecisti fores.

Fabula indicat, nullas res tam duras difficilesque esse, quas munera non aperiant.

De Adolescente ex cœtu infirmo, & Lupa.

ADolescens quidam uxorem duxerat, & ipsam quoque adolescentulam formosam admodum & libidinosam: cujus effœtus libidini dum satisfacere cupit, ita lumbos exhausit, ut paucis post diebus macilentus fieret, & mortuo, magis quàm vivo similis videretur: non ingredi, non stare, non aliquod opus facere poterat; sed, ut senex quidem, apricatione gaudebat. Dum ergo in aprico stans loco, calore solis sese calefaceret; accidit, ut venatores, qui lupam fuerant insectati

lectati; illâc iter habentes, quos cùm adolescens interrogaret, cur lupum non ceperant; ob incredibilem, inquiunt, illius velocitatem illum assequi non potuimus. Tunc ait adolescens, uxorem profectò hic lupus habere non debuit: si enim uxorem junctum esset, nunquam tantâ pedum pernicitate polleret.

Hæc indicat Fabula, nemineminem esse adeo robustum & fortem, quem nimius Veneris usus non infirmum & debilem reddat.

De Sene juvenem poma sibi furripientem saxis dejiciente.

SEnex quidam juvenem sibi poma furripientem blandis orabat verbis, ut ex arbore descenderet, nec res suas vellet auferre. Sed cùm incassum verbera funderet, juvenis ejus & ætatem ac verba contemnentis: Non in verbis tantùm, inquit, verùm, etiam in herbis audio esse virtutem. Herbas igitur vellere, & in illum jacere cœpit. Quod juvenis conspicatus, in rubentem ejus effusus est, & senem delirare arbitrabatur, qui crederet, eum ex arbore herbis posse depellere. Tunc senex omnia experiri cupiens, Quando, inquit, verborum & herbarum vires adversus raptorem rerum nullæ sunt, lapidibus agam, in quibus quoque dicunt esse virtutem: lapidesque, quibus gremium impleverat, in juvenem jaciens, illum descendere & abire coegit.

Hæc Fabula indicat, omnia prius sapienti tentanda, quam ad armorum confugiatur auxilium.

De Lucinia, cantum Accipitri pro vita pollicente.

LUscinia ab accipitre famelico comprehensa, cùm modo se ab eo devorandam esse intelligeret, blande eum rogabat, ut se dimitteret, pollicita pro tanto beneficio ingentem mercedem ipsa relaturam. Cùm autem accipiter eam interrogaret, quid gratiæ sibi referre posset; Autes, inquit, tuis mellifluis cantibus demulcebo. At ego, inquit accipiter, malo mihi ventrem demulceas: sine tuis enim cantibus vivere possum, sine cibo verò non possum.

Hæc Fabula innuit, utilia jucundis anteponenda.

De Leone Porcum sibi socium eligente.

LEo cùm socios adiscere sibi vellet, mulcâque animalia se se illi adjungere optarent, idque precibus & votis exposcerent, spretis cæteris, cum porco solùm societatem voluit inire. Rogatus autem causam, respondit, Quia hoc animal adeò timum

est,

er, ut amicos & socios suos in nullo quantumvis magno discrimine unquam relinquat.

Hæc Fabula docet, eorum amicitiam appetendam, qui adversitatis tempore à præstando auxilio non retrorsum pedem.

De Culice cibum & hospitium ab Ape petente.

CUlex hyberno tempore, cùm fame & frigore se periturum conjiceret, ad apum accessit alvearia, ab eis cibum & hospitium petens: quæ si ab eis fuisset consecutus, promittebat, filios earum se artem musicam edocturum. Tunc quædam apis, Ut ego malo artem meam liberi mei discant, quæ eos à famis & frigoris periculo eximere poterit.

Fabula nos admonet, ut liberos nostros iis artibus erudiamus, quæ eos ab inopiâ valeant vindicare.

De Asino tubicine, & Lepore tabellario.

LEo rex quadrupedum, adversus volucres pugnaturus suorum acies instruebat. Interrogatus autem ab urso, quid ei asini inertia aut leporis timiditas ad victoriam conferri possent; quos ibi inter cæteros milites adesse cernebat; respondit; Asinus tubæ suæ clangore milites ad pugnam concitabit: lepus verò, ob pedum celeritatem, tabellarii fungetur officio.

Fabula significat, neminem adeo contemptibilem, qui aliqua in re nobis prodesse non possit.

De accipitribus inter se inimicis, quos Columbæ composuere.

ACcipitres invicem inimici quotidie decertabant, suisque odiis occupati, alias aves mirifice infestabant. Columbæ, illorum vicem dolentes, eos missis legatis composuere. Sed illi, ubi inter se amici effecti sunt, cæteras aves imbecilliores, & maximè columbas, vexare & occidere non desinebant. Tum secum columbæ, Quàm utilior accipitrum discordia, quàm concordia, nobis erat.

Hæc admonet Fabula, malorum inter se odia civium alenda potius quam extinguenda, ut dum inter se digladiantur, viros bonos quiete vivere permittant.

De Muliere ignem in mariti domum ferente.

VIr quidam prudens uxorem ducebat. Interrogatus autem ab amicis, quid sibi vellet facula illa quam novæ nuptæ accen-

sam

sum paternâ domo efferret, rursusque mariti domum ingressura accendit & introferet; Significat, inquit, me hodie ignem è soceri mei ædibus ablatum in domum meam inferre.

Fabula significat, sæpenumero mulierem ignem quendam esse, qui mariti bona comburit.

De Prætore repetundarum damnato.

PRætor, qui pecuniam cui præfuerat expilaverat, repetundarum damnatus fuerat. Cumque ægre ablata restituerat, dicebat quidam è provincialibus, Hic noster prætor mulieres imitatur, quæ fœtus concipientes, mirâ voluptate afficiuntur: cum autem eos amittunt, incredibili dolore torquentur.

Fabula innuit aliena non esse surripienda; ne, illa deponere coacti, mœrore conficiamur.

De sene mortem differre volente.

SEnex quidam mortem, quæ cum è vita raptura advenerat, rogabat ut paululum differret, dum testamentum conderet, & cætera ad tantum iter necessaria præpararet. Cui mors; Cur non, inquit hactenus præparasti, toties à me monitus? Et cum ille, Eam nunquam à se visam antea, diceret; Cum inquit, non æquales tuos modo, quorum nullus fere jam restat, verum etiam juvenes, pueros, infantes, quotidie rapiebam, nonne te admonebam mortalitatis tuæ? Cum oculos hebescere, auditum minui, cæterósque sensus indies deficere, corpus ingravescere sentiebas, nonne tibi me propinquam esse dicebam? & te admonitum negas? quare ulterius differendum non est.

Hæc Fabula indicat, ita vivendum, quasi mortem semper adesse cernamus.

De Viro avaro Sacculum nummorum alloquente.

VIr quidam avarus, qui ingentem aureorum acervum male partum reliquerat moriebatur, interrogat sacculum nummorum, quem morienti sibi jusserat afferri. Quibus voluptatem esset allaturus: Cui sacculus, Hæredibus, inquit, tuis, qui nummos à te tanto sudore quæsitos, in scortis & convivijs profundent; & dæmonibus, qui animam tuam æternis supplicijs mancipabunt.

Hæc Fabula indicat, stultissimum esse in eis laborare, quæ alijs gaudium, nobis autem sint allatura tormenta.

FINIS.

LAURENTII VALLENSIS IN

Fabulas Æsopi, è Græco in Latinum sermonem versas, ad clarissimum virum Arnoldum Foveldam, præfatio.

PRomiseram nuper, me tibi coturnices, quas ipse venatus essem, missurum. Eas capere, ut homo venandi insuetus, cum non possem ad venationem meam, id est, ad literas me convertí: & fortè adnatum venit libellus Græcus ex prædâ navali, 33 Æsopi Fabulas continens. Has omnes biduí labore venatus sum. Mitto igitur ad te sive Fabulas, sive mavis coturnices, quibus te oblectare possis & ludere. Etenim Octavianum, Marcumque Antonium, orbis terrarum principes, ludo coturnicum delectatos accepimus; profectò tu, vir literarum amantissimus, & literato hoc genere ludendi delectaberis. Et si quis Octaviano aut Antonio pugnacem aliquam harum avium dono dedisset, jucundum illis rem gratamque feciſſet: ego quoque tibi jucundus gratusque ero, qui plures quam triginta ejus generis aves dono mitto pugnaces, victrices, & si forte magis juvat, etiam pugnax. Obsidiones enim hæ Fabulæ & alunt, nec minus fructus habent, quam flores. Sed ne donum tuum laudare insolentis sit, finem faciam. Tu, si coturnices veras, quam has Fabulas, mallis, rescribe: mittam namque non modo coturnices, sed & perdices. Ex urbe Cajeta, Calend. Mail. Anno 1538.

De Vulpe & Capro.

VUlpes & Caper sitibundi in quendam puteum descenderunt; in quo cum perbibissent, circumspicienti reditum capro vulpes ait, Bono animo esto caper: excogitavi namque quo pacto inde reduces simus; siquidem tu eriges te rectum prioribus pedibus ad parietem admotis, cornuaque adducto ad pectus mento reclinabis, & ego per terga cornuaque tua transiliens, & extra puteum evadens, te hinc postea educam. Cujus consilio fidem habente capro, atque ut ille jubebat, obtemperante, ipsa è puteo prosiliit, ac deinde præ gaudio in margine putei gestiebat, exultabatque nihil de hirco curæ habens. Cæterum cum ab hirco ut fœdifraga incularetur, respondit; Enimvero, hirce, si tantum tibi esset sensûs in mente, quantum est setarum in mento, non prius in puteum descendisses quàm de reditu exploratum habuisses.

Hac Fabula innuit, virum prudentem debere finem explorare, antequam ad rem peragendam veniat.

De Vulpe & Leone.

VUlpes nullum antea leonem conspicata, cum illi aliquando ex improviso obviâsset, ita conspectum ejus expavit, ut parum absuerit quin extingueretur. Quod cùm iterum posties accidisset, ad conspectum quidem leonis exterrita est, sed non tam prius. Tertio autem cum leonem eundem in civitate esse intuita, non modo non exterrita, sed etiam confidenter adiens, cum eo collocuta est & confabulata.

Hac Fabula innuit, quod consuetudo & conversatio facit, ut quæ maxime horribilia, & formidanda sunt, neque horrida neque formidolosa videantur.

De Gallis & Perdice.

GAllos quidem domi suæ cum haberet, mercatus est perdicem, eamque alendam & in societate gallorum dedit: non tam illis saginandam; quamquam galli eam mordebant abigebantque; perdix apud se afflictabatur, existimans ideo talia inferri sibi à gallis, quod suum ab illorum genere alienum esset. Ubi verò non multo post aspexit illos inter se pugnantes, murmoque percutientes; recreata à mœrore & tristitia, inquit, Equidem post hac non afflictabor amplius, videns eos etiam inter se dimicantes.

Hac Fabula innuit, virum prudentem debere æquo animo ferre contumelias ab alienigenis illatas, quas videt ne à domesticorum quidem injuria abstinere.

De Vulpe & capite quodam reperto.

VUlpes aliquando in domum cerbarodi ingressa, dum omnia instrumenta amplica, omnem supellectilem scrutaretur, reperit è marmore caput lupinum scitè pictum & fabrè factum; quod cum in manum sumpsisset, inquit, O caput cum magno cerebro factum, nullum sensum obtinens!

Hac Fabula ad eos spectat, qui corporis dignitatem habent, animi industriam non habent.

De Carbonario & Fullone.

CArbonarius conductâ in domo habitavit, fullonem invitavit, qui eo loci proximè versaret, ut iisdem in ædibus una habitaret. Cui fullo, O homo, non est istud factum condecibile: veteor enim ne quicquid ipse candefacerem, id omne tu carbonaria aspergine fuscares.

Hæc Fabula innuit, nullum cum flagitiosis habendum esse commercium,

De Viro jactabundo.

VIr quidam aliquando peregrinatos, cùm iterum domum reversus foisset, cum multa alia in diversis regionibus à se virilitèr gesta jactabundus prædicabat, tum verò id maximè, quod Rhodi omnes in certamine saliendi superâsset; ejusdem rei Rhodios, qui affuerant testes esse. Ad quem unus assistentium respondens, inquit, O homo: si verum istud est quod loqueris, quid tibi opus est testibus? Ecce Rhodium! ecce hic certamen saliendi!

Hæc indicat Fabula, quod ubi vera testimonia adsunt, nihil opus est verbis.

De Viro Apollinem tentante.

VIr quidam facinorosus Delphos se contulit, Apollinem tentaturus: habénsque passerculum sub pallio, quem prono tenebat, & accedens ad tripodas, interrogabat eum dicens, Quod habeo in dextrâ, vivitne, an mortuum est? proferens passerculum vivum, si ille mortuum respondisset: intentus proferturus mortuum, si vivum respondisset occidisset enim statim sub pallio clàm, priùsquam proferret. At Deus subdolam calliditatem hominis intelligens, dixit, O consultor, utrum mavis facere (penes te namque arbitrium est) facito; & sive vivum sive mortuum, quod in manibus habes, profero.

Hæc Fabula innuit, mentem divinam nihil neque latere neque fallere.

De Piscatore & Smaride

PIscator quidam, demissis in mare retibus, extulit smaridem pusilli corporis, quæ sic piscatorem obtestabatur; Noli me in præsentiâ capere tam pusillam & minutam, sine abire, & crescere, ut postea sic adultâ commodo cum majore pretio. Cui piscator inquit, Ego verò amens sim, si lucrum, quod inter manus habeo, licèt exiguum, prætermittam, spe futuri boni, quantumlibet magni.

Hæc Fabula innuit, stolidum esse qui propter spem majoris commodi, rem & præsentem & certam licet parvam, non amplectitur.

De Equo & Asino.

VIr quidam habebat equum & asinum. In itinere autem faciendo, inquit asinus equo, si me salvum vis leva me parte oneris

oneris mei. Equo illius verbis non obsequente, asinus sub onere cadens moritur. Tunc dominus jumentorum, omnes quas portabat asinus sarcinas, simulque corium quod à mortuo exuerat, equo imponit. Quo onere depressus equus, & gemens, cum clamore inquit, Væ mihi jumentorum infeliciſſimo! quid mihi misero mali evenit? Nam recusans, partem, nunc totum onus porto, & illius insuper corium.

Hæc Fabula innuit, majores debere in laboribus participes esse minoribus, ut utrique sint incolumes.

De Viro & Satyro.

VIr quidam cum Satyro amicitiam inierat: qui cum edendi gratiâ sederent, exortâ cœli tempestate ac frigore, vir manus ad os admovens anhelitu refocillabat. Quod intuens Satyrus interrogabat, quamobrem id faceret. Ille inquit, Calore oris algentes manus refocillo. Pauloque post calidiori edulio allato, cum vir iterum ad os manum cum edulio admovens calorem cibi aspiratione refrigeraret, interrogat Satyrus, quamobrem id faceret? Respondente autem viro, Ut edulium refrigerem; Atque ego inquit Satyrus tecum posthac amicitiam non exercebo, qui ex uno ore & calidum promis & frigidum. Vale.

Hæc Fabula innuit, devitandam ejus amicitiam esse cujus anceps vita est & non simplex sermo.

De Vulpe & Pardo.

VUlpes & pardus de pulchritudine altercabantur, & pardo suam pellem versicolorem extollente: vulpes, cùm suam proponere non posset, inquit, At quanto ego speciosior, quæ non corpus, sed animum versicolorem sortita sum.

Hæc Fabula innuit, pulchritudinem animi antecellere pulchritudinem corporis.

De Fele in Fœminam mutata.

FElis quædam deliciis formosi erat cujusdam adolescentis. Hanc ille ut in fœminam mutaret, Venerem deprecatus est. Dea misericordia cupiditatis adolescentuli convertit bestiam in speciosam puellam. Cujus formâ inardescens adolescentulus, adducit illam secum domum: quibus considentibus in cubiculo, Venus volens periculum facere, nunquid illa, cum corpore mutâsset & mores, murem immisit in medium. At illa & eorum qui aderant, & cubiculi nuptialis immemor, è cubiculo surgens, murem insequebatur, illum comedere cupiens.

Tunc

Tunc deus indignata, eam iterum in suam restituit materiam.

Fabula indicat scelestos homines, etsi conditionem statumque mutent, tamen mores nequaquam mutare.

De Agricolâ & Canibus.

AGricola quidam hiberno sydere in agro deprehensos, deficientibus cibariis, primùm interfectis singulis ovibus, illarum carnibus vescebatur, mox & caprarum, postremo operariis bobus extemptis alebatur. Quod canes cùm animadvertissent, inter se collocuti sunt, dicentes, At nos hinc faciemus fugam. Si enim operariis bobus dominus noster non pepercit, nec nobis quidem parcet.

Fabula significat, fugiendos eos esse cavendosque, qui à familiaribus quoque manus non abstinent.

De Agricola filios suos docente.

AGricola filios suos videns quotidie litigantes, neque in gratiam inter se reduci potuisse, Jussit complures virgulas sibi afferri (Aderant autem filii illic sedentes. Quæ cùm allatæ essent, colligavit omnes in unum fasciculum, jussitque singulos filiorum fasciculum capere atque confringere. Illis verò confringere non valentibus, solvens postea fasciculum, tradit singulas singulis eis frangendas; atque illis facilè frangentibus, intulit, Ita & vos, filii mei, si unanimes invicem prætiteritis, inexpugnabiles vos hostibus, & invictos præbebitis. Sin minus, ipsa vestra æmulatio atque seditio opportunam vos prædam inimicis faciet.

Fabula innuit, æquè res humanas facere vel concordiæ incrementum, vel discordiæ jacturam.

De Muliere & Gallina.

MUlier quædam vidua habebat gallinam quotidie singula ova parientem. Sperans autem mulier pro singulis bina ova parituram, si plus tribuisset escarum, opipare educabat. Gallina verò pinguior effecta, ne unum quidem ovum parturire poterat.

Hæc Fabula indicat, quod homines propter luxum & copiam rerum ingravescentes ab instituto retardantur.

De Homine quem Canis momorderat.

ADmorsus à cane quidam, circumibat singulos, corrogans curationem; nactusq; est quendam, qui cognità mali qualitate,

jcere, inquit, Si tu quidem, ô homo, convalescere vis, sume crustulum panis madefactum in sanguine vulneris, & porrige cani, qui te momordit, comedendum. Cui ille deinceps inquit, Ego mehercule, si istuc fecero, dignus sim qui ab omnibus hujus urbis canibus præmordear.

Fabula indicat improbos homines, cùm maxima beneficia acceperint, tum maxime ad malefacta animari.

De duobus amicis & Urso.

DUobus amicis unà iter facientibus fit ursus obviam: quorum unus perterritus, in arborem scandens latuit: alter verò cùm se imparem urso fore, & si pugnare vellet, superaturum intelligeret, procidens simulabat se mortuum. Ursus autem adveniens, aures & occipitium olfaciebat; illo qui stratus jacebat, usque quaque continente respirationem; ità mortuum esse credens ursus abiit: aiunt enim ursum non sævire in cadaver. Mox alter, qui inter frondes arboris latuerat, descendens interrogat amicum, quidnam ad aurem ursus secum esset locutus. Cui amicus inquit, Admonuit, nè posthac cum hujusmodi amicis iter faciam.

Fabula innuit, devitandos eos amicos, qui periculosè in tempore ab auxilio præstando revocant pedem.

De Adolescentibus & Coqua.

DUo adolescentes opsonium à coquo mercati communiter erant. Cæterum cum Coquus quibusdam negotiis domesticis, animum intenderet vacaretque, alter adolescentum partem opsonii in alterius manus immisit. Conversante se coquo, & partem carnis, quæ aberat, requirente; qui carnem sustulerat, jurabat se non habere: qui verò habebat, jurabat se non abstulisse. Quibus coquus, intellecta adolescentum astutia, inquit, Etsi me lateat fur, tamen eum, per quem juratis, Deum non latebit.

Hac Fabula innuit, quod si quid homines celamus, Deum nequaquam celare poterimus, qui solus omnia prospicit & omnia videt.

De Arundine & Olea.

DIsceptabant arundo & olea de constantia, de fortitudine, & de firmitate. Olea quidem probra arundini ingerebat, ut fragili, & ad omnem ventum vacillanti. Arundo autem obticebat, non longum tempus expectans. Nam cùm ventus vehemens ingruisset, arundo agitabatur sesiebatque

turgi-

turq; : olea verò violentia ventorum, cum reluctari vellet, con-fracta est.

Hæc Fabula innuit, eos qui fortioribus ad tempus cedunt, potiores esse iis qui non cedunt.

De Tubicine.

ERat tubicen quidam, qui in militia signum caneret. Is interceptus ab hostibus, ad eos qui circumsistebant, proclamabat, Nolite, me, ô viri, innocuum insontemque occidere, Nullum enim unquam ego occidi : quippe nihil aliud quàm hanc tubam habeo. Ad quem illi vicissim cum clamore responderunt, Tu verò hoc ipso magis trucidaberis, quod cum ipse dimicare nequeas, cæteros potes ad certamen impellere.

Hæc Fabula innuit, quod præter cæteros pereant, qui malis & improbis principibus persuadent ad inique agendum.

De Aucupe & Vipera.

AUceps quidam sumptis aucupatoriis retibus ad venandum processit, vistòque palumbo in cacumine arboris sedente, compositas artificiosè arundines cum retibus ad avem clanculum admovebat, sperans se illam venari posse. Quod cùm egit, in altum intuens jacentem viperam pedibus pressit; quæ exasperata dolore, hominem momordit. At ille jam deficiens, Me miserum, inquit, qui, dum alterum venari volo, ipse ab altero captus pereo!

Hæc Fabula innuit, fraudulentos homines insidias suas occultare; sæpe tamen ab aliis sustinere.

De Castore virilia sibi amputante.

CAstor præter cæteros quadrupedes in aqua durare dicitur, ejusque genitalia ad artem medicam sanè utilia sunt. Ubi videt indagantibus hominibus se captum iri (non enim ignorat quamobrem indagetur) ipse sibi genitalia præscindit, atque insequentes prospiciens hoc modo incolumis evadit.

Hæc Fabula innuit, hujus exemplo prudentes debere pro adipiscenda salute nullam rationem habere fortunarum.

De Thynno & Delphino.

THynnus, cum delphinum insequentem, præcipiti cursu fugeret, & jamjam capiendus esset, in anfractum quendam se intorsit. Delphinus quoq; ad alterum simile m ipso impetu alius est : ad quem thynnus respiciens, eumq; experientem videns,

dens, inquit, Jam mihi mors non est molesta, videns tecum, qui mihi causa mortis est, mecum morientem.

Hæc Fabula indicat, æquo animo ferre homines calamitates, cum eos propter quos in calamitate sunt, calamitosos afficiant.

De Cane & Lanio.

CAnis quidam insiliens macellum, lanio in aliqua re occupato, carnem pecoris corde fugiebat. Ad quem lanius conversus, fugientem aspiciens, inquit, O canis, abi; ubicunque fueris te observabo: non enim mihi cor sustulisti, sed cor dedisti.

Fabula indicat, fallaces semper esse hominibus doctrinam.

De vaticinatore quodam.

VAticinator quidam in foro sedens, sermocinabatur: Cui quidam denunciat, fores domûs ejus effractas esse omnia, quæ direpta quæ in domo fuissent. Ad quem nuncium vaticinator gemens, properansque cursu, se domum recipiebat, Quem currentem quidam intuens, O tu, inquit, qui aliena negotia te divinaturum promittis, certe tua ipse non divinâsti.

Fabula ad eos spectat qui res suas non recte administrantes, alienis quæ nihil ad eos pertinent, providere & consulere conantur.

De Ægroto & Medico.

ÆGrotus quidam à medico interrogatus, quonam modo se habuisset, præter modum respondit in sudorem se fusile resolutum. Cui medicus, Istud, inquit, bonum est. Altero autem die iterum interrogatus, quonam modo se haberet, respondit, Algoribus correptus diu vexatus sum. Et id quoque, inquit medicus, bonum est. Tertio cùm ab eodem medico interrogaretur, respondit, Profluvio corporis debilitatus sum. Istud etiam bonum est, inquit medicus. Postea autem à familiari quodam interrogatus. Quomodo habes, ô amice, respondit etiam, Benè habeo, sed morior.

Fabula indicat, arguendos assentatores.

De Asino & Lupo.

ASinus calcato ligni aculeo claudicabat, conspectoq; lupo, ait, O lupe (en!) præ cruciatu morior, futurus esca aut tua, aut vulturum, aut corvorum. Unum modo ab

re

re mumus flagitò: Educ primò de pede aculeum, ut mordeas salvus sine cruciatu. Tum lupus summis dentibus aculeum mordicus deprehendens eduxit. Asinus vero dolenis oblitus ferratos calces in faciem lupi impegit, frustaque illius fronte, naribus, & dentibus, aufugit; lupo seipsum accusante, ac merito sibi id evenisse dicente, quod qui didicerat esse lanius jumentorum, nunc illorum voluerit esse chirurgus.

Hac indicat Fabula, quod qui suæ artificio delectus, transferentes se ad alios ipsis non apta, & in derisum veniunt, & in discrimen.

De Aucupe & Merula.

AUceps tetenderat volucribus retia: quod eminus intuens merula, percontabatur hominem quid negotii ageret. Ille respondit se condere urbem, abiitque longius, & sese abdidit. Merula vero illius verbis fidem habens, & accedens ad escam juxta retia oppositam, capta est. Accurrente aucupe, inquit, O homo, si tu quidem talem urbem condis, haud multos invenies incolas.

Hac indicat Fabula, eo maxime modo rem privatam & publicam destrui, cum præsides savitiam exercent.

De Viatore & Pera inventa.

VIator longum ingressus iter, si quid invenisset, ejus dimidium Jovi se oblaturum vovit. Inventâ autem postea in itinere perâ palmularum amygdalarumque plenâ, comedit omnes palmulas amygdalasque; sed harum ossa, illarum putamina & cortices ad aram quandam obtulit, inquiens, Habes Jupiter, quod tibi voveram: quod enim inveni, ejus & interiora & exteriora offero.

Hac fabula innuit avarum propter pecuniæ cupiditatem etiam diis moliri fallacias.

De Puero & Matre.

PUer quidam in scholâ condiscipuli furatus tabellam alphabetariam attulit matri suæ: à quâ non castigatus, quotidie magis furabatur. Procedente autem tempore cœpit furari majora. Tandem à magistratu deprehensus ducebatur ad supplicium. Matre vero sequente ac vociferante, rogavit ille satellites ut paulisper cum eâ ad aurem loqui permitterent: quibus permittentibus, & matre festinabundâ aurem ad os filii admovente, ille auriculam matris dentibus emorsam evulsit. Cùm mater exteri-

que

que cum increparetur, non modo ut furem, sed etiam ut in parentem suum impium, hæc mihi, inquit, ut perderet annis exercitus: Si enim me tabellam alphabetariam furtum castigaret, nequaquam ad ulteriora progressus, nunc ad supplicium duceret.

Hac Fabula indicat, quod qui inter initia peccandi non coërcentur, ad graviora flagitia evadunt.

De Pastore artem nauticam exercente.

PAstor in loco maritimo gregem pascebat: qui cum videret mare tranquillum, incessit cupido navigationem faciendi ad mercatum. Itaque venundatis ovibus, emptisque palmularum sarcinis navigabat. Obortâ autem vehementi tempestate, & navi mergi periclitante, omne pondus navis in mare dejecit, vixque evasit exoneratâ navi. Paucis post diebus veniente quodam, & tranquillitatem maris admirante (erat enim sane tranquillum) respondens, inquit, palmulas iterum vult, quantum intelligo, ideoque immemorem sese ostendit.

Hac Fabula innuit, quæ ventura sunt, devitare posse neminem.

Hac innuit Fabula, eruditiores effici homines damno atque periculo.

De Filio cujusdam senis, & Leone.

FIlium senior quidam habebat unicum generosi animi & canum venaticorum amatorem: hunc per quietem viderat à leone trucidari. Territus igitur, ne forte somnium hoc aliquando sequeretur eventus, extruxit domum quandam politissimam, & laqueatibus à fenestris amœnissimam. Illuc inducens filium assiduus illi custos adhærebat: Depinxerat enim in domo ad delectationem filii omne animalium genus, in quibus & leonem. Adolescens hæc inspiciens, eo amplius molestiæ contrahebat. Quadam autem vice propius stans leoni, inquit, O truculentissima fera, Propter inane somnium patris mei in hac domo asservor, velut in carcere: quid tibi faciam? Et hæc dicens, manum parieti incussit, oculum leonis eruere volens, & in clavo, qui illic latebat, offendit. Quâ ex percussione manus emarcuit, succrevitque sanies, ac febris subsecuta est, brevique tempore adolescens est mortuus. Ità leo adolescentem occidit, nihil adjuvante patris sophismate.

Hæc Fabula innuit, quæ ventura sunt, devitare posse neminem.

De

De Calvo crines externos gerente pro nativis.

CAlvus quidam mentitos crines gerens, dum equo vehebatur, ecce! ei validior ventus illos de capite sustulit. Risus statim magnus à circumstantibus excitabatur, & ille mœsto risu illis inquit, Quid mirum si crines qui non erant mei à me recesserunt? Illi quoque recesserunt qui mecum fuerant nati.

Hac Fabula indicat, nos non debere mœrere ob amissas opes. Quod enim nascentes à natura non accepimus, non potest nobiscum perpetuo manere.

ÆSOPI FABULATORIS clarissimi Apologi, è Græco Latini facti, per *Rimicium*.

ARGUMENTUM.

ÆSOPUS Fabulator clarissimus, natione quidem Phrygius, fortuna vero servus, fuit colore niger, ac facie supra modum deformis. Is quia beneficus semper in hospites fuit, Dea hospitalitatis in somnis sibi adsistens, largita est loquelam (nam ab initio blatero fuit) sapientiamque, ac variarum fabularum inventionem: quæ porro fabulæ non parum conducunt mortalium vitæ. Nam animalia bruta fingit agere ea quæ hominum sunt actiones; quas ita ante oculos ponit, ut audientium animos incitet ad virtutem, nec ulli sunt hominum mores, quos in brutis fingendo ipse non aperit. Has igitur fabulas si quis rite gustaverit, quam viam sequi, quamque vitare debet, in privatis publicisque negotiis, facile comperiat. Nam imprimis fabulam narrat, tum quid fabula significet compendiosim exponit; atque ordinem Alphabeti in Græco secutus, qui in Latino sermone servari non potest, hinc sumit initium.

De Aquilâ & Vulpe.

AQuila & vulpes, conflata inter se amicitia, in proximo habitare constituunt, firmiorem amicitiam ex frequenti conversatione fore putantes. Igitur aquila nidum alta super arbore instituit: vulpes vero arborem propè, inter dumeta cam-

los collocat. Una igitur dierum cùm vulpes latibulum egressa pastum catulis quæreret, aquila & ipsa cibi indiga in latibulum devolans, vulpis catulos arripuit, ac pullis suis comedendos præbuit. Vulpes reveniens, cognita filiorum morte atroci, valdè tristata est: & cùm aquilam ulcisci non posset, quia quadrupes existens volucrem persequi nequibat (quod unum miseris ac impotentibus datur) aquilam execratur, ac mala sibi imprecatur, tantum in odium violata vertitur amicitia. Contigit igitur illis diebus ruri caprum immolari; cujus fruſtum unà cum carbonibus accensis aquila arripiens, sustulit ad nidum; sed vento vehementius spirante, nidus, qui ex fœno ac materia exili aridáque confectus erat, incenditur. Aquilæ pulli flammam sentientes, cùm volare adhuc nequirent humi decidunt. Vulpes confestim illos arripiens, in aquilæ conspectu devorat.

Fabula significat, quod qui amicitiam violant, quamvis eorum quos læserint ultionem declinent, Dei supplicium non tamen effugient.

De Aquila & Corvo.

AQuila celsâ ex rupe devolans, agnum ex ovium grege arripuit: quam rem cum corvus conspicatur, æmulatione motus, vehementi cum strepitu ac stridore devolat in arietem, atque ungues in arietis vellus ita implicat, ut inde se jam motu alarum explicare non possit. Hunc Pastor cum ita implicitum videt, accurrens, corvum comprehendit, atque alarum pennis incisis, pueris suis pro ludibrio dedit. Verum enim cum quispiam corvum rogabat, quænam volucris esset? corvus ait, priùs quidem, quoad animum, aquila fui, nunc verò me corvum esse certè cognosco.

Fabula significat, quod qui supra vires quippiam audet, hoc solum efficit, quod in adversa sapiùs incidat, ac se vulgo ridiculum exhibet.

De Aquila & Scabrone.

AQuila leporem persequebatur. Lepus consilii inops, cùm tempus obtulit, scabronem videns, ab eo auxilium imploravit: cui scabro pollicitus est tutelam ac custodiam suam. Deinde cùm aquilam appropinquantem scabro conspi-

cit,

tur, eam precatur, nè suum eripiat sibi servum. Aquila scabronis parvitatem contemnens coram eo leporem exedit. Verùm scabro suæ injuriæ memor, ubi aquila nidificaret, observat. Ecce aquila ova parit. Scabro alis elatus ad aquilæ nidum volat, atque ova devolvens ad humum dejicit. Aquila objecturam ovorum mœrore concitata, evolat ad Jovem (est enim ales Deo illi sacrata) ac locum ad pariendum sibi tutum dari precatur. Jupiter illi concedit, ut cum tempus adest, ejus in sinu pariat ova. Hoc scabro prævidens, globum è stercore confecit, atque sursum evolans, in Jovis sinum demisit. Jupiter, volens è sinu globum excutere, ova aquilæ simul excussit. Ex tunc aiunt, aquilam nunquam parere, quo tempore scabrones existunt.

Fabula significat, quod nullus porro contemnendus sit; quoniam nemo est qui injuriam accipiat, quin, cum tempus datur, se ulciscatur.

De Philomela & Accipitre.

PHilomela cum alta in quercu sederet more suo sola canebat. Eam accipiter cibum quæritans, cum intueretur, repente devolat illamque rapit. At philomela cum se interiturum videt, accipitrem precatur, ut se missam faciat, quoniam ad explendum ejus ventrem ipsa satis minime sit; sed pro securitate suâ, ad majores quæ se necat, opus profecto fore. Eam accipiter corvi auspicium, ait, stultus equidem animum esset, si quem manibus teneo cibum illum dimitterem ampliorisque spe pastus.

Fabula significat, quod, qui amittunt id quod manu tenent rerum majorum spe, consilio suo spes ac rationem minimè sunt.

De Vulpe & Tragо.

VUlpes & tragus siticulosi, in quendam puteum descenderunt: verùm enim post parum, cum egressum non inveniret hircus, vulpes ei comiter ait, Bono sis animo: nam, quid saluti nostræ opus sit, probè animadverti; etenim pedes habes, ac pedibus anterioribus cornibusque muro adhærebis; ego scapulas earumque consequens, cum egressa puteum fuero, te comprehendens hinc extrahem. Huic caper prompte deservisti. Vulpes suo exultans egressu circa os putei capro illudit. At dum caper illam incusat sibi pacta haud servasse, ei facetè vulpecu-

la

is loquit, Si eâ, caper, sapientiâ præditus esses, quo pilorum orbata villum tua barba referta est, non prius in puteum descendisses, quàm egressum pensiculare vidisses.

Fabula significat, quod homines consilio prædicti rerum finem prius inspiciant, quàm dent operam rebus gerendis.

De Vulpe & Leone.

VUlpes, quæ nunquam viderat leonem, cum illi fortè obviâsset, adeo perrimuit, ut mortem pene obiret. Rursum illum cum aspexisset, perrimuit; sed minime ut primum. Eum tertio cum invenerisset, prope accedens, fuit ausa coràm illo fari.

Fabula significat, quod res terribiles usu & consuetudo familiares facit.

De Cato & Gallo.

CAtus cum gallum cepisset, atque causam quæreret qui eum comedere posset, illum criminari cœpit, quod esset animal turbolentum, qui nocte clamando haud permitteret quiescere mortales. Gallus se excusabat, quod id ageret ad eorum voluptatem cum ad opera faciendo eos excitaret. Rursum catus ait, impius es ac supra modum scelestus, qui agis comitiue contra naturam, cum nec à matre, nec à sororibus te abstineas; sed per incestuositatem cum illis te commisceas. Gallus item defendebat, quod dominæ suæ quæstus gratiâ id quoque ageret. Enimvero ex hujusmodi coitu gallinæ pariunt ova. Tunc inquit catus, Excusationibus licet abundas, ego tamen jejunare haud iterum jo.

Fabula significat quod qui pravus existit naturâ, cum semel delinquere animo proposuit, quamvis causa desit pretextus, à pravitate tamen non desistit.

De Vulpe sine cauda.

VUlpes ut è laqueo evaserat abscissâ caudâ, cum ex pudore vitam sibi mortem putaret, excogitavit alias dolo inducere vulpes, ut sub communis commodi specie, sibi singulæ caudam abscinderent, & sic suum dedecus levaret. Itaque ad omnes vulpibus congregatis, suadet ut caudam sibi abscindant; dicens, caudam non modo dedecori vulpibus esse, sed oneri gravi

gravi atque inepto. E vulpibus una ei facetè respondet, Heus soror, si res ista tibi soli conduceret, hoc itidem aliis consulere haud æquum est.

Hæc Fabula ad eos spectat, qui sub charitatis specie suum commodum consulendo prospiciunt.

De piscatore & Smaride pisciculo.

PIscator qui mari rete tetendit, eo Smaridem cepit pisciculum; quæ parvâ adhuc ætate, piscatorem orabat, ut dum grandis esset, atque majorem quæstum ex eo assequi posset, sibi vitam donaret. Huic Piscator lepidè respondit, Ego quidem mente carerem, si quod minimum mihi est lucrum, id dimitterem amplioris spe quæstûs

Fabula significat, quod certa pro incertis, quamvis in eâ magna insit Spes, stultum esset dimittere.

De Vulpe & Rubo.

VUlpes, cum sepem quandam ascenderet, ut periculum vitaret quod sibi imminere videbat, rubum manibus comprehendit, atque volam sentibus perfodit: & cum graviter lacta foret, gemens inquit rubo, Ut me juvares cum ad te confugerim, tu deteriùs me perdidisti. Cui rubus, Errasti vulpes, mi, quæ pari dolo me capere putâsti, quo cætera consuevisti.

Fabula significat, quod stultum est implorare auxilium ab illis, quibus naturâ datum est obesse potius quam prodesse.

De Vulpe & Crocodilo.

VUlpes & Crocodilus de nobilitate contendebant. Cùm Crocodilus multa pro se adduceret, & supra modum se jactaret de splendore progenitorum suorum; vulpes, ei subridens ait, Heus amice, etsi hoc tu quidem non dixeris, ex tuo corio clarè appareret, quod multis jam annis tuorum splendore fuisti denudatus.

Fabula significat, quòd homines mendaces res ipsa potissimum refellit.

De Vulpe & venatoribus.

VUlpes venatores effugiens, ac per viam currendo jam defessa, hominem casu reperit lignarium; quem rogat, ut se quoquo loco abscondat. Ille tectorium ostendit. Vulpes illùc ingrediens; in angulo quodam se abscondit. Adsunt

venæ

venatores: lignarium, si vulpem viderit, rogant. Lignarius verbis quidem se vidisse negat, manu verò, ubi vulpes latebat, locum ostendit. Verum enim venatores re haud perceptâ fidem abeunt. Vulpes ut illos abisse prospicit, tectorio egredient, tacitè recedit. Lignarius vulpem criminatur, quod cum salvam fecerit, nihil sibi gratiarum agat. Tunc vulpes se convertens illi tacitè ait, Heus amice, si manuum opera, ac mores verbo similes habuisses, meritas, tibi persolverem gratias.

Fabula significat, quod homo nequam, etsi bona polliceatur, multa tamen & improba præstat.

De Gallo & Perdice.

GAllos complures cùm quis domi haberet, quam emerat perdicem illis compascere permisit. Sed cum galli illam infestarent, rostrisque percuterent, perdix eâ injuria vehementer perdoluit, putans, quia advena, nec ex eo genere esset, eas sibi inferri injurias. Gallos deinde cùm invicem certantes conspiceret perdix, amota animi perturbatione, ait, De cætero quidem haud tristabor, si posthac inter eos odiosa certamina cerno.

Fabula significat, quod homines sapientia præditi, moderato animo ferunt injurias ab illis vel maxime sibi illatas, qui nec sibi nec suis parcere sciunt.

De Vulpe & Larva.

VUlpes citharœdi domum ingressa, dum quæ domi parata sunt, sagaciter explorat, larvæ caput reperit arte industriosa compositum, quod manibus capiens ait, O quale sine cerebro caput!

Fabula significat, quod omnes eo pore decori, eandem animo non habeat pulchritudinem.

De homine & ligneo Deo

HOmo quidam deum ligneum domi habens, cum orabat ut boni quidpiam sibi tribueret: sed quanto magis orabat, tanto res domi augustior erat. Demum ille concitus ira, deum cruribus prehensis rapit & caput parieti illidit. Excusso igitur capite, multum auri exsiliit: quod homo colligens, ait, Perversus nimirum atque perfidus, qui dum in honore te habui nihil equidem profuisti; percussus vero & verberatus, boni plurimum contulisti.

Fabula significat, quod homo nequam si quando prodest, id efficit qui coactus.

De Cane ad cœnam vocato

VIr quidam, cum cœnam opiparam parasset, amicum quendam vocavit; ejusque canis canem alterius ad cœnam invitavit. Is domum ingressus, cum tantum dapum videret apparatum, lætus secum ipse ait, Hodie porro ita me explebo, quod die crastino comedere non indigebo; hisque dictis motu caudæ applaudit. Coquus vero conspiciens, tacitus per caudam cepit, atque illum sæpius rotans, per fenestram projecit. Ille attonitus humo assurgens, dum clamando aufugit, cæteri canes ei occurrunt, atque rogant quàm opipare cœnaverit? At ille languens inquit, ita potu & dapibus me explevi, quod cum exiverim, viam non vidi.

Fabula significat, quod quibus rebus quis doliturus est, rebus illis lætari non debet.

De Aquila & Homine.

AQuilam homo quidam cum cepisset, pennis alarum ei evulsis, inter gallinas morari dimisit. Eam deinde quidam mercatus, pennis alas denuò munit; tum aquila volans, leporem capit, ferique illum benefactori suo. Quam rem conspiciens vulpes, homini ait, Noli hanc aquilam uti priùs, hospitio habere, ne ceu leporem te æquè venetur. Tum homo aquilæ item pennas evulsit.

Fabula significat, quod benè facientes sunt quidem remunerandi; improbi verò omni studio vitandi.

De Viro Agricola.

HOmo quidam agricultor existens, cum finem vitæ sibi adesse cognosceret, cuperetque filios in agrorum cultu fieri peritos, eos vocavit; atque inquit, filii, ego è vita decedo, bona mea in vineâ condita sunt omnia. Illi post patris obitum, putantes in vineâ thesaurum verum reperire, aliumtis ligonibus, marris, ac bidentibus vineam funditus effodiunt, nullumque thesaurum inveniunt. Verum enim vinea, cum probe effossa foret, longè plures solitò fructus produxit, atque illos divites fecit.

Fabula significat, quod labor assiduus thesaurum parit.

De Carbonario & Lotore.

CArbonarius lotorem quendam rogavit, ut quam pretio conduxerat domum secum pariter cohabitaret. At lotor rem aliàs expertus, ait, Id conducibile haud mihi esset: Nam quæ albificarem, ea omnia carbonum favilla ipse maculares, Ita-

Fabula indicat, quod res naturâ dissimiles stare simul commode non possunt.

De Vulpe esuriente.

VUlpes ingenti fame concita, cum quodam in tectorio cistâ fruſtum ac panem repoſitum perſpiceret, tectorium ipſum intravit, atque tantum comedit quod ad ingentem tumorem ventrem diſtendit: & cum ex minimâ ventris tumefactione indè egredi nequiret, tumens gemebat. Ejus gemitum vulpes alia tranſiens illac cum audiret; illuc accedit, rogatque quidnam gemeret? deinde cauſam gemitûs edocta, lepidè ait, Iſtic manendum eſt uſque dum eo tenuis efficiaris, quanta eras cum intrâſti; nam eo pacto facilè egredieris.

Fabula indicat, quod nihil eſt tam durum, quod tempus non diſſolvat.

De Piſcatore quodam.

PIſcator quidam piſcandi inexpertus, tibiis ac reti aſſumptis juxta maris littus accedit, atque ſaxo quodam ſuperexiſtens, imprimis tubicinare cœpit; putans cantu ſe piſces facile eſſe capturum; verum cantu cum nullum conſequeretur effectum, depoſitis tibiis, rete in mare demiſit, ac piſces cepit perplures. Sed cum ex reti piſces extraheret, atque eos ſaltantes perſpiceret, non inſulſè ait, O improba animalia? dum ad tibiam cecini, ſaltare noluiſtis; nunc, quia canere ceſſo, ſaltus datis aſſiduos.

Fabula indicat, quod omnia probè fiunt, quæ fiunt tempore ſuo.

De Piſcatoribus quibuſdam.

PIſcatores piſcatum profecti, diuque piſcando defeſſi, fame præterea & mœrore, quòd nihil cepiſſent, confecti, cum abire decernunt, ecce, piſcis quidam alium fugiens ſe inſequentem, in naviculam ſaltat. Illum piſcatores admodum læti comprehendunt, ac in urbem reverſi grandi pretio vendunt.

Fabula indicat, quod frequentius fortuna id exhibet, quod ars efficere non poſſit.

De viro inope & infirmo.

HOmo quidam pauper, cum ægrotaret, Diis vovit, quòd ab eo morbo liberaretur, boves centum immolaret. Quod dii experiri volentes, ſanitatem illi facilè reddunt. Liberatur à morbo, cum boves, quia pauper, non haberet, oſſa bouum centum collegit, eaque ſuper altare deponens, lepidè inquit, Ecce quod tibi votum vobis nunc perſolvo. At dii illum ulciſci volentes,

res, in somniis ei assistunt, atque inquiunt, Ad maris litus pergito, ibi enim in loco remoto auri talenta centum reperies. Ille expergefactus, somnii memor, dum pergit ad litus, incidit in latrones. Caprus itaque eos rogabat, ut se missum facerent, quoniam mille auri talenta persolveret eis.

Fabula indicat, quod homo mendax Deos & homines pariter contemnit.

De Vulpe & Pardo.

VUlpes cum pardo de pulchritudine contendebat: cùm varias corporis notas pardus sibi duceret decori, vulpes ei comiter ait, Ego quidem longe formosiòr sum judicanda, quæ non corpus, sed animum variis notis habeo notatum.

Fabula indicat, quod decor mentis est potior omni corporis ornatu.

De Piscatoribus quibusdam.

PIscatores quidam mari rete trahebant: quod cum grave esse sentirent, lætitiâ gestiunt, putantes multos pisces habere irretitos. Sed ut rete in terram traxerunt, pisces quidem paucos, saxum vero ingens reti inesse cùm perspiciunt, longe mœstantur. Quidam ex illis natu jam grandis, non inurbanè sociis inquit, Animis estote quietis; quippe lætitiæ soror est mœstitia. Oportet enim casus prospicere futuros, illósque ut leviùs quis ferat, persuadere sibi esse eventuros.

Fabula significat, quod qui reminiscitur sortis humanæ, in adversis minimè frangitur.

De Ranis Regem petentibus.

RAnæ mœrentes quod sine rege forent, Jovi supplicatum oratores mittunt, ut regem sibi daret. Jupiter earum simplicitatem cognoscens, lignum in stagni medium demisit. Quod cum in stagnum cecidit, ejus sonus supra modum terruit ranas. Quæ cum lignum esse noverunt, rursus Jovi supplicatum mittunt, ut regem vivum, haud mortuum, sibi daret. Jupiter fletibus earum præcibus motus, hydrum illis dedit in regem. Is indies cum ranas devoraret, tertio Jovem ranæ precantur ut regem sævum atque immanem ab eis amoveret. Tunc Jupiter inquit, Quem tot precibus regem exorâstis, eum vobis perpetuum habetote.

Fabula indicat quod sæpe ea precamur, quæ impetrâsse postea, non pœnitet.

De Cata in fœminam mutata.

CAta quædam speciosi cujusdam adolescentis amore capta, Venerem oravit, ut eam in hominem mutaret. Venus illius miserta, in formam hominis eam mutavit; quam cum longè

spe-

ſpecioſa eſſet, amator domum ſubito adduxit. Sed cum in cubiculo ſimul ſederent, Venus experiri cupiens, ſi mutata facie mutaſſet, & mores, in medium conſtituit murem: quem cumilla proſpexit, oblita formæ, & amoris ſui, murem ut caperet perſecuta eſt. Qua ſuper re Venus indignata, denuo eam in priorem cutæ formam mutavit.

Fabula indicat, quod homo nequam, licèt perſonam mutet, mores tamen retinet eoſdem.

De Sene Mortem vocante.

SEnex quidam lignorum faſcem ſuper humeros ex nemore portans, cum longâ viâ deſeſſus eſſet, faſce humi depoſito mortem vocavit. Ecce! mors advenit, cauſamque, quamobrem ſe vocaverat, rogat. Tunc ſenex, ut hunc lignorum faſcem ſuper humeros imponeret, ait.

Fabula ſignificat, quod quiſquis vitæ cupidior eſt, licèt mille ſubjiciatur periculis, mortem tamen ſemper devitat.

De Muliere & Medico.

MUlier anus cum ophthalmiam pateretur, medicum ad ſe curandum accerſit, certum pretium ei dare promittens ſi eo morbo curaretur; ſi verò non liberaretur, nihil ei debere pacta eſt. Medicus vero quoties illam ibat curatum, toties quippiam è domo clàm exportabat. Mulier igitur ophthalmiâ curata, cum nihil ſuarum rerum domi eſſe perſpiceret, medico mercedem pactam petenti ſolvere denegat. Quamobrem vocata in judicium, pactum quidem non denegat; ſed ſe curatam ophthalmiâ eſſe, id verò pernegat; aiens, Cum cæca eram, domum multâ ſupellectile refertam videbam: nunc cum video ut medicus ait, nihil rerum domi eſſe perſpicio.

Fabula declarat quod homines avaritiæ dediti, ſibimet ſæpius contradicunt.

De Agricola & Canibus.

AGricola quidam magnitudine hyemis in ſuburbanis ſe locavit. Sed cum alimonia ſibi deficeret, capris & ovibus primum veſci cœpit, cum vero indies magis ſæviret hyems, bobus quoque nec pepercit. Quod facinus cum animadverterent canes, invicem verba faciunt; Qui hic ſtamus? loquuntur: cur mortem nobis incumbentem non fugimus? Putamne eum nobis parcere vitam, qui boves alimoniæ gratiâ jugulavit?

Fabula ſignificat, quod eos fugere debemus, qui in chariſſimos crudeliter ſe gerunt.

De Agricola & Filiis.

AGricola quidam complures habuit filios, continuâ seditione discordes, ac ejus admonitiones perpetuo negligentes. Cum forte una domi omnes sederent, jussit pater virgarum fascem coràm deportari, atque natos cœpit hortari ut integrum fascem dirumperent. Cum igitur fascem cum totis viribus frangere non possent, genitor præcepit, ut soluto fasce singulatim frangerent virgas. Cum quisque facilè hoc perficeret, tunc facto silentio pater aiebat: Si quando animis idem senseritis, nati mihi charissimi, nec ab inimicis superari poteritis: sed si inter vos seditiones servabitis, qui voler, is facile vos perdet.

Fabula significat, quod fortior est unio quam seditio, quæ est imbecillis.

De Muliere & Gallina.

VIdua quædam mulier gallinam habuit, quæ die quolibet parturiebat ovum; putavit mulier more ingenii humani (quod finis habendi semper sollicitat) gallinam illam die bis pariturum, si plus speltæ tradere soleat. At gallina, pluri alimoniâ pinguior facta, id unum desiit parere ovum. Sic mulier ex quo magis lucrum quæritabat, id cæcâ angendi cupiditate amisit.

Fabula significat, quod plurimum cupiditate rerum, præsens quandoque deperditur quæstus.

De Homine à cane morso.

HOmo quidam, cum eum canis momordisset, summo cum studio sciscitabatur, à quo sanari posset. Quidam ei obviàm factus, atque de medico rogatus, ait: Si vis, amice, fieri sanus, non est tibi opus medico; Nam si canis qui te momordetat, à vulnere lingua sanguinem tergit, ità curâ nihil potius reperiri potest: Alter arridens, venustissimè inquit, Si hujusmodi utar remedio, indies magis ac magis canibus mordebor.

Fabula significat, quod ab hominibus nequam incommoda pro commodis, & mala pro beneficiis retribui solent.

De duobus Amicis & Ursâ.

AMici duo, dum rus viarent, ursa eis obviam occurrit; quâ prospectâ, alter eorum territus, ut se salvaret, continuò arborem ascendit: alter cum ursæ viribus se posse obsistere habitaret, uti mortuus homi jacuit resupinus, terrenis fixum atque anhelitum. Cum nec ore aut naso respiraret, ursa

cum

eum exanimatum existimans, abiit: dicunt enim à cadavere ursus omnino abstinere. Alter deinde ex arbore descendens, quid in aurem ei diceret ursa, socium rogavit. Ille arbore sermone respondit, Admonitus sum ab ursa, ut cum hujusmodi amicis non proficiscar amplius.

Fabula significat, quod eorum amicitia colenda non est, qui, cum est opus, amicis subsidia denegant.

De Adolescentibus duobus & Coquo.

ADolescentuli duo æquis sumptibus carnes coëmerunt, & curatum coquo tradiderunt. Oriter coquus dum aliis vacat negotiis, alter juvenum carnes earum clanculum accepit, ac socio tradidit. Coquo deinde carnes quærenti, qui accepérat, se haud habere jurat: qui verò habuerat, se non accepisse jurabat. Coquus percepto juvenum dolo, ait; Etsi fallor æquidem à vobis, per quem verò juratis, res ista non latebit Deum.

Fabula indicat, nullum scelus posse latere Deum.

De duobus Inimicis.

DUo quidam gladiatorio animo inter se inimicitias habentes, unà in navi navigabant. Et cum alter alterum eodem in loco stare non pateretur, unus in puppi, alter in prora consedit. Orta autem tempestate, cum navis periclitaretur, qui in prora sedebat, rogat navis gubernatorem, quæ pars navis submergi prius deberet: & cum gubernator puppim dixisset; ait ille Mors mihi modò molesta minimè est, si inimicum meum prius mori perspicio.

Fabula significat, quod inimicus ut inimicum perdat, seipsum perdere sæpius eligit.

De Cannâ & Olivâ.

QUarum esset fortior, durior, & magis resistens, canna & oliva invicem contendebant. Oliva calamo humilitatem objiciebat, eò quod ventis facile cederet. Huic dicto nullum arundo haud reddidit verbum. Paulò post turbine vehementi aspirans ventus radicitus evulsit olivam totis viribus sibi obsistentem. At canna flatibus se inclinans salutem facilè est assecuta.

Fabula significat, quod potentioribus sine controversiâ mos est in tempore gerendus.

De Vitulâ & Bove.

VItula cùm bovem arantem prospiceret illum præ se, quæ nihil agebat, contempsit. Sed cum immolationis affuit die

dies, bos quidem missus, vitula autem ut immolaretur retenta est. Quam rem bos cùm conspicatur, subridens ait, Heus vitula, ideo non laborabas ut immolareris.

Fabula significat, quod otiosis & nihil agentibus pericula quæque imminent.

De Puero & Fortuna.

CUm puer quidam juxta puteum dormiret, Fortuna illuc accedens, illum excitavit, inquiens, Surge & hinc citò abi; quippe in puteum si caderes, non tuam insciitiam, sed me Fortunam omnes accusarent.

Fabula indicat, quod sapius in periculum culpa nostra incurrimus deinde absque fortunam accusamus.

De Muribus & Cato.

DOmo quapiam quod complures forent mures catus præsentiens, illuc accessit, atque nunc unum nunc alium capiens, complures interimendo comedit: Verum mures cum se indies consumi perspicerent, ad unum cocti inquiunt secum, De cætero inferius non est descendendum, si nolumus perditum iri omnes, sed hic superius manendum, quo catus ascendere non potest. At catus, consilio murum percepto, simulans se mortuum esse, posterioribus pedibus se ad palum suspendit, qui fixus parieti erat. E muribus quispiam deorsum, acute prospiciens, ut catum cognovit, haud infacete ait, Heus amice, si te talem esse certò scirem, deorsum minime descenderem.

Fabula significat, quod vir prudens, semel si fallitur, fictis & simulatis hominibus non amplius fidit.

De Simia & Vulpe.

APud brutorum animalium concilium, simia ita appositè saltavit, quod omnium ferè consensu rex statim fuit creatus. At vulpes invidens ei, ubi viderat carnes laqueo in foveâ fixas, illuc simiam ut duxit, inquit ad eam, Hic thesaurus absconditus est, qui ex legè spectat ad reges: quare cum tuus ex lege sit, tute ipsa capias illum. Simia vulpis suasu illuc temere accedens, ut se captam laqueo sensit, vulpem acriter accusat, quod dolo se deceperat. Ei vulpes haud illepidè ait, Heus stulta, quæ, cum fortuna te extulisset, dominari cæteris, jam te putabas dignam.

Fabula indicat, quod qui temere aliquid aggreditur, temere in periculum incidit ac vulgo ridiculus est.

De

De Cervo & Leone.

CErvus vehementi siti cum vexaretur, ad fontem proficiscitur: dumque potat, suam in aqua perspiciens umbram, valde lætatus est magnitudine cornuum, & ramositate; deinde pedes & crura perspiciens, nimium tristatus est. Hæc dum animo vertit, ecce, leo apparet, ac cervum prosequitur. At cervus fugam arripiens leonem per campos longe anteibat: (dicunt enim, cervorum vires consistere in pedibus, at leonis in animo state robur.) Quousque igitur leo per campos secutus est cervum eum assequi non potuit, casu vero contigit cervum nemus intrare, ubi cornibus ad ramos implicitis cum fugere non posset, à leone captus cum se moriturum videret, Heu me miserum, inquit, qui cornibus gavisus, ipsis cornibus pereo!

Fabula indicat, quod quæ putamus nobis profutura, ea nobis sæpe obsunt.

De Agricolâ & Pelargo.

AGricola laqueos in agro retendit, ut grues & anseres venarentur, qui sata sua continuo depascebant. At simul cum illis venatus est pelargum, qui pede tentus rogat agricolam, ut eum solvat missumque faciat, cum non sit grus, nec specie anser, sed pelargus avium piissimus, qui parentibus semper deservit, nec illos in senectâ deserit unquam. At agricola subridens ait, Quæ dicis haud me fugiunt; nam qui te probe teneo. Sed cum his simul captus es, cum his quoque simul est moriendum.

Fabula significat, quod qui cum improbis quopiam deprehenditur crimine, pari pœna plectitur cum illis.

De Agno & Lupo.

AGnus in domo benè clausâ existens, cum lupum ad se venientem perspicit, illum convitiis & maledictis persequitur. At lupus inquit ei, Non tu sed locus inaccessibilis mihi convitia dicit.

Fabula significat, quod locus & tempus faciunt timidos persæpe audaces.

De Jove & Corvo.

JUpiter, volatilibus regem creare volens, diem concilii avibus indixit, ut qui speciosior esset, rex eis constitueretur. Quam rem præsentiens corvus, ac suæ deformitatis conscius, pennis aliorum

hinc

hinc inde collectis se decoravit, ac speciosissimum omnium se reddidit. Adest dies præfinitus; veniunt ad concilium aves. Jupiter corvum ob pulchritudinem cùm regem avibus creare vellet, id aves indigne ferentes, quæque suas à corvo extrahunt pennas. At corvus alienis pennis cum esset exutus, corvus, ut erat, demum remansit.

Fabula significat, quod qui de rebus pendet alienis, illis amissis, quisnam ille sit, cuique liquido patet.

De Tubicine quodam.

TUbicen quidam tubæ sonitu pugnarum ciebat exercitum. Ab hostibus deinde per insidias captus, miserandâ voce clamabat. Ne abstine ac frustrà occidere me velitis: Ego quidem non pugno, nec præter tubam quidquam aliud possideo. Qui eum vinctum ducebant, hujusmodi verba contra reddiderunt; Hinc ob rem morte dignior es judicandus, quod, cum hostibus manum conferre devitans, alios sonitu tubæ ad pugnam hortaris.

Fabula significat, quod graviori pœna digni judicandi sunt, qui, cum ipsi injuriam non agunt, alios ad injuriam agendam impellunt.

De Fabro & Cane.

FAber quidam canem habebat, qui, dum ipse ferrum cudebat, continuè dormiebat: cum verò manducabat, canis statim surgebat, & quæ sub mensa erant dejecta, seu ossa, & alia hujusmodi, sine morâ corrodebat. Quam rem animadvertens faber, ait ad canem, Heus miser quid faciam nescio, qui dum ferrum cudo continuè dormis, & segnitie teneris, rursus cum dentes moveo, statim surgis, & caudâ mihi applaudis.

Fabula significat, quod sordes & somnolenti, qui ex aliorum vivunt laboribus, gravi censura coercendi sunt.

De Mula quadam.

MUla quædam nimio hordeo pinguis effecta, nimia pinguedine lasciviebat, secũ inquiens, Pater mihi equus fuit, qui cursu celerrimus erat, & ego ei per omnia sum similis. Parum post contigit, quod oportuit mulam quantum potuit currere: sed cum cursu cessavit, Heu me miseram, inquit, quæ me equi filiam esse putabam! At nunc memini mihi patrem asinum fuisse.

Fabula indicat, quod stulti in prosperis seipsos non agnoscunt, sed in adversis suos persæpe recognoscunt errores.

De

De Thynno & Delphine.

THynnus, cum eum delphinus persequeretur, magno elatus impetu ac stridore, à vehementi fluctu in insulam defertur eundemque in scopulum à fluctu eodem delphinus, dum se putat capere thynnum, ipse quoque defertur. Thynnus conversus, cum delphinum expirantem animum perspicit, secum ipse ait; Mors mihi molesta admodum non est, ex quo mortis autorem mori simul mecum perspicio.

Fabula significat, quod quivis adversa levius fert, cum adversitatum autores eâdem adversitate opprimi perspicit.

De Medico & Mortuo.

MEdicus quidam cum quem curaret ægrotum eum mori contigerat, efferentibus funus aiebat, Vir iste si se vino abstinuisset, & clysteriis usus fuisset, cum mori non contigisset. Ex his qui aderant quispiam medico haud infaceté ait, Heus medice, ista consiliis cum prodesse quibant, dicenda fuerant; non nunc, cum nihil valeant prodesse.

Fabula significat, quod ubi haud prodest consilium, id eo tempore dare, est sane amicum deludere.

De Aucupe & Turdo.

AUceps aucupatum calamis viscoque tetendit; cum turdum canere arboris super ramum aspexit, ut eum caperet, calamos erexit. At inter ambulandum pede altero viperam calcavit; morsusque ab eâ, cum jam ob venenum se deficere præsensit, Heu me miserum, ingemuit, qui dum alium capere festino, sicet ad mortem me est aucoparus.

Fabula significat, quod quæ contra alios facere nitimur, ea persæpe ab alio ipsi patimur.

De Castore.

CAstor est animal quadrupes, qui in paludibus se nutrit: ejus testes variis medelis utiles esse dicuntur. Itaque cum quispiam eum sequitur, ceu persecutionis causam non ignorans, pedum velocitate fidens quantum potest fugit, usque quoad locum, ne videatur, salvus deveniat: atque ibi testes excidens, in venatores, cum sibi appropinquant, projicit, & isto pacto à venatoribus se eripit.

Fabula significat, quod sapiens, ut à periculo se eripiat, nihil intentatum relinquit.

De

De Puero Oves pascente.

PUer quidam cum oves eminentiori in loco depascentes, ita clamabat, Heus, ô! à lupis mihi succurrite. Qui circumderant cultores agrorum, cultum omittentes, ac illi occurrentes, atque nihil esse comperientes, ad opera sua redeunt. Cum pluries puer id joci causa feciſſet: ecce! cum lupus pro certo adesset, puer, ut sibi succurratur, serió clamat. Agricolæ id verum non esse putantes, cum minime occurrerent, lupus oves facile perdidit.

Hæc Fabula significat, quod qui cognoscitur mentiri, ei veritatem dicenti postea non creditur.

De Corvo & Vulpe.

COrvus, cum carnium frustum rapuisset, super arborem quandam retedit. Vulpes eum suspiciens atque carnes sibi cupiens, illam ante aggreditur: Stans igitur sub arbore corvum laudare cœpit, aiens, O quam magna avis est hæc! quàm speciosa, quàm venatrix, quàm formosa, hanc decuit esse avium regem. Nam omnia regia supra alias ei sunt aves, si modo vocem haberet. His laudibus corvus inflatus, & dici mutus haud valens puti ulterius, dum magna voce crocitat, carnes humi decidunt. Illas cum vulpes rapuisset, conversa inquit, ad corvum, Heus corve, omnia decora tenes modo mente haud careres.

Fabula indicat, quod qui adulatoribus nimium credunt, bona non putant in adversa sæpius incidunt.

De Cane & Lupo.

CAnis cum ante aulam dormiret, Lupus superveniens eum statim cepit: & cum ipsum occidere vellet, canis, ne eum occideret, rogavit, inquiens, Here mi Lupe, nunc me occidere noli. Nam, ut vides, tenuis sum, & gracilis, & macilentus: sed herus meus nuptias in proximo facturus est, ubi si parum me expectas, ego opipare manducans, atque pinguior factus, ero tibi utilior. Lupus his verbis fidem habens, eanem dimisit. Paucos post dies lupus accedens, cum canem domi dormientem reperit, stans ante aulam, canem rogat, ut sibi promissa præstet. Et canis haud rusticè inquit, Heus lupe, si ante aulam de cætero me repereris, haud amplius nuptias exspectes.

Fabula indicat, quod sapiens, cum vitat periculum, ab illo postea continuè cavet.

De

De Corvo ægroto.

CORVUS cùm ægrotaret, matrem rogavit, ut pro ſua ſanitate Deos precaretur, inquiens, Mater, noli plorare, ſed Deos potius precare, ut ſanitatem mihi reſtituant. Ei mater cito reſpondit, Quem Deorum tibi fore propitium putas, cum nullus ſit, è cujus aris ſacra non rapueris.

Fabula ſignificat, quod qui in proſperitate quemvis offendit, in adverſis amicum ſibi reperiet neminem.

De Cane carnes portante.

CANIS ore ferens carnes, ac flumen tranſiens, cum ſub aquæ umbram proſpexit, putavit alium eſſe canem qui plus carnium deferebat. Itaque quas ipſe ferebat, eas carnes ſub aquas ire dimiſit, & ut umbram caperet, ſe movet: ſed carnes & umbram, quæ ſane nihil erant, ſimul perdidit.

Fabula ſignificat, quod cupiditate plus ſemper habendi, quæ tenemus ea ſæpenumero perdimus.

De Leone & Rana

LEO, cum ranam magniloquacem audiret, putans aliquod magnum animal eſſe, ſe retro vertit, parumque ſtans, ranam è ſtagno exeuntem videt: quam indignabundus ſtatim pedibus calcavit, aiens, Nullum amplius, ut te perſpiciat, animal clamore movebis.

Fabula ſignificat, quod apud verboſos nihil præter linguam reperitur

De Leone ſene.

LEO, cùm ſenuiſſet, nec victum ſibi quærere poſſet, viam machinatus eſt, quî alimenta haud ſibi deeſſent. Ingreſſus igitur ſpeluncam, graviter ægrotare jacens ſe ſimulabat. Animalia illum verè ægrotare putantia viſitandi gratia ad eum accedebant; quæ leo capiens ſingulatim manducabat. Cùm multa animalia jam occidiſſet, vulpes, leonis cognitâ, arte, aditum ſpeluncæ accedens, leonem, quo valeat pacto, exterius ſtans rogat. Et leo blande reſpondens, ait; Vulpes filia, cur non introgrederis ad me? Ei vulpes non illepidè ait, Quoniam here mi, animalium ingredientium perplura equidem veſtigia cerno, ſed egredientium veſtigia nulla.

Fabula ſignificat, quod homo prudens, qui periculà imminentia prævidet, illa facilè devitat.

De

De Leone & Tauro.

LEo ingentem taurum per insidias sequens, cum propè accessit, eum vocavit ad cœnam, inquiens, Amice, ovem occidi hodie mecum, si placet, cœnabis. Taurus leoni morem gerens, discubuerat, cum multos lebetes, nec non magnos, & plures obeliscos paratos conspiceret, & ovem nullam adesse, è vestigio abiit. Quem leo abeuntem perspiciens, cur abires rogavit. Et taurus haud inurbanè respondit, Non de nihilo equidem abeo, cum instrumenta non ad ovem, sed ad taurum coquendum videam esse parata.

Fabula significat, quod homines prudentes minimè lateant improborum artes.

De Leone, Asino & Vulpe.

LEo, asinus, & vulpes, conflatâ inter se societate, venatum exeunt: cumque multam prædam cepissent, leo asino mandat, ut prædam dividat. Asinus, cùm eam in tres partes æquales esset partitus, optionem capiendi sociis dedit. Quam partitionem leo indignè ferens, ac dentibus frendens, à divisione depulit eum, mandavitque vulpi, ut prædam ipsa partiretur. At vulpes, illas tres partes in unam colligens, ac prædæ nihil sibi seorsim relinquens, leoni omnia tradidit. Tunc leo vulpi ait, Quis te partiri docuit? Inquit, extempore vulpes, Asini periculum id me facere instruxit.

Fabula significat, quod aliorum pericula homines faciunt cautiores.

De Leone cujusdam Rustici Filiam amante.

LEo cujusdam Rustici filiam amabat. Illam cum habere cuperet, patrem virginis rogavit, ut sibi nubere ipsam assentiretur. Et Rusticus, ait, nullo pacto se assensurum, quod filia bestiæ nubat. Cum illam leo torvè adspiceret, ac dentibus frenderet, rusticus mutato consilio ait, se cupere ei filiam nuptum dare, modo dentes & unguias prius cædat evellatque, quoniam virgo illis rebus valde terreretur. Leo, ad postquam præ nimio amore fecerat, rusticum adiens filiam sibi postulat. At rusticus leonem cum unguis & dentibus perspicit inermem, arrepto fuste, illum frequens pulsando persequitur.

Fabula indicat, quod qui inimicis se committit, de facili perit.

De Leæna & Vulpe.

LEæna cum à vulpe sæpe exprobraretur, quod quolibet partu unum duntaxat pareret catulum, ait; Unum sanè at pol leonem.

Et

Fabula indicat, quod pulchritudo haud in copia rerum sed in virtute consistit.

De Lupo & Grue.

LUpus in gutture osse retento, cum longè cruciarerur, grui pretium obtulit, si illud è gutture extraheret. Grus rostro cum os è gutture extraxisset, pretium sibi promissum expostulat. Et lupus subridens, simulque acuens dentes, ait, Satis pretii tibi esse debet, quod ex lupi ore caput sine læsione eduxeris.

Fabula indicat, quod apud improbos gratitudo non parva habetur, si pro obsequio quis detrimentum non recipit.

De Lupo & Agno.

LUpus, cum agnum inveniisset errantem, eum non cepit fortissima manu; sed caulam quæsivit, quo jure vel injuriâ eum comederet. Igitur agno verba hujusmodi fecit, Tu mihi abunde jam diu intulisti injurias. Agnus gemendo ait, Quomodo id fieri potuit, cum nuperrime venirem in lucem? Lupus denuo ait, Agrum mihi pascendo devastasti. Agnus inquit, Cum dentibus etiam caream; id facere nequivi. Lupus rursum ait, Ex meo quoque fonte bibisti. Et inquit agnus, Quo pacto id fieri potuit, cum aquam ex ætate nondum biberim, sed lac matris cibus & potus adhuc mihi sit? Lupus demum irâ concitus ait, Licet tua solvere nequeam argumenta, cœnare tamen opipare intendo; agnumque cepit, ac illum manducavit.

Fabula significat, quod apud improbos ratio & veritas locum non habent.

De duobus Gallis inter se certantibus.

DUo galli inter se ruri certabant. Qui gallinarum prior dux erat, cum ab altero superatus esset, præ verecundia se abscondit. Alter verò victoriâ elatus, domûs tectum statim supervolans, vehementi alarum plausu cantuque significat, se rivalem suum pugnando superâsse, & de adversario ferre trophæum. Dum hæc & hujusmodi jactabundus voce crocitat, ecce! aquila cibi indiga ex alto devolans gallum unguibus rapit, ac pullis suis in alimoniam contulit. Quam rem qui victus fuerat gallus perspiciens, ceu ex hoste triumphans in publicum venit, ac solus gallinis libere potitur.

Fa-

Fabula significat, quod qui prosperis nimium fidit, in adversa sæpius præceps incidit.

De Vate quodam.

FOro urbis medio quidam vates cuivis sortem aperiebat futuram; quamobrem magnâ hominum frequentiâ stipatus, dum uni & alteri suam aperit sortem, ei nunciatur, res suas sustim domo esse ablatas; quo audito domum curriculo dum abit, quidam ei obviam factus, Ridicule, ait, cur alios quid esset futurum monebas, qui tuæ sortis nescius fuisti?

Fabula indicat, quod homines nequam corrigunt alios, & sua crimina scire negligunt.

De Formica & Columba.

FOrmica sitiens in fontem descendit: ubi, dum bibere vult, in aquam cecidit. Columba quædam, super arborem fonti imminentem sedens, cum formicam aquis obrui conspiceret, ramulum ex arbore rostro continuò frangit & sine mora dejicit in fontem: ad quem formica se applicans, ex aquis in tutum se recepit. Obiter auceps quidam advenit, &, ut columbam venetur, calamos erigit. Formica id percipiens, pedum alterum momordit aucupis. Eo dolore auceps concitus, calamos dimittit; quorum strepitu territa columba, ex arbore ausugiens, vitæ periculum evadit.

Fabula declarat, cum bruta in beneficos grata sint, eo magis esse debere eos, qui participes sunt rationis.

De Vitula & Cerva.

VItula cervæ aliquando ait, Cum magnitudine sis major cornibus, & pedum celeritate cursu velocior, & ad pugnam longè cornibus munitior, cujus rei gratia, mater, tantopere canes reformidas? Ei cerva inquit subridens, Quoniam, fili, licet quæ dicis omnia possideam, canum latratum ferre non possum, sed præ timore fugam statim arripio.

Fabula declarat, quod qui natura timidi sunt, apud eos nulla valet oratio.

De Ape & Jove.

APes quæ ceræ mater exstitit, quondam accedens ut Diis sacra faceret, Jovi donum obtulit mellis: quâ oblatione Jupiter lætus, justit ei concedi quicquid ipsa precaretur. Apes igitur rogans

gans, ait, Illustrissime Deus Deorum, ancillæ tuæ concedere velis, ut quicunque ad alvearia pro rapiendo melle accesserit, is simul ac pupugero eum, continuò moriatur. Qua rogatione Jupiter ambiguus, quoniam genus mortalium longè amabat, demum ait, Satis tibi sit, quod quicunque ad alvearia pro rapiendo melle accesserit, si eum pupugeris & in punctura stimulum dimiseris, continuò ipsa moriaris, tibiq; vita sit ipse stimulus.

Fabula indicat, quod inimicis quandoque mala precamur, quæ in nos sæpius vertuntur.

De Musca.

MUsca, quæ in ollam carnium decidérat, cum se in brodio suffocari sensit, secum ipsa ait, Ecce! tantum bibi, tantum comedi, tantum me lavi, quod jure futura mori possum.

Fabula significat, quod prudentis est, id potenti animo ferre quod vitari minime potest.

De Adolescente quodam & Hirundine.

ADolescens luxuriosus cum bona patris consumpsisset, solisq; vestis remansisset, visa ante tempus hirundine ætatem jam adesse existimans, ipsam quoque vendidit vestem. Sed hyeme denuo ortâ, cum immenso cruciaretur frigore, vita rursum hirundine, quæ præ frigore moriebatur, ait, O pessima avis, quæ me & te patiter perdidisti!

Fabula significat quod qua suo tempore non fiunt, ea diu stare nec queunt.

De Ægroto & Medico.

ÆGer à medico rogatus quo pacto se habuisset. Plus quàm opus esset, se sudasse respondit. Id bonum fuisse, medicus ait. Secundo rogatus ab eodem, quomodo se haberet, inquit ægrotus, se vehementi frigore fuisse comprehensum, id ad salutem fore, medicus quoque ait. Tertio ab eodem interrogatus, quo pacto se habuisset, inquit ægrotus, se cum diffrusit te digerere potuisse. Rursus medicus, ait, id ad salutem optimum fuisse. Deinde ex domesticis cum quidem ægrotum interrogaret, quomodo valeret; illi æger ait, Signa ad salutem, ut medicus ait, perpulra & optima sunt; illis tamen dispertio signis.

Fabula significat, quod qui ad voluptatem loquuntur, non illis omnes præstare quisquam debet.

De Ligatore quodam.

Ligator quidam dum juxta flumen Deo Mercurio dicatum ligna cæderet, securis casu decidit in flumen. Multo igitur mœrore comprehensus, juxta fluminis ripam gemens considebat. Mercurius misericordiâ motus ligatorio apparuit, sciq; flendi causam rogavit; quam simulac didicit, securim auream afferens, utrum quam perdiderat illa esset, rogavit. At cum pauper suam esse negavit. Secundo Mercurius alteram detulit argenteam: quam cùm pauper illi suam quoque esse negaret, postremò Mercurius ligneam sustulit. Illam suam esse cùm pauper assentiret, Mercurius cognoscens illum esse hominem veram justúmque omnes ei dono dedit. Accedens igitur ad socios ligatarios quid sibi acciderat, aperit ad socios quorum animus id experiri volens, cùm ad flumen accessisset, securim in aquam dejecit, deinde flens in ripâ consedit. Cujus Mercurius fletûs causam edoctus, securim auream afferens, illáne esset quam perdiderat, rogavit. Quam cùm suam esse assereret, Mercurius, cognitâ ejus impudentiâ, & mendacio, nec auream, nec suam tradidit.

Fabula significat, quod quanto Deus propitior est probis, tanto improbis existit infestior.

De Asino & Jove.

Asinus ofitori cuidam serviens, cum parum comederet, & multum laboraret, Jovem exoravit, ut alium dominum sibi misereret. Itaq; Jupiter mandat, ut figulo venaret. Apud quem asinus cum laboraret in deportando luto, lateres, tegulas, & hujusmodi; secundo Jovem precatur, ut alteri deserviat domino. Jupiter iterum mandat, ut coriario venderetur. Cui asinus multo labore & pauco cibo serviens, Heu me miserum, cum gemitu ait, qui dominos omittens meliores, ad deteriorem perveni; apud quem, ut video, corium meum etiam post mortem cruciabitur!

Fabula significat, quod priores dominos nunc servi desiderant, cum deteriores experiuntur.

De Leporibus & Ranis.

Lepores in unum simul convenerunt; ubi cum de miseriâ ipsorum innatâ dolerent, gemerentq; quod vita eis, quam cæteris animalibus, dura esset miserior (quoniam homines & canes ad mortem eos usq; persequerentur) decernunt melius sibi fore semel mori, quam in vitâ tam miserâ diutius per-

permanere, Hoc cùm consilio, ut se in stagnum præcipites dum ocyus tendunt, ranæ, quæ super stagni ripa astabant, ut strepitum audiunt, in stagnum desiliunt, seque aquis submergunt. Quem rem cum lepus qui præibat conspicatus, reliquis ait; Socij, non nobis sententia mutanda est, quippe, ut liquidò videtis, animalia quam nos magis timida reperiuntur.

Fabula significat, quod cum miser miserorem aspicit, suam aquius miseriam ferat.

De Asino & Equo.

ASinus, cum equum alimoniâ, cura, & diligentiâ cutis abundare perspiceret, eum longè beatum esse commendabat seq; omnium infelicem dicebat, qui, cum molestum laboraret ad satietatem de paleis haud haberet. At cum tempus belli advenit, miles armatus equum ascendit; ac, cum medios decertet in hostes, equus mucrone percussus cadit humi prostratus. Quem asinus perspiciens, ingemuit, ejusque misertus sui animi sententiam mutavit.

Fabula significat, quod cum paupertate, quæ mater est quietis, quis convenire debet potius, quam locupletioribus invidere.

De Asino & Lupo.

ASinus quidam pede altero sentem calcavit, eoq; dirupto saltu, cùm lupum ad se venientem conspiceret, nec fugere posset, miserabili voce inquit, Heus lupe, demotior equidem è dolore: sed ex quo opus est ut tibi & corvis futurus sim cibus obsecro quatenus tuâ benignitate sentem è pede velis extrahere, ut munere tuo extremum sine dolore obeam diem. Dum sentem dentibus lupus evellit, asinus cum calce percussit. Lupus deinde, naso, fronte, ac dentibus perfractis, Heu me miserum exclamat; jure hoc pertuli (deplorando quæ retulerat) qui cum essem coquus, medicus esse volui.

Fabula significat, quod quam quisque novit in se exercear arte.

De Muliere & Gallina.

MUlier quædam gallinam habebat, quæ aureos quotidiè ova pariebat. Putans igitur totum intus aurum esse, illam occidit: Sed cum aliis gallinis esse similem reperit, ubi divitem se fore putavit, quem primo quæstum habebat, eum plus habendi cupiditate amisit.

Fabula significat, quod plus habendi cupiditate id sæpe perdimus, quod habemus in manibus lucrum.

De Rana & Vulpe.

RAna in palude existens cæteris animalibus clamando cum

et vulpes venustissimè ait, Qui alios curaveris, cùm claudicantem curare te nescias?

Fabula significat, quod alios docere quis non possit id, quod haud didicerit.

De Serpente & Agricola.

SErpens ante agricolæ cujusdam domum latebras habens, cum sub Agricolæ filio esset perculsus, tam acriter ipsum momordit quòd morsu ex illo puer repente obiit. Hac re cognitâ, magnus inter parentes gemitus oritur. Tunc pater mœrore concitus arreptâ securì serpentem ut occideret, persequitur; vibransque securim ut serpentem percuteret; extremum caudæ ejus abscidit. Deinde volens pacem cũ serpente conficere, acceptis farinâ, aquâ, sale & melle ad reconciliandum inter se amicitiam, vocat serpentem. At serpens sub petra latens, sibilando ait, Frustra laboras, bone vir, nam inter nos amicitia fieri non potest: quippe dum ego me sine cauda ad spectro, & tu mei filii sepulchrum, quibus animo esse nequibimus.

Fabula significat, quod, cum injuriarum recens vel maxime cuiusq; memoria, odia tolli maximè queunt.

De Gallina & Vulpe.

VUlpes gallinarum tugurium ingressa, cum gallinam nido egrotantem adspexit, eam rogavit quomodo valeret. Cui gallina promptè respondit, Meliusculè me haberem, si hinc abires, soror.

Fabula indicat, quod inimicorum præsentia nimium est molesta.

De Viatore

VIator quidam, multam viam viâsset, votum Mercurio vovit, quòd si quid reperiret, ejus rei dimidium ipsi offerret. Fortè igitur adinvenit peram amygdalis dactylisque refertam: & cum putaret id esse argentorum, peram capiens, amygdalarum nucleos & carnes dactylorum ipse comedit. Deinde templum Mercurii ingressus atq; aram manibus tenens, verbis ridiculis inquit ad eum, Votu Mercuri, nunc persolvo tibi. Nam quas equidem res adinveni, earum tibi offero dimidium, ossa scilicet dactylorum, ac testas amygdalarum.

Fabula indicat, quod avaritia homines deorum efficit contemptores.

De Leone & Homine.

LEo & homo, cum semel simul viam viarent, ac inter vandum se uterque verbis commendaret, ecce lapideæ occurrunt columnæ, in qua erat incisum, quod homo suffocaret leonem, quam

sculptuam homo leoni ostendens, ait, Hic videre licet, quanto homines leonibus ac feris omnibus præstantiores sint, ac robustiores. Et leo promptè respondens, inquit, Si apud leones essent, ceu apud homines, qui sculpere scirent, plures à leonibus homines quàm ab hominibus leones suffocatos videres.

Fabula significat, quod homines jactabundi fingunt se fecisse quæ facere nunquam tentarunt.

De Vulpe quadam.

VUlpes cum racemos uvarum plenos ac jam matureſcentes perſpiceret, cupida de illis manducare, omnem viam machinata eſt, qua illos comprehendere poſſet. Sed cum omnem viam fruſtra tentaſſet, nec deſiderio ſuo ſatisfacere quiviſſet, mœſtitiam vertens in gaudium, ait, Racemi illi adhuc nimium ſunt acerbi.

Fabula ſignificat, quod prudentis eſt fingere, ſe nolle, quæ ſe conſequi non poſſe agnoſcit.

De Puero & Scorpione.

PUer quidam ruri venabatur locuſtas; & cum ſcorpionem capere vellet, ſcorpio, ſimplicitate ejus cognita, ait ei, Heus puer, dege in pace, ac manum abſtine, ſi non vis totus perire.

Fabula ſignificat, quod qui in utramque partem cogitat, is quæ ſequi & vitare debeat, probe tenet.

De Venatore & Perdice.

VEnator quidam cum quam ceperat perdicem occidere vellet, perdix gemens hujuſmodi verba fecit ad eum: Heus perdicum auceps ſi me miſſam feceris, ac vitam condonaveris, alias perplures conducam tibi perdices. Et auceps appoſitè reſpondit. Nunc eo te magis occidi dignam judico, quod amicos per inſidias perdere polliceris.

Fabula ſignificat, quod qui ſibi charos perdere dolo quærat, is præceps in periculum incidit.

De Lepore & Teſtudine.

TEſtudo, cum ejus pedes lepus derideret, ſubridens inquit ad eum, Si periculum in curſu feceris, quòd quàm, tu velocior ſim, liquido cognoſces. Cui lepus ait, Te profectò fugit, quid mei valeant pedes, ſed judicem eligamus, qui curſum & terminum nobis definiat. Igitur eligunt vulpem, brutorum omnium ſagaciſſimum, quæ & locum, & curſus terminum conſtituit. Teſtudo, omni ſegnitie ac negligentia ſemota, iter arri-

scribiens haud quievit donec ad terminum pervenit: lepus vero pedibus fidens, ubi paulum quievit, somno excitatus, quantum pedes valuerunt, ad terminum cucurrit: ibique cum testudinem quiescentem reperit, se cum rubore fatetur à testudine superatum.

Fabula significat, quod studio & diligentiâ, non corporis viribus, res vel maxime conficiuntur.

De *Salice & Securi.*

SEcuris cum salicem cæderet, ex eâ ipsa cuneos fecit, quibus salicem facilius finderet. Quam rem præsentiens salix, gemens ejulansque ait, Non tantum de securi queror, quæ hominum manibus me scindit, quantum de cuneis, qui fiunt ex corpore meo.

Fabula significat, quod in adversis, non veri amici infestiores amicis, quàm inimici sæpius reddantur.

De *Puero quodam & Matre.*

PUer quidam è ludo literario librum socio clam auferens, suæ matri tradidit illum: quem mater cum libenter accepisset, nec filium castigâsset, rursus puer alteri vestem clam abstulit, atque matri quoque detulit. Quam cum mater etiam libenter accepisset, puer castigatione carens, cum plura indies majora accrescentibus annis furaretur, demum publicè captus, ceu furti reus, per quæstores publicè damnatus est mortis. Sed cum ad locum justitiæ duceretur, comque mater gemebunda sequeretur, impetratâ veniâ ut matri ad aurem unum loqui verbum liceret, ad eam conversus, atque os auri matris abhibens, uti quippiam secreti dicturus, aurem dentibus ei abscidit. Mater vero præ dolore exclamans, mala ei imprecatur. Tunc qui eum ducebant eum supra modum criminabantur, non solum furti, sed quod tam impius fuerit in matrem. Ille absque rubore inquit ad eos, Nemini vestrum fit mirum quod aurem matris dentibus abscidi: ipsa enim hujus meæ perditionis auctor est, & causa. Quippe si me castigasset olim, cum ei librum detuli, quem socio è scholis primum clam abstuli, omissis præ timore verberum furtis, ad hoc in præsentia genus turpissimæ mortis non pervenissem.

Fabula significat, quod qui in delinquendo ab initio non castigantur, facinorosiores judices efficitur.

De

De Pastore & Mari.

PAstor quidam, juxta littus maris pecudes pascens, cum mare ipsum semel placidum aspiceret, navigandi studio captus, oves pro dactylis commutavit: quibus navi impositis, cum in altum jam navigaret, & in tempestate fluctuaret, quæ in navi erant ea omnia projecit, atq; in puppi vix se recepit. Deinde cum oves pasceret, ac rursum mare jam tranquillum videret, socio suo ipsam maris tranquillitatem commendanti ridiculè ait, Mare iterum dactylos cupit.

Fabula significat quod usus & peritia nos reddunt in periculis cautiores.

De Punica & Malo arboribus.

PUnica & malus arbores de pulchritudine contendebant. Cum diu inter se variis & acerbis contentionibus certassent, rubus ex proxima sepe hujusmodi contentiones accipiens, accessit ad eas, atque inquit Satis jam, satis certatum inter vos est, quiescite admodum & contentionibus finem imponite.

Fabula significat, quod minores majorum lites sæpenumero componunt.

De Talpâ & Matre.

TAlpa cæcum animal naturâ est. Hæc aliquando matri ait, ingentem sentio odorem. Parùm post rursum ait, Excelsam adspicio formam. Tertio item ait, Malleorum sonitus audio fabrilium. Ei mater comiter ait, Heus filia, tu, ni percipio, non solum oculis, sed naso & auribus orba existis.

Fabula indicat, quod homines facile abundi, cum magna profitentur, tunc vel maxime in minimis redarguuntur.

De Vespis, Perdicibus & Agricola.

VEspæ semel & perdices sitiverunt, cum simul convenissent, ad rusticum quendam tendunt, potum ab eo petentes, atque pollicentes, quod ei pro aqua largas referrent gratias. Quippe perdices vineam fodere promittunt, ut uvas plenas producant racemos. Vespæ verò, se vineam circumeundo custodire, ac fures inde amovere, largè affirmant. Quibus agricola inquit, Duos habeo boves qui, cum nihil promittant, eandem hanc operam mihi, & multò præstant, longeque satius est mihi illis, quàm vobis, aquam exhibere.

Fabula significat, non esse illis subveniendum, qui vani & inutiles sunt.

De

De Jove.

CUm Jupiter nuptias celebraret, cuncta animalia ei munera obtulerunt, quæque pro viribus suis. Verum enim serpens rosam legit, illamque ore tenens, Jovi obtulit. At Jupiter, ut eum adspexit, palam inquit, Ab omnibus dona libenter equidem accipio: verum à serpente id haudquaquam facio.

Fabula significat, quod improborum munera non esse sine dolo quivis prudens sibi persuadere debet.

De Simia.

SImia duos catulos parere fertur, quorum ad unum duntaxat afficitur, & ex affectu illum diligentissimè nutrit: alterum vero odit negligitque. Contigit autem, quod qui in deliciis habebatur, à simia in somnis fuit suffocatus: quamobrem qui neglectus erat, ad perfectam usque ætatem, ceu matris deliciæ, fuit educatus.

Fabula significat, quod hominum prudentiam fortuna prosæpe dubia superat.

De Pulice.

PUlex cum quendam morsu aliquando stimulasset, captusq; rogaretur, quisnam esset qui membra sibi depasceret, ait, se ex eo animalium genere esse, quibus à natura datum erat, ut eo pacto vitam vivant, nec cum occidere velit, cum multum mali facere ipse ei nequeat. At homo ille subridens, inquit ei. Eo magis meis necaberis manibus, quoniam nec multum nec parum ab te quempiam lædere licet.

Fabula significat, quod malorum, licet parum vel multum delinquant, misereri haud oportet.

De Pulice & Homine.

PUlex suo solito more saltans, super hominis pedem resedit, illumque morsu acriter pupugit. Qua punctione homo ille graviter concitus pulicem cepit & unguibus obtundere voluit, sed pulex manibus exiliens, mortem vitavit: Tum homo exclamans, ait, O Hercules malorum exstinctor, ecquid mihi in hunc opprimendum præsens non fuisti?

Fabula declarat, quod non in minimis, sed in magnis arduisque rebus à Dijs auxilium quis implorare debet.

De Formicis & Cicada.

HYemis erat medium cum formicæ sparsim tritieum aprica-bant, Quod cicada aspiciens, cum inediâ conficeretur, accessit

ad

id eas, ac triticum pro alimonia ut sibi concederent oravit. At cum formicæ eam rogarent, quidnam æstate fecerit, num segnis aut otiosa eo tempore steterit? illis cicada ait, Neque segnis aut otiosa steti, sed cantu cecini, quo laborem viæ viatoribus levabam. Quas te audita formicæ subridentes inquiunt, Si æstate ceciniſti, ut viantes delectares, nunc salta, ne frigore conficiaris.

Fabula declarat, quod qui, quæ facienda sunt, suo tempore non facit, is in angustias, quando non putat incidit.

De Viro & Uxoribus.

TEmpus erat veris, quo quidam in deliciis educatus, cum nec juvenis nec senex esset (semicanus enim erat capillis) duas simul duxit uxores; unam quidem natu grandem, alteram vero juniorem. Cum omnes eandem habitarent domum, uxor anus ut virum in amorem sui torum pelliceret, quotidie viri caput pertrectans, nigros ei avellebat capillos. Pari studio junior, ut ab anus consuetudine illum amoveret, albos avellebat capillos. Postremo ita illum depilarunt, ut calvum ac ridiculum, non absque summo opprobrio, virum reddiderint.

Fabula significat, quod nulla melior senibus salus existit, quam feminis parere, & maxime junioribus, nisi penitus obrui se velint.

ALIÆ ITEM ALIQUOT ÆSOPI FABULÆ è Græco in Latinum versæ incerto interprete.

Impossibilia promittens.

VIR pauper ægrotus & malè affectus cum à medicis desperatus esset, Deos rogabat, pollicens, si sanitatem sibi rursus restituerent, centum boves ipsis oblaturum esse in sacrificium. Uxore autem ejus audiente, & ubi tibi hæc, si convaluerit? Ille ait, putas enim surrecturum me hinc, ut Dii hæc à me repetant?

Fabula significat, multos facile polliceri, quæ re comprobare non sperant.

Rana

Rana.

RAnæ duæ in palude pascebantur: æstate autem siccatâ palude, illâ derelictâ, quærebant aliam; cæterum profundum invenerunt puteum. Quo viso, altera alteri inquit, Descendamus, heus tu, in hunc puteum. Illa respondens, ait, Si igitur & hic aqua aruerit, quomodo ascendemus.

Fabula declarat, non oportere inconsiderate res aggredi.

Canis & Gallus.

CAnis & Gallus initâ societate, iter faciebant. Vespere autem superveniente, gallus conscensâ arbore dormiebat; at canis ad radicem arboris excavatæ. Cum Gallus, ut assolet, noctu cantâsset: Vulpes, ut audivit, accurrit, & stans inferius, ut ad se descenderet, rogabat; quòd cuperet commendabili adeò cantu animal complecti. Cùm autem is dixisset, ut janitorem prius excitaret ad radicem dormientem, ut cùm ille apparuisset descenderet, illâ quærente ut ipsum vocaret, canis statim prosiliens eam dilaceravit.

Fabula indicat, prudentes homines inimicos insultantes ad forniores æstu mittere.

Leo & Ursus.

LEo & ursus simul magnum nacti hinnulum, de eo pugnabant. Graviter igitur à seipsis affecti, ut ex multâ pugnâ etiam vertigine corriperentur, defatigati jacebant. Vulpes autem circum circa eundo, ubi prostratos eos vidit, & hinnulum in medio jacentem, hunc, per utrosque percurrendo, rapuit, fugiensque abivit. At illi videbant quidem ipsam; sed quia non poterant surgere, Nos miseros dicebant, quia vulpi laboravimus!

Fabula indicat, alios laboramibus, alios lucrari.

Vespertilio, Rubus, & Mergus.

VEspertilio, rubus, & mergus, inita societate, mercatoriam decreverunt vitam agere. Itaque vespertilio argentum mutuatus, projecit in medium: rubus vestem secum accepit: mergus tertius æs: & navigaverunt. Tempestate autem vehementi obortâ & navi eversâ omnibus perditis, ipsi in terram evaserunt. Ex illo igitur mergus littoribus semper assidet, num quopiam æs ejecit mare. Vespertilio vero, creditores timens, interdiu non apparet; nocte ad pabulum exit. Rubus prætereuntium vesti inhæret, sic ubi suum cognoscat quærendo.

Fabula indicat, in eos quibus incumbimus, in posterum incidere.

Ra-

Pavo & Monedula.

AVibus creaturis regem, pavo orabat, ut se ob pulchritudinem eligerent. Eligentibus autem cum omnibus, monedula suscepto sermone ait, Sed si, te regnante, aquila nos persequi aggressa fuerit, quomodo nobis opem feres?

Fabula declarat, principes non modo propter pulchritudinem, sed ob fortitudinem & prudentiam eligi oportere.

Singularis agrestis & Vulpes.

SIngularis agrestis super quadam sedens arbore, dentes acuebat. Vulpe rogante caulam, quare, nullâ proposita necessitate, dentes acueret, ait, Non absque hoc facio: nam si me periculum invaserit, nequaquam mè tunc acuendis dentibus occupatum esse oportebit, sed potius paratis uti.

Fabula declarat, adversus periculum paratum esse oportere.

Cassita.

CAssita laqueo capta, plorans dicebat, Hei mihi miseræ & infelici volucri! non aurum surripui cujusquam, non argentum, non aliud quicquam pretiosum; granum autem tritici parvum mortis mihi causa est.

Fabula ad eos tendit, qui ob inutile lucrum magnum subeunt periculum.

Hinnulus.

HInnulus aliquando cervo ait, Pater, tu & major es & celerior canibus, & cornua præterea ingentia gestas ad vindictam; cur tam igitur hos canes times? Et ille ridens ait, Vera quidem hæc sunt, fili: unum verò scio, quod cum canis latratum audivero, statim ad fugam, nescio quomodo, efferor.

Fabula declarat, naturâ timidos nullâ admonitione fortificari.

Avarus.

AVarus quidam cum omnia sua bona vendidisset, & auream glebam fecisset, in loco quodam infodit, unà defossa illic & animo suo & mente; atque quotidie eundo, ipsam videbat. Id autem ex operariis quidam observando cognovit, & refossam glebam abstulit. Post hæc & ille profectus, & vacuum locum videns, lugere cœpit & capillos evellere. Hunc cum quidam vidisset sic ploraptem & caulam audivisset, Ne sic loquit, & te, tristare; neque enim habens aurum habebas. Lapidem igitur pro

pro auro acceptum reconde, & puta tibi aurum esse: eundem enim tibi usum præstabit; nam, ut video, neq; cum aurum erat, utebare.

Fabula significat, nihil esse possessionem, nisi usus adfuerit.

Anseres & Grues.

ANseres & Grues in eodem prato pascebantur. Venatoribus autem visis, grues, quod essent leves, statim evolaverunt: anseres autem, ob onus corporum cum manssissent, capti fuerunt.

Fabula significat, & in expugnatione urbis inopes facile fugere, divites autem servire captos.

Testudo & Aquila.

TEstudo orabat aquilam, ut se volare doceret. Hâ autem admonente procul hoc à natura ipsius esse, illa magis precibus instabat. Accepit igitur ipsam unguibus, & in altum sustulit; inde demisit. Hæc autem in petras cecidit, & contrita est.

Fabula significat, multos, quia in contentionibus prudentiores non audiverunt, seipsos lasisse.

Cerva.

CErva altero occæcata oculo, in litore pascebatur, sanum oculum ad terram propter venatores habens, alterum verò ad mare, unde nihil suspicabatur. Prætervavigantes autem quidam, & hoc conjectantes ipsam sagittarunt: hæc autem seipsam lugebat, quod unde timuerat, nihil passa foret; quod non putabat malum illaturum, ab eo proditam.

Fabula significat, sæpe quæ nobis noxia videntur, utilia fieri: quæ vero utilia, noxia.

Cerva & Leo.

CErva venatores fugiens, in speluncam ingressa est, in leonem autem ibi cum incidisset, ab eo comprehensa est: moriens autem dicebat, Hei mihi homines fugiens, in ferarum immitissimam incidi.

Fabula significat, multos homines dum parva fugiunt pericula, in magna incurrere.

Cerva & vitis.

CErva venatores fugiens, sub vite delituit. Cùm præterissent autem parumper illi, cerva prorsus jam latere arbitrata, vitis foliis pasci incepit. Illis vero agitatis, venatores con-

conversi, &, quod erat verum, arbitrati animal aliquod sub foliis occultari,, sagittis confecerunt cervam. Hæc autem moriens talia dicebat, Justa passa sum: non enim offendere eporam, quæ me servârat.

Fabula significat, qui injuria benefactores afficiunt, à Deo puniri.

Asinus & Leo.

CUm asino gallus aliquando pascebatur. Leone autem aggresso asinum, gallus exclamavit: & leo (ajunt enim hunc galli vocem timere) fugit. Asinus ratus propter se fugere, aggressus est statim leonem. Ut vero procul hunc prosecutus est, quo non amplius galli perveniebat vox, conversus leo devoravit. Hic vero moriens clamabat, me miserum, & dementem! ex pugnacibus enim non natus parentibus, cujus gratia in acies ivi?

Fabula significat, plerosque homines, inimicos, qui se de inimicitiis humiliarunt, aggredi, atque ita ab illis occidi.

Olitor & Canis.

OLitoris canis in puteum decidit: olitor autem ipsum illinc extractorus, descendit & ipse in puteum. Ratus autem canis eum accessisse, ut se inferius magis obrueret, conversus olitorem momordit. Hic autem cum dolore reversus, Justa, inquit, patior: nam cur unquam sui interfectorem servare studui?

Fabula in injustos & ingratos.

Sus & Canis.

SUs & canis mutuò convitiabantur. Et sus jurabat per Venerem, procul dubio dentibus discissuram canem. Canis autem ad hæc dissimulanter dixit. Bene per Venerem nobis juras; significas enim ab ipsa vehementer te amari, quæ impuras cujas carnes degustantem nullo pacto in sacellum admittit. Ei sus, propter hoc igitur magis præ le fert Dea amare me? nam occidentem, aut alio quovis modo lædentem me omnino adversatur: tu tamen male oles & viva & mortua.

Fabula indicat, prudentes oratores, quæ ab inimicis objiciuntur, artificiosè in laudem convertere.

Sus & Canis.

SUs & canis de fœcunditate certabant. Dixit autem canis, se fœcundam esse maxime pedestrium omnium. Et sus accurrens, ad hæc inquit, Sed cum hæc dicis, scito cæcos te cæulos parere.

Fabu-

Fabula indicat, non in celeritate res, sed in perfectione judicari.

Serpens & Cancer.

SErpens unà cum cancro vivebat, initâ cum eo societate. Itaque cancer simplex moribus, ut & ille astutiam mutaret, admonebat: hic autem minime obediebat. Cum observâsset igitur cancer ipsum dormientem, & pro viribus compressisset, occidit. At serpenti post mortem extenso ille ait, Sic oportebat antehac rectum & simplicem esse: neque enim hanc pœnam dedisses.

Fabula indicat, qui cum dolo amicos adeunt, ipsos offendi potius.

Pastor & Lupus.

PAstor super antrum lupi catulum reperit ac sustulit, unaque cum canibus nutrivit. At cum adoleviſſet, si quando lupus ovem rapuisset, cum canibus & ipse persequebatur. Cum canes autem aliquando non possent assequi lupum, atque ideo reverterentur; ille sequebatur, ut cum ipsum assecutus esset, particeps foret venationis, ut lupus: inde redibat. Sin autem lupus extrà non rapuisset ovem, ipse etiam occidens, unà cum canibus comedebat: donec pastor, cum conjectâsset, & intellexisset rem, de arbore ipsum suspendit & occidit.

Fabula significat, naturam pravam bonos mores non nutrire.

Leo & Lupus.

LEo cum consenuisset, ægrotabat, jacens in antro. Accesserunt autem visitatores regem, præter vulpem, cætera animalia. Lupus igitur captâ occasione accusabat apud leonem vulpem, quasi nihil facientem suum omnium dominum, & propterea neque ad visitationem profectam. Interim affuit vulpes, & ultima audivit lupi verba. Leo igitur contra eum infremuit. Sed defensionis tempore perito, Et quis, inquit, eorum qui convenerunt tantum profuit, quantum ego, qui in omnem partem circuivi, & medicamentum pro te à medico quæsivi & didici? Cum autem leo statim ut medicamentum diceret, imperâsset; illa inquit, si lupo vivente excoriato, ipsius calidam pellem indueris. Et lupo jacente vulpes ridens, ait, Sic non oportet dominum ad malevolentiam movere, sed benevolentiam.

Fabula indicat, eum, qui quotidie machinatur, in seipsum laqueum vertere.

Mulier

Mulier.

MUlier quædam virum ebrium habebat: ipsum autem à morbo liberaturo, tale quid commentus est: Aggravatum enim ipsum ab ebrietate cum observâsset, & mortui instar insensatum, in humeros elevatum, in sepulchretum allatum deposuit, & abiit. Cum autem ipsum jam sobrium esse conjectâsset, profecta januam pulsavit sepulchreti. Ille autem, cum diceret, Quis est qui pulsat januam? Uxor respondit, Mortuis cibaria ferens ego adsum. Et ille, Non mihi comesse, sed bibere, ô optima, affers: tristem enim me reddis, cùm cibi, non potûs meministi. Hæc autem pectus plangendo, Hei mihi miseræ! inquit: Nam neque astu profui. Tu enim, vir, non solùm non emendatus es, sed pejor quoque teipso evasisti: in habitum tibi deductus est morbus.

Fabula significat, non oportere in malis actibus immorari: nam & nolentem quandoque hominem consuetudo invadit.

Cygnus.

VIr dives anserem simul & cygnum nutriebat, non ad eadem tamen; sed alterum cantûs, alterum mensæ gratiâ. Cum autem oporteret anserem pati ea, quorum causâ nutriebatur, non erat, & differre tempus non permisit: unumquemque cygnus autem pro ansere abductus, cantat cantum quendam mortis exordium; & cantus significat naturam, mortem verò effugit suavitate canendi.

Fabula significat, sæpe munificen differre mortem.

Æthiops.

ÆThiopem quidam emit, talem ei colorem inesse ratus negligentia ejus qui prius habuit: ac assumpto in domum, omnes ei adhibuit abstersiones, omnibus lavacris tentavit mundare: at colorem quidem transmutare non potuit, sed morbum dolor paravit.

Fabula significat, manere naturas ut à principio provenerunt.

Hirundo & cornix.

HIrundo & cornix de pulchritudine contendebant. Respondens autem Cornix, ei dixit: Sed tua pulchritudo vernо tempore floret, meum verò corpus etiam hyeme durat.

Fabula significat, durationem corporis decore meliorem esse.

Butalis

Bubalis.

BUbalis à fenestrâ quadam pendebat. Vespertilio autem profectus rogavit causam, quare die fileret, nocte caneret. Cum autem ea non incassum hoc facere dixisset, (nam die canendo olim capta fuit, & propterea ex illo prudens evasit:) vespertilio ait, sed non nunc te cavere oportet; cum nulla utilitas, sed antequam capereris.

Fabula significat, in infortuniis inutilem esse pœnitentiam.

Cochleæ.

RUstici filius asabat cochleas. Cum autem audiret eas stridentes, ait, O pessimæ animantes! domibus vestris incensis vos canitis.

Fabula significat, omne intempestivè factum vituperabile.

Mulier & Ancilla.

MUlier vidua operosas ancillas habens, has solebat nocte excitare ad opera, ad gallorum cantus. His verò assiduo defatigatis labore, visum est oportere domesticum occidere gallum; tanquam illum qui nocte excitaret heram. Evenit autem ipsis hoc facto, ut in graviora incidirent mala: nam hera ignorans gallorum horam temporiùs eas excitabat.

Fabula significat, plerisque hominibus consilia esse malorum causa.

Mulier venefica.

MUlier venefica divinarum irarum propulsiones promittens, multa facere perseverabat, & lucrum inde faciebat. Quidam igitur accusaverunt eam impietatis; & convicerunt, & damnatam duxerunt ad mortem. Videns autem quidam eam duci, ait, „Tu quæ deorum iras avertere promittebas quomodo neque hominum consilium mutare potuisti?

Fabula innuit, multos magna promittentes, ne parva quidem facere posse.

Agricola.

AGricola quidam fodiendo aurum reperit: quotidie igitur terram, ut ab ea beneficio affectus, coronabat. Huic autem Fortuna adstans inquit, Heus tu, cur terræ mea munera attribuis, quæ ego tibi dedi ditatura te? Nam si tempus immutetur, & in alias manus hoc aurum eat, scio te nunc me fortunam accusaturum.

Fabula

Fabula indicat, oportere benefactorem cognoscere, atque huic gratiam referre.

Viatores.

DUo quidam unà iter faciebant: & cum alter securim reperisset, alter qui non invenit, admonebat, ipsum ne diceret, *Inveni*, sed *Invenimus*. Paulò post autem, cum aggrederentur ipsos qui securim perdiderant; qui eam habebat, persequentibus illis, ei qui unà iter faciebat, dixit *Perimus*. Hic autem ait, *Perii* dic, non *Perimus*: etenim & tunc cum securim inveniſti, *Inveni* dixiſti, non *Invenimus*.

Fabula declarat, qui non fuere participes felicitatum, neque in calamitatibus firmos esse amicos.

Ranæ duæ.

DUæ ranæ vicinæ ubi erant, pascebantur autem, altera in profundo stagno & procul à viâ; altera in viâ, parum aquæ habens. Verùm cùm quæ in stagno alteram admoneret, ut ad se migraret, ut tutiore cibo frueretur; illa non paruit, dicens, firmissimè se teneri hujusce loci consuetudine; quousque obtigit currum prætereuntem ipsum confringere.

Fabula significat, homines quoque prava aggredientes citius mori, quàm mutentur in melius.

Apiarium.

IN mellarium ingressus quidam absente domino, favum abstulit. Hic autem reversus ut alveolos vidit inanes, stans, quod in his erat perscrutabatur. Apes autem à pastu redeuntes, ut deprehenderunt ipsum, aculeis percutiebant, pessimèque tractabant. Hic autem ad eas, O pessimæ animantes! lucratum vestros favos illæsum dimisistis; me verò fatigantem vestri percutiris.

Fabula declarat, sic homines quosdam ob ignorantiam ab inimicis non cavere, amicos autem ut insidiatores repellere.

Alcedo.

ALcedo avis est solitaria, semper in mari vitam degens: hanc dicitur hominum venationes cavens in scopulis maritimis nidificare. Cæterum aliquando pariturus, nidum fecit. Egressâ autem eâ ad pabulum, accidit, mare, à vehementi concitatum vento, elevari supra nidum, atque hoc submerso, pullos perdi. Hæc autem reversa, re cognitâ, ait, Me miseram, quæ terram ut insidiatricem cavens, ad hoc confugi, quod mihi longè est infidius.

Fabula declarat homines etiam quosdam ab inimicis cavendo, ignaros in multo graviores inimicos incidere.

Piscator.

PIscator in fluvio quodam piscabatur. Extensis autem retibus & fluxu comprehenso, utrinque funi alligato lapide aquam verberabat, ut pisces fugientes incautè in retia incíderent. Cùm quidam autem ex iis qui circa locum habitabant, id facere videret increpabat quod fluvium turbaret, & claram aquam non sineret bibere. Et is respondit, Sed nisi sic fluvius perturbetur, me oportebit esurientem mori.

Fabula declarat, homines etiam rectores tunc maximè operari, cum patrios in seditionem induxerint.

Simius & Delphis.

MOris cum esset navigantibus, Melitenses catulos & simios adducere in solamen navigationis, quidem habebat secum simiom. Cùm autem pervenissent ad Simium Atticæ promontoriam, tempestatem vehementem fieri contigit. Navi autem eversâ & omnibus natantibus, natabat & simius. Delphis quispiam ipsum conspicatus, & hominem esse ratus, digressus levabat, ad terram perferens. Ut verò in Piræo fuit Atheniensium navali, rogavit simium, An genere esset Atheniensis? Cum autem hic diceret, & claris ibi esse parentibus, rogavit, an & Piræum sciret. Ratus autem simius de homine eum dicere, ait & valde amicum esse ei, & familiarem. At Delphis tanto mendacio indignatus, submergens ipsum occidit.

Fabula in eos qui veritatem ignorantes existimant se decipere.

Muscæ.

IN cellâ quadam melle effuso, muscæ advolantes comedebant; implicitis autem earum pedibus, evolare non poterant. Cum autem suffocarentur, dicebant, Miseræ nos, quia ob modicum cibum perimus!

Fabula significat, multis gulam multorum malorum esse causâ.

Mercurius & Statuarius.

MErcurius scire volens, quanti apud homines esset, ivit in statuarii domum, transformatus in hominem, & visa statuâ Jovis, rogabat, quanti quis ipsum emere posset. Hic autem cùm dixisset, Drachma; risit. Et quanti Junonis, ait. Cum dixisset, Plures; visâ & suâ ipsius statuâ, ac opinatus (cum

nuncius sit deorum, & lucrosus) maximam de se apud homines haberi rationem, rogavit de se. Statuarius vero ait; Si hasce emeris, & hanc additamentum dabo.

Fabula in virum gloriosum, qui nullius apud alios est pretii.

Mercurius & Tiresias.

MErcurius, volens Tiresiæ vaticinium an verum esset cognoscere, furatus ipsius boves ex rure, venit ad ipsum in urbem similis factus homini, & ad ipsum diverte. Bovum autem amissione renunciata Tiresiæ, ille assumpto Mercurio exivit, augurium aliquod de furte considerasturus. Et hic jubet dicere sibi quamnam avem viderit. Mercurius autem, primo vidisse aquilam à sinistris ad dextram volantem, dixit: Hic non ad se id esse cum dixisset; secundò cornicem super arbore quadam sedentem vidit, & modò superius aspicientem, modò ad terram declinatam, vatiresert. Et is, Ne cognita, ait, Sed hæc cornix jurat per cœlum & terram, si tu velis, mihi me recepturum boves.

Hac sermone utriquispiam poterit adversus virum furacem.

Canes.

HAbens quidam duos canes, alterum venari docuit, alterum domum servare. Cæterum si quando venationi operet aliquid qui domum custodiebat, particeps una cum eo erat cœnæ. Ægre ferente autem venatico, & illi objicienti; quod ipse quotidie laboraret, ille nihil faciens suis nutriretur laboribus; respondens ipse, ait, Non me, sed herum reprehende, qui non laborare me docuit, sed labores alienos comedere.

Fabula indicat, adolescentes qui nihil sciunt, haud esse reprehendendos, cum eos parentes sic educaverunt.

Maritus & Uxor.

HAbens quidam uxorem, quæ domesticis omnibus inimica erat, voluit scire an etiam erga parentes domesticos ita affecta esset. Quapropter cum rationabili prætexru ad rurem patrem ipsam misit. Paucis vero post diebus ea reversa, rogavit quomodo adversus illos habuisset. Hæc vero cum dixisset, Bubulci & pastores me suspectabant; ad eam ait, Sed uxor, si eos odisti, qui mane greges agunt, sero autem redeunt; quid sperare oportet eos, quibuscum toto conversaris die?

Fabula significat, sæpe ex parvis magna, & ex manifestis incerta cognosci.

Hœdus & Lupus.

HOedus derelictus à grege, persequente lupo, conversus ad eum dixit, O lupe, quoniam credo me tuum cibum futurum, nè injucundè moriar, cane tibia primùm ut saltem. Lupo autem canente tibia, atque hœdo saltante, canes cùm audivissent, lupum persecuti sunt. Hic conversus, hœdo inquit, Meritò hæc mihi fiunt: oportebat enim me, coquum cùm, fim, tibicinem non agere.

Fabula significat, qui ea, quibus natura apti sunt, negligunt, quæ vero aliorum sunt exercere conantur, in infortunia incidere.

Cancer & Vulpes.

CAncer è mari cum ascendisset, in loco quodam pascebatur. Vulpes esoriens ut vidit, accessit ac eum rapuit. Ille devorandus ait, Sed ego condigna patior, qui marinus cum sim, terrestris esse volui.

Fabula significat, homines etiam, qui propriis derelictis exercitiis, ea quæ nihil conveniunt aggrediuntur, merito infortunatos esse.

Citharœdus.

CItharœdus rudis in domo calce incrustatâ familiariter, ut solebat, canens, contrà resonante in se voce existimabatur valde cauros esse: verum clarus super hoc, cogitavit & theatro sese committere oportere. Profectus verò ad se ostendendum, cum male admodum, caneret, lapidibus ipsum explosum abegerunt.

Fabula significat, ex rhetoribus quosdam, qui in scholis videntur esse aliqui, cum ad res publicas se conferunt, nullius pretii esse.

Fures.

FUres in domum quandam ingressi, nihil invenerunt nisi gallum atque hoc capto abierunt. Hic ab eis occidendus, rogabat, ut se dimitterent, dicens utilem esse hominibus, nocturnos ad opera excitando. Hi autem dixerunt, Sed propter hoc tanto magis occideris: illos enim excitando, furari nos non finis.

Fabula significat, ea maximè pravis esse adversa, quæ bonis sunt beneficio.

Cornix & Corvus.

COrnix corvo invidens quod is per auguria hominibus vaticinaretur, ob idque crederetur ea futura prædicens, cor-

spica-

spicata viatores quosdam præterceuntes, ivit super arborem quandam, stansque valde crocitavit. Illi autem ad vocem conversis & admiratis, se cognire, quidam inquit, Abeamus, hæc enim vox cornix est quæ crocitavit, & augurium non habet.

Fabula indicat, eodem modo, & homines præstantioribus certantes præterquam quod non ad aqua perveniunt, risu quoque dignos esse.

Cornix & Canis.

COrnix Minervæ sacrificans, canem invitavit ad epulas. Ille autem ad eam dixit, Quid frustra sacrificia absumis? Dea enim adeo te odit, ut ex peculiaribus quoque tibi auguriis fidem sustulerit. Cui cornix, Ob id magis ei sacrifico, ut reconciliaretur mihi.

Fabula significat, plerosque ob lucrum non vereri inimicos beneficiis prosequi.

Corvus & Serpens.

COrvus cibi indigens, ut serpentem in aprico quodam loco dormientem vidit, hunc devolando rapuit. Hic cum se retorsisset, atque momordisset ipsum, corvus moriturus dixit, Me miserum, qui tale reperi, lucrum, quo etiam pergo!

Fabula in virum, qui ob thesaurorum inventionem de salute periclitatur.

Monedula ac Columba.

MOnedula, in columbario quodam columbis visis bene nutritis, dealbavit sese, ivitque ut & ipsa eodem cibo repertiretur. Hæ vero, donec tacebat, ratæ eam esse columbam, admiserunt: sed cum aliquando oblita, vocem emisisset, tunc ejus cognita natura, expulerunt percutiendo: eaque privata eo cibo, rediit ad monedulas rursum: & illæ, ob colorem cum ipsam non noscerent, à suo cibo abegerunt, ut duorum appetens neutro potiretur.

Fabula indicat, oportere & nos nostris contentos esse, confidentes avaritiam, præterquam quod nihil juvet, auferre sæpe & quæ adsunt bona.

Monedula.

MOnedulam cum quis cepisset & pedem alligasset filo, suo tradidit filio. Hæc non serendo victum inter homines, ubi

parumper libertatem nacta est, fugit. In fruticque nidum sibi condit. Circumvoluto vero ramis vinculo evolare haud valens, cum moritura esset, secum loquebatur. Me miseram, quæ apud homines non serendo servitutem incautè meâ me vitâ privavi!

Fabula indicat, nonnunquam quosdam, cum se à mediocribus studeant periculis liberare, in majora incidere.

Mercurius.

JUpiter Mercurio jussit, ut artificibus omnibus mendacii medicamentum misceret: hic, eo trito & ad mensuram facto, ex æquo singulis miscet. Cum vero, solo relicto sutore, multum superesset medicamenti, totum acceptum mortarium ei miscuit: atque hinc contigit artifices omnes mentiri, maximè vero omnium sutores.

Fabula in mendaces artifices.

Jupiter.

JUpiter, formatis hominibus, omnes illis affectus indidit; solum iudere pudorem oblitus est. Quapropter non habens quonam ipsum introduceret, per turbam ingredi eum jussit. Hic verò primum indignè ferens, contradicebat; vehementiùs verò eo instante, ait, Sed ego sanè his ingredior pactis, si amor non ingrediatur, ipse, si ingrediatur exibo quam primùm. Ex hoc sanè evenit, omnia scorea inverecunda esse.

Fabula significat, captos amore inverecundos esse.

Jupiter.

JUpiter nuptias celebrans, omnia animalia accipiebat; solâ verò cestudine tardè profectâ, admirans causam tarditatis, rogavit eam quamobrem ipsa ad cœnam non accesserat. Cum hæc dixisset, Domus chara, domus optima; iratus ipsi, damnavit ut domum bajulans circumferret.

Fabula significat, plerosque homines eligere, parcè potius apud se vivere, quam apud alios lautè.

Lupus & Ovis.

LUpus à canibus morsus, & male affectus, objectus jacebat. Cibi verò indigens, visâ ove rogabat ut potum ex proximo fluente sibi adferret; Si enim to mihi, inquit, dederis potum, ego cibum mihi ipsi inveniam. Illa, re cognitâ, ait, Sed si ego potum tibi do, tu & cibo me uteris.

Fabula

Fabula quadrat in virum maleficum, perfunctorium inquisitorem.

Lepores.

LEpores olim belligerantes cum aquilis, invocarunt in auxilium vulpes. Hæ autem dixerunt, Vobis auxiliaremur nisi sciremus qui vos estis, & cum quibus pugnetis.

Fabula significat, eos qui cum præstantioribus certant, summa salutem contemnere.

Formica.

QUæ nunc formica, homo olim fuit; hic agriculturæ assidue incumbens, non erat propriis laboribus contentus, sed & vicinorum fructus surripiebat. Jupiter autem indignatus hujus avaritiæ, transmutavit eum in hoc animal, quæ formica appellatur. Verum cum mutasset formam, non & affectum mutavit: nam usque hunc arva circumeundo, aliorum labores surripit, & sibi recondit.

Fabula indicat, naturâ pravos, etsi maxime speciem transmutaverint, mores non mutare.

Vespertilio & Mustelæ.

VEspertilio in terram cum cecidisset, à mustela captus est; & cum occidendus esset, pro salute rogabat. Hac verò dicente, non posse ipsam dimittere, quòd naturâ volucribus omnibus inimica foret; ait, non avem, sed murem esse; & sic dimissus est. Deinde autem cum iterum cecidisset, & ab alia mustela captus esset ne vorarentur orabat. Hâc autem dicente, cunctis se inimicam esse muribus hic; Non mus, sed vespertilio sum, dicebat; & rursus dimissus est; atque ita evenit, bis mutato nomine, salutem consecutum fuisse.

Fabula indicat, neque nos in eisdem semper esse oportere, considerantes eos, qui ad tempus mutantur, plerumque pericula effugere.

Viatores.

VIatores secundum littus quondam iter faciebant, iverunt in speculatam quandam, & ibi conspicati sarmenta procul natantia, navem esse magnam existimarunt, quamobrem exspectaverunt, tanquam appulsura ad eos esset. Cum vero à vento acta sarmenta propius forent, non navem implere, sed scaphas videre videbantur. Advectis autem illis, cum sarmenta esse vidissent, inter se dixerunt, Ut nos frustrà quod nihil est exspectabamus!

Fabu-

Fabula indicat, nonnullos homines, qui ex improviso terribiles esse videntur, cum periculum feceris, nullius esse pretii.

Asinus Silvestris.

ASinus Silvestris, asino viso domestico in loco quodam aprico, profectus ad ipsum, beatum dicebat & corporis habitudine & cibi perceptione. Deinde autem cum vidisset eum ferentem onera, & agasonem retro sequentem & baculis ipsum percutientem, ait, Ast ego non amplius beatum te existimabo; video enim non sine magnis malis habere te felicitatem.

Fabula indicat, non esse amulanda lucra, in quibus insunt pericula & miseria.

Asini.

ASini olim, propterea quod assidue onera ferrent, & fatigarentur, legatos miserunt ad Jovem, solutionem laborum petentes. Hic autem ostendere ipsis volens id non posse fieri, ait, tunc eos liberatum iri laboribus, cum mingendo fluvium fecerint. At illi cum verum dicere existimantes, ex illo & nunc usque ubi aliorum urinam viderint asinorum, illic & circumstando mingunt.

Fabula indicat, unicuique quod fatale est incurabile esse.

Asinus & Vulpes.

ASinus indutus pelle leonis vagabatur, reliqua bruta perterrendo. Cæterum visa vulpe, tentavit hanc perterrefacere. Hæc autem (casu enim ipsius vocem audiverat) ad ipsum ait, Compertum habeto, quod & ego timuissem, nisi rudentem audivissem.

Fabula significat, nonnullos indoctos, qui iis qui extra sunt, alii qui esse videntur, ex sua linguacitate redargui.

Asinus & Ranæ.

ASinus ligna ferens, pertransibat paludem quandam. Lapsus autem ut decidit, nec surgere posset, lamentabatur ac suspirabat. Ranæ autem quæ erant in palude, auditis suspiriis, Heus tu, dixerunt; quid faceres, si tecto hic tempore, quanto nos, fuisses, cum, quia paululum cecidisti, sic lamenteris?

Hoc sermone uti quisquam potest in virum segnem, qui ob minimos quosq; labores tristatur, cum ipse majoribus facile resistat.

Asinus & Corvus.

ASinus ulcerato dorso in prato quodam pascebatur. Corvo autem insidente sibi, & ictus percutiente, asinus rode-

ac

bat ac saltabat, Sed agasone procul stante, ac ridente, lupus prætereuns ipsum vidit, & dixit, Miseri nos, quos si tantùm viderit, persequitur; huic autem & arridet.

Fabula declarat, maleficos homines si tantùm appareant, dignosci.

Asinus & Vulpes.

ASinus & Vulpes, inita inter se societate, exiverunt ad venationem. Leo vero cum occurrisset ipsis, vulpes imminens periculum videns, profecta ad leonem traditurum ei asinum pollicita est, si sibi impunitatem promiserit. Qui cum dimissurum eam dixisset, illa, adducto asino, in casses quosdam ut incideret fecit, Sed leo videns illum fugere minimè posse, primùm vulpem comprehendit, deindè sic ad asinum versus est.

Fabula indicat, eos qui socijs insidiantur, & seipsos nescios perdere.

Gallina & Hirundo.

GAllina serpentis ovis inventis, diligenter calefacta excludit. Hirundo autem cum eam vidisset, ait, O demens, quid hæc nutris, quæ cum excreverint à te primo injuriam auspicabuntur?

Fabula significat, implacabilem esse pravitatem, licet afficiatur maximis beneficijs.

Camelus.

CUm primum visus est camelus, homines perterriti, & magnitudinem admirati, fugiebant. Ubi vero procedente tempore cognoverunt ipsius mansuetudinem, confisi sunt eo usque ut ad eum accederent. At intellecto paulò post, belluæ non inesse bilem, eo contemptiùs vivere ut frænum ei imponerent, & pueris agendum traderent.

Fabula indicat, terribiles res consuetudine contemptibiles fieri.

Serpens.

SErpens à multis hominibus pessundatus, Jovem postulavit: Jupiter autem ad eum dixit, Si qui prior conculcavit pupugisses, nequaquam id facere secundus aggressus fuisset.

Fabula significat, eos qui primis invadentibus resistunt, alijs formidolosos fieri.

Co-

Columba.

COlumba siti correpta, ut vidit quoddam in loco poculum aquæ depictum, verum tamen, atque multo elata impetu, insilit in subtilem, ascendit, usque adeo ut pennis ipsius perfractis in terram decideret, atque à quodam occurrentium caperetur.

Fabula indicat, nonnullos homines ob vehementes cupiditates, in consultos se aggredientes injicere se in perniciem.

Columba & Cornix.

COlumba in columbario quodam nutrita fœcunditate superbiebat. Cornix vero ea audita, ait, Heus tu, desine hac re gloriari: nam quo plures paris, eo plus molestiæ accumulas.

Fabula indicat, ex fœmellis quoque non esse infelicissimas quæ in servitute multos filios pariunt.

Dives.

DIves quidam habens filias, altera mortua præficas conduxit. Cum vero altera filia diceret, Ut nos miseræ! ipsæ, ad quas pertinet luctus, lamentari desistunt? hæ vero quibus non est necessarium, vehementer plangunt? Mater ait, Ne mirare filia, si hæ ita lamententur; nam nummorum gratia id agunt.

Fabula indicat, nonnullos homines ob avaritiam non veteri alienis calamitatibus quæstum facere.

Pastor.

PAstor, actis in quercetum quoddam ovibus fracta sub quercu veste ascendit, & fructum decutiebat. Oves vero inter edendum glandes, pelicæ, & vestem una devorarunt. At cum pastor descendisset, & quod erat actum vidit; O pessimæ, ait, animalia! vos cæteris vellera ac vestes præbuistis; à me vero, qui vos nutrio, & vestem surripitis.

Fabula indicat, plerosque homines ob dementiam, eos qui nihil ad se attinent, beneficio afficere, in domesticos mala operari.

Bubulcus.

BUbulcus aratorius taurorum pascens, amisso vitulum lustrando omnem solitudinem, indagando moram traxit. Ubi invenire nihil potuit, precatus est Jovem, si furem qui vitulum cepit, ostenderet, hœdum in sacrificium oblaturum. Cæterum proficiscens in quercetum quoddam invenit à leone devorari vitulum. Trepidus igitur & perterrefactus, elevatis manibus suis in cœ-

cœlum, ait, O Domine Jupiter, promiseram tibi bovem me daturum esse, si furem invenirem; nunc taurum tibi recipio sacrificaturum, si hujus manus effugero.

Fabula in homines infortunatos, qui dum ipsum amiserunt, precantur ut inveniant: cum inverunt, quamvis affligantur.

Aquila.

SUper petra aquila sedebat leporem rapiens: hunc unam quidam percussit sagitta, quæ intra ipsam ingressa est, sed crena cum pennis ante oculos stabat: quam cum vidisset, Euboe mihi, ait, altera mœstitia, quod propriis pennis interfecta.

Fabula significat, durum esse, cum quis à suis pericula patiatur.

Vermis & Vulpes.

QUi sub cœno celabatur vermis, super terram egressus, dicebat omnibus animalibus, Medicus sum medicaminum doctus, qualis est Pæon deorum medicus. Et quomodo, ait vulpes, alios curans, teipsum claudum non curas?

Fabula indicat, nisi præsto experientia fuerit, omne verbum inane esse.

Gallina auripera.

GAllinam quis habens ova aurea parientem, ratus intra ipsam auri massam inesse, occisam aliis gallinis similem reperit. Hic multum speranas se inventurum divitiarum, etiam exiguis illis privatus est.

Fabula indicat, oportere contentum esse præsentibus, & fugere inexplebilitatem.

Lupus & Vetula.

LUpus esuriens circumibat quærendo cibum. Profectus autem ad locum quendam, audivit lugentem puerulum, eique dicentem anum, Desine ploraret sin minus, hâc horâ tradam te lupo. Ratus igitur lupus seriò loqui aniculam, expectabat ad multam horam; sed cum advenisset vespera, audit rursus anum blandientem puerulo, ac dicentem, si venerit lupus huc, interficiemus eum, fili. His auditis, lupus eundo dicebat, In hoc tugurio aliud dicunt, aliud faciunt.

Fabula quadrat in homines, quorum facta verbis non respondent.

De Culice & Leone.

CUlex ad leonem accedens, ait, neque timeo te, neq; fortior me es. Minus mihi adesse virium ideo existimas, quod face-

laceres unguibus, & dentibus mordens? Hoc & fœmina cum viro pugnans facit. Ego vero longè fum te fortior. Si vero vis, veniamus ad pugnam. Et cum tuba cecinisset, culex inhæsit mordens circa aures ipsius & genas. Leo autem propriis unguibus dilaniavit seipsum, donec indignatus est; culex autem, victo leone, cum sonuisset tuba & epinicia cecinisset, evolavit. Aranex vero vinculo implicitus, cum devoraretur, lamentabatur quòd cum maximis pugnans, à vili animali aranea occideretur.

Fabula quadrat in eos, qui profitentur magna, & à parvis profternuntur.

FINIS

Sales, sive Facetiæ multùm jucundæ, selectæ ex libello *Poggii* Florentini, Oratoris eloquentissimi.

De Pigritia Adolescentis.

BOnarius adolescens facetus è familia Galiscorum, dum esiemus Constantiæ, admodum serò surgebat è lecto. Cum socii eam tarditatem culparent, quidve tam diu in lecto ageret, percontarentur: subridens respondit, Litigantes disceptantesque ausculto. Adsunt enim manè mihi è vestigio, cùm expergiscor, duæ habitu muliebri; Sollicitudo videlicet & Pigritia. Quarum altera surgere hortatur, & aliquid operis facere, neque diem in lecto terere: altera, priorem increpans, quiescendum inquit, & propter frigoris vim in calore lecti permanendum, indulgendumque corporis quieti, neque semper laboribus vacandum. Prior insuper rationes suas tuetur: ità ut cum diutius disputent atque altercentur, ego tamen æquus judex, in nullam partem declinans, audio disputantes, expectans quoad sint sententiâ concordes. Hoc fit, ut surgam tardius, expectans litigii finem.

De Gallo & Vulpe.

ESuriens quandam vulpes, ad decipiendas gallinas quæ gallo duce arborem excelsiorem, quò sibi aditus non erat, ascenderant, ad gallum blande accessit: quem comiter cum salutasset, Quid in excelso agis? inquit. Nunquid non audisti nova hæc recentia tam salutaria nobis? Nequaquam, cum gallus respondisset: Atqui prænuntia huc accessi, ait, ad communicandum tecum alacritatem. Animalium omnium concilium celebratum est, in quo pacem perpetuam omnium inter se firmârunt, in qua omni sublato timore, nulli ab altero insidiæ aut

in-

injuriæ fieri amplius queant, sed pace & concordiâ omnes fruantur: licet abire unicuique, vel soli, quo velit securè. Descendito igitur, & hunc festum agamus diem. Agnitâ vulpis fallacia gallus, Bonum, inquit, adfers nuncium, & mihi gratum, & collum altiùs protendens, prospecturoq; longius & admiranti similis, in pedes se erexit. Tum, Quidnam aspicis? vulpes cum dixisset; Duos, inquit, magno cursu, ore patulo, advenantes canes. Tum tremebunda vulpes. Valeto, inquit, mihi fugæ expedit, antequam illi adveniant; & simul cœpit abire. Huic gallus, Quónam fugis, aut quid times? ait. Siquidem pace constituta nihil timendum. Dubito, inquit vulpes, an tanes isti audierint decretum pacis.

Hoc pacto dolo ductus est dolus.

De muliere abstinentâ, quæ Virum pediculosum vocavit.

MUlier quædam è nostris admodum viro contrario, semper verbis ejus objurgando refragabatur, perstans in eo quod cœperat, ita ut superior esse vellet. Habita semel cum viro gravi altercatione, maritum pediculosum vocavit. Ille, ut verbum illud retractaret, uxorem verberibus contundebat, pugnis tundens ac calcibus. Quo magis cædebatur, eo plus illa pediculosum appellabat. Vir tandem verberando lassus, ut uxoris pertinaciam superaret, per funem in aquæ puteum demisit, suffocaturum se dicens, nisi verbis ejusmodi abstineret. Instantiùs perseverabat etiam in aqua ad mentum usque constituta, verbum illud continuans. Tum vir, ut amplius loqui posset, in puteum demersit, tantum si eam mortis periculo à verborum pertinacia posset avertere. At illa, loquendi facultate adempta, etiam dum suffocaretur, quod loqui nequibat, digitis exprimebat: nam manibus super caput erectis, atque unguibus utriusq; pollicis conjunctis, talem quo portat gestu, viro pediculos objiciebat. Unguibus enim eosdem digitorum pediculi à fœminis vocari consueverant.

De eo qui uxorem in flumine peremptam quærebat.

ALter uxorem quæ in flumine perierat quærens, adversus aquam proficiscitur. Tum quidam admiratus, cùm deorsum secundum aquæ cursum illam quærendam admoneret; Nequaquam hoc modo reperitur, inquit: Ista enim dum vixit,

dissi-

difficilia ac morosa fuit, reliquorumq; moribus contraria, ut nunquam nisi contrario & adverso flumine, etiam post mortem, ambulet.

De Sacerdote qui Caniculum sepelivit.

ERat sacerdos rusticanus in Thuscia admodum opulentus: Hic caniculum sibi charum, cum mortuus esset, sepelivit in cœmeterio. Sensit hoc Episcopus, & in ejus pecuniam animum intendens, sacerdotem, velut maximi criminis reum, ad se puniendum vocat. Sacerdos, qui animum Episcopi satis noverat, quinquaginta aureos secum deferens, ad Episcopum devenit. Qui sepulturam canis graviter accusans, jussit ad carcerem sacerdotem duci. Hic vir sagax, O Pater, inquit, si nosceres prudentiam caniculi, non miraretis si sepulturam inter homines meruit: fuit enim plusquam ingenio humano tum in vita, tum præcipue in morte. Quidnam hoc est, ait Episcopus? Testamentum, inquit sacerdos, in fine vitæ condens, scienſque egestatem tuam, tibi quinquaginta aureos ex testamento reliquit, quos mecum detuli. Tum Episcopus testamentum & sepulturam comprobans, acceptâ pecuniâ, sacerdotem absolvit.

De Milite qui Uxorem habuit litigiosam.

HAbebat Florentinus, Eques admodum nobilis, uxorem litigiosam ac perversam, quæ quotidie ad religiosum confessorem, vel (ut aiunt) devotum suum querelas viri & vitia deferebat. Hic equitem reprehendebat objurgabatque. Aliquando verbis admonuit uxorii, & ut pacem inter eos poneret, rogavit virum ad confessionem peccatorum: quæ facta, non dubitabat conventuram inter eos concordiam. Parvit eques. Et cum religiosus eum sua peccata explorare jussisset, Nequaquam est opus, inquit; quicquid enim unquam commisi, & multo plura etiam, ab uxore lepida tibi recitata exstiterunt.

Facetissimus de Sene quodam, qui asinum portavit super se.

DIcebatur inter secretarios Pontificis, eos quibus vulgi opinionem viverent, miserrimâ premi servitute, cùm nequaquam possibile esset, cùm diversa sentientes, placere omnibus, diversis diversa probantibus. Tum quidam ad eam sententiam fa-

reculit, quam nuper in Alemaniâ ſcriptam fabámque vidiſſet. Senem ait fuiſſe, qui cum adoleſcentulo filio, præcedente abiq; onere aſello, quem venditurus erat, ad mercatum proficiſcebatur. Prætereuntibus viam, quidam in agro opus facientes ſenem culpârunt, quòd aſellum nihil ferentem neque pater, neque filius aſcendiſſet, ſed vacuum onere ſinerent; cùm alter præ ſenectute, alter præ ætate tenerâ, vehiculo egeret. Tum ſenex, adoleſcentem aſino impoſuit, ipſe pedibus iter faciens. Hoc alii conſpicientes, culpârunt ſtultitiam ſenis, quòd adoleſcente, qui validior erat, ſuper aſinum poſito, ipſe ætate confectus pedibus aſellum ſequereтur. Ita mutato conſilio, atque adoleſcente depoſito, ipſe aſinum aſcendit. Paululum vero progreſſus, audivit alios ſe culpantes, quod parvulum filium, nullâ ratione ætatis habitâ, tanquam ſervum poſt ſe traheret, ipſe aſello (qui pater erat) inſidens. His verbis permotus, filium ſecum aſello ſuperimpoſuit, hoc pacto iter ſequens. Interrogatus autem ab aliis, an ſuus eſſet aſellus; cum annuiſſet, caſtigatus eſt verbis, quod ejus, tanquam alipes, nullam curam haberet, minimè apti ad tantum onus, cum ſatis unus ad ferendum eſſe debuiſſet. Hic homo perturbatus tot ſententiis, cum neque vacuo aſello, neque ambobus, neque altero ſuperimpoſito, ubiq; calumnia progredi poſſet, tandem aſellum pedibus junctis ligavit, atque baculo ſuſpenſum, ſuo filio collo ſuperimpoſitum, ad mercatum deferre cœpit. Omnibus propter novitatem ſpectaculi ad riſum effuſis, ac ſtultitiam amborum, maximè verò patris, increpantibus; indignatus ille, ſuper ripam fluminis conſtitens, ligatum aſinum in flumen dejecit, atque ita amiſſo aſino domum rediit. Ita bonus vir, dum omnibus placere cupit, neminî ſatisfaciens, aſinum perdidit.

De Homine qui in ſomnis Aurum reperiebat.

AMicus quidam noſter aurum à ſe repertum noctu per ſomnium referebat in cœtu. Tum quidam, Vide ne tibi accidat, ait, quod meo vicino, cui aurum in ſtercus cecidit. Cùm ſomnium narrari poſceremus, Vicinus, inquit, noſter ſomniavit, ductum ſe à dæmone in agrum ad aurum effodiendum: cumq; multum reperiſſet, Non licet, inquit dæmon, nunc auferre; ſed

sed signa locum, ut cognosci à te solo queat. Cum alter, quo sig-naculo uteretur, peteret; Caca hic, inquit dæmon, nam hoc maximè modo nullus hic rerum esse suspicabitur, & tibi soli res nota erit. Annuit vir & statim expergefactus, sensit in lecto ventrem admodum laxâsse. Inter fœtorem & stercus cum surrexisset, domo exiturus capiti capitium ultimò imposuit, in quo earus eâ nocte stercus fecerat; iniquo fœtore permotus, inquinatum caput & cæsariem lavit, Ita aureum somnium in merdam rediit.

De derisione hominis Porcum occidere volentis.

MOs erat in oppido quodam Piceni, ut qui hyeme porcum occidisset, vicinium ad cœnam invitaret. quidam, quo pacto eum impensam vitaret, compatrem consulit. Dic (inquit ille) cras, porcum tibi hac nocte furto ablatum. Et simul, nihil tale illo verente, quidam clam porcum nocte furto surripuit. Mane conspiciens sibi porcum ablatum, ad compatrem profectus, altâ voce querebatur, porcum sibi furto surreptum. Tum alter, Recte, compater mi sapis, inquit; ita enim te docui loquuturum. Cum ille sæpius & per omnes deos juraret id verum esse, Bene agis, respondebat, & secundum consilium meum. Cum ille juramento iteraret: Hoc modo te loqui debere antea monui, respondebat, & sanum consilium dedi tibi. Tandem elusus abiit.

De Vulpe à Rustico in palea absconditâ.

VUlpes olim fugiens in venatione canes, divertit ad rusticum, qui in areâ triticum terebat, rogans ut à canibus se tueretur; & simul pollicita est nunquam se ejus pullos gallinaceos læsuram. Annuit rusticus conditioni, & sumptis paleis furculâ vulpem texit. Advenit unus & item alter ex venatoribus vulpem quærens; rogabantautem rusticum, nunquid vulpem fugientem vidisset, & quo ejus. Ille verbis vulpem per certam viam defugisse, vultu verò & oculis latere sub paleis innuebat. Illi potius ad verba quàm ad nutum respicientes, abierunt. Tum rusticus detecta vulpe, Servavi, inquit, modò promissa: nam verbis meis evasisti, cum discessum abisse. At illa, quæ sibi timens per rimam inter paleas rustici contemplabatur diligenter, Verba tua, inquit bona fuere, sed actus satis mali.

Dictum in eos, qui aliud verbis, aliud re agunt;

De Florentino qui Equum emeret.

NOtus mihi Florentinus, Romæ emprurus necessariò equum, pactus est cum venditore qui 25 aureos pretium caperet equo, postulabat; se 15. daturum in præsentiâ reliquorum verò se debitorem ejus esse velle annuit. Venditor postridie cum residuum poscereret, solutionem recusans, Servabo conventa, emptor inquit: Pepigimus quidem ut debitor tuus sim futurus; si autem tibi satisfecero, non sum debitor tuus amplius futurus.

De Ægyptio hortato ad fidem.

HOrtatus est Christianus quendam infidelem Ægyptium, quocum sibi diuturna vitæ consuetudo fuerat, cum is in Italiam venisset, ut semel interesset in Ecclesia dum missa solennis celebraretur. Assentitur ille, & missæ interfuit cum Christianis. Rogatus deinde in cœtu, quid sibi de cæremoniis & solennitate officii videretur; respondit, omnia rectè & ex ordine, præter unum sibi videri: nullam enim charitatem in ea missa esse servatam; cum unus solus, reliquis circumstantibus, comedisset ac bibisset, nulla portione ubi ac potus reliquis impensa

Facetum hominis dictum, asinum erudire promittentis.

TYrannus, ad exhauriendum bona subditi qui se multa factorum jactitabat, sub gravi pœnâ præcepit, ut asinum literas doceret. Ille impossibile sit fore, nisi multum temporis sibi in erudiendo asino concederetur. Petere quantum vellet jussus, decennium impetravit. Deridebatur ab omnibus, quoniam rem impossibilem susceperisset. Ille amicos consolatus, Nihil timeo, ait: dum interim aut ego moriar, aut asinus, aut dominus. Quibus verbis ostendit salutare esse, rem difficilem in longum protrahi atque differri.

De Sacerdote, Epiphaniæ an vir esset vel fœmina, ignorante.

SOcius quidam de festo Epiphaniæ narravit mihi stultitiam Sacerdotis contribulis sui, Sacerdos fuit, inquit, qui populo nuntiaret Epiphaniæ celebritatem futuram, Cras, ait, ūmâ devotione veneremini Epiphaniam: maximum est enim & præcipuum festum Nescio an vir fuerit vel fœmina: sed quisquis extiterit, à nobis est summo timore hic dies custodiendus;

De cantilenâ Tabernarij placitâ.

VIator quidam esuriens, cum divertisset ad cauponulam, ventrem cibo potuque implevit. Petenti pecuniam ait, nullos sibi esse nummos, sed cantilenis se satis esse facturum: Tabernarius, non cantu, sed pretio sibi opus esse, respondit. Cui alter, Si eam cantionem dicam quæ placeat tibi, num eâ pro pecuniâ contentus eris? Annuente caupone, cœpit viator canere; & an ea placeret, interrogavit. Cùm annuisset caupo, unam & deinde alteram cecinit. Nolle cantu sibi satisfieri ille testatus est. Hic viator, Dicam ergò nunc, inquit, eam quæ tibi sit placitura: & accepto marsupio, dissolventi similis, cœpit cantionem quâ viatores uti consueverunt, *Meti mano alla borsa, & paga l'hoste*: Hoc est, mitte manum ad bursam, & satisfac hospiti. Hoc dicto, nunquid illa sibi placeret, rogat. Placet hæc, inquit hospes. Tum viator, Satisfactum est tibi ex pacto, ait, postquam hæc cantio placuit tibi. Itaque absque solutione discessit.

De Sancti Antonii fratre, & Laico, & Lupo.

RElligiosus ex his quæstuariis qui pro sancto Antonio eleemonysam petunt, agricolæ ad dandum sibi nescio quid frumenti persuasit ea pollicitatione, ut asservaret omnes res suas, & oves præsertim, per eum annum salvas & incolumes, fore. Hujusmodi rusticus promissis fidens, cum oves licentius vagari permisisset, lupus plores ex eis comedit. Quæ ex re indignatus villicus, cum altero anno quæstuarius pro frumento rediret, negavit se quidquam daturum, & simul questus est inanes ejus fuisse pollicitationes. Scisciranti causam fratri respondit villicus, à lupo oves suas raptas. A lupo? inquit alter, Obscura est bestia & absque fide. Cave tibi ab eo: non enim sanctum Antonium tantum, sed ipsum Christum, si posset, falleret.

Stultum est his fidere, quæ ii exercitium in fraudando consumunt.

Ridenda, de paucitate amicorum Dei, responsio.

AD ægrum quendam, civem nostrum perfacetum, qui gravi morbo diutius torquebatur, accessit Religiosus, hortandi gratia. Cui quidem, inter cætera consolationis verba, dixit, Solere Deum, quos diligit, hoc pacto castigare, & incommodis afficere. Non mirum est, inquit ægrotus, si tam paucos amicos habet: habiturus, si ita tractaret eos; etiam pauciores.

De Medico qui insanos curabat.

Plures colloquebantur de supervacua cura (ne dicam stultitiam) eorum, qui canes & accipitres ad aucupium alunt. Tum Paulus Florentinus, Recte hos, inquit, risit stultus Mediolanensis. Cum narrari fabulam poscceremus, Fuit, inquit, olim civis Mediolani, dementium & insanorum medicus, qui ad se delatos intra certum tempus sanandos suscipiebat. Erat autem curatio hujusmodi: Habebat domi aream, & in ea lacunam aquæ fœtidæ atque obscœnæ, in qua nudos ad palum ligavit eos qui insani adducebantur; alios usq; ad genua, alios inguinibus tenus, nonnullos profundius, pro insaniæ modo: ac eos tãdiu aqua & inedia macerabat, quoad viderentur sani. Allatus est inter cæteros quidã, q. ẽ. usq; ad femur in aquam posset: qui post quindecim dies cepit resipiscere, ac curatorem rogare, ut ex aqua reduceretur. Ille hominem exemit à cruciatu; eatamen conditione, ne aream egrederetur. Cum diebus aliquot parnisset, ut universam domum perambularet, at exteriorem januam non egrederetur; permisit: reliquis sociis, qui plures erant, in aqua relictis, paruit diligenter medici mandatis. Stans vero aliquando super ostium (neque enim egredi audebat, timore lacunæ) advenientem equestrem juvenem cum accipitre & duobus canibus, ex his qui sagaces dicuntur, ad se vocavit, motus rei novitate: neque enim quæ ante insaniam viderat, tenebat memoriâ; cum accessit, juvenis, Heus tu, inquit ille, auscultaz oro, mihi paucis, si liber, respondε. Hoc quo veheris quid est; Et quamobrem illud tenes? Equus, inquit; & aucupii gratia. Tum deinceps, Verum hoc quod manu gestas quid vocatur? Et in quæ re illo uteris? Accipiter respondit; & aucupio aptus querquedularum & perdicum. Tum alter, Hi qui te comitantur qui sunt? age, & quid prosunt tibi? Canes ait, & quidem aucupio accommodati ad investigandas aves. Hæ autem aves, quarum capiendarum causa tot res paras, cujus pretii sunt, si in unum conferas totius anni capturam? Parum quid nescio, cum respondisset, & quod sex aureos non excederet; subdit homo, Quænam est equi, canumque, & accipitris impensa? Quinquaginta aureorum affirmavit. Tum admiratus stultitiam equestris juvenis; Ho, ho inquit, abi hinc cyùs, oro atque adeo avole, antequam medicus domum redeat: nam si te hic comperierit, velut insanissimum omnium

um qui vivunt, in lacunam suam conjiciet curandum cum cæteris mente captis, atque ultra omnes, usque ad mentum in aquam summam collocabit.

Ostendit aucupii pro re studium summam esse dementiam, nisi aliquando, & ab opulentis exercitii gratiâ fiat.

Facetissimum consilium Minucii ad rusticum.

RUsticus cum castaneam arborem ad excutiendos fructus ascendisset, decidens ex eâ costam effregit pectoris. Huic ad consulendum accessit Minucius quidam, homo perfacetus & qui inter loquendum daturum se illi normam dixit, qua servatus nunquam ex arbore caderet. Vellem hoc antea inquit æger, consuluisses, attamen in futurum poterit prodesse. Tum Minucius, Fac semper, inquit, ne sis celerior in descensu quam in ascensu, sed ea qua ascendis tarditate, descendes: hoc pacto nunquam præcipitem te agas.

Ejusdem Minucii lusoria responsio.

IDem Minucius cum aliquando nummulos & resticulos insuper allatos illos lusisset (egens enim erat) flens ad ostiolum tabernæ cujusdam sedebat. Videns mœrentem flentemque amicus, Quidnam est tibi? inquit. Nihil Minucius ait. Cur nam ergo, si nihil habes, ploras? Hoc solum quod nihil habeo, inquit. Admiratus ille, Quare ergo, si nihil habes, plorasse? ait. Ob hanc ipsam causam, respondit, quoniam nihil est mihi. Alter nihil causæ cur ploraret intelligebat: alter nihil sibi reliquum superesse à ludo plorabat.

De Paupere Monoculo, qui frumentum empturus erat.

TEmpore quo Florentiæ summa aliquando erat annonæ caritas, accessit pauper luscus ad forum, quoddam sextarium frumenti (ut dicebat) emporus. Rogavit hunc in foro percontantem pretium quidam alter supervenies, quanti sextarius frumenti venderetur: Hominis oculo, inquit, constat: designans his verbis annonæ caritatem. Hoc audiens sciolus, qui aderat, puer, Cur tu ergo ais, tam grandem saccum portasse cum non amplius quam unum sextarium possis emere?

Ibi

Fabula Mancini.

MAnciuus vir rusticus oppidanus quum frumento ad Vigilium castrum asellis vehendo exercebatur, quos ille complures ad rusticam sumebat. Cum ille semel à mercede rediens, fessus è via, ascendisset asinum quendam præstantiorem, comparatis in via asinis præibat, domo appropinquans; eoque quo vehebatur minime annumerato, visum est ei unum deesse. Turbatis igitur, ac reliquis asinis uxori quos festinanter commendasset, confestim eo asino quo ferebatur ad mercatum septem millibus passuum retrocedit; quærens quæ à singulis obvius an asinum quempiam amissum reperissent; cum omnes negarent, domum noctu mœrens, & dolens factorem asini, rediit. Tandem etiam ab uxore admonitus, cum descendisset, illum, quem tanto studio & dolore quæsierat, asinum esse cognovit.

De illo qui aratrum super humerum portavit.

ALter, Pierus nomine, admodum inculcus, cum usque ad meridiem aràsset, fessis bobus & ipse labore fatigatus, rediturus in oppidum, aratrum super asellum alligat: deinde asellum, præmissis bobus, ascendit. Qui cum nimio onere gravatus sub pondere deficeret, sensit tandem Pierus asellum ire non posse. Tum descendens, atque aratrum super humerum ponens, rursus asellum ascendit, inquiens, Nunc recte ambulare poteris; non enim tu sed ego aratrum fero.

BIBLIOTECA

FINIS.

ÆSOPI FABULÆ.

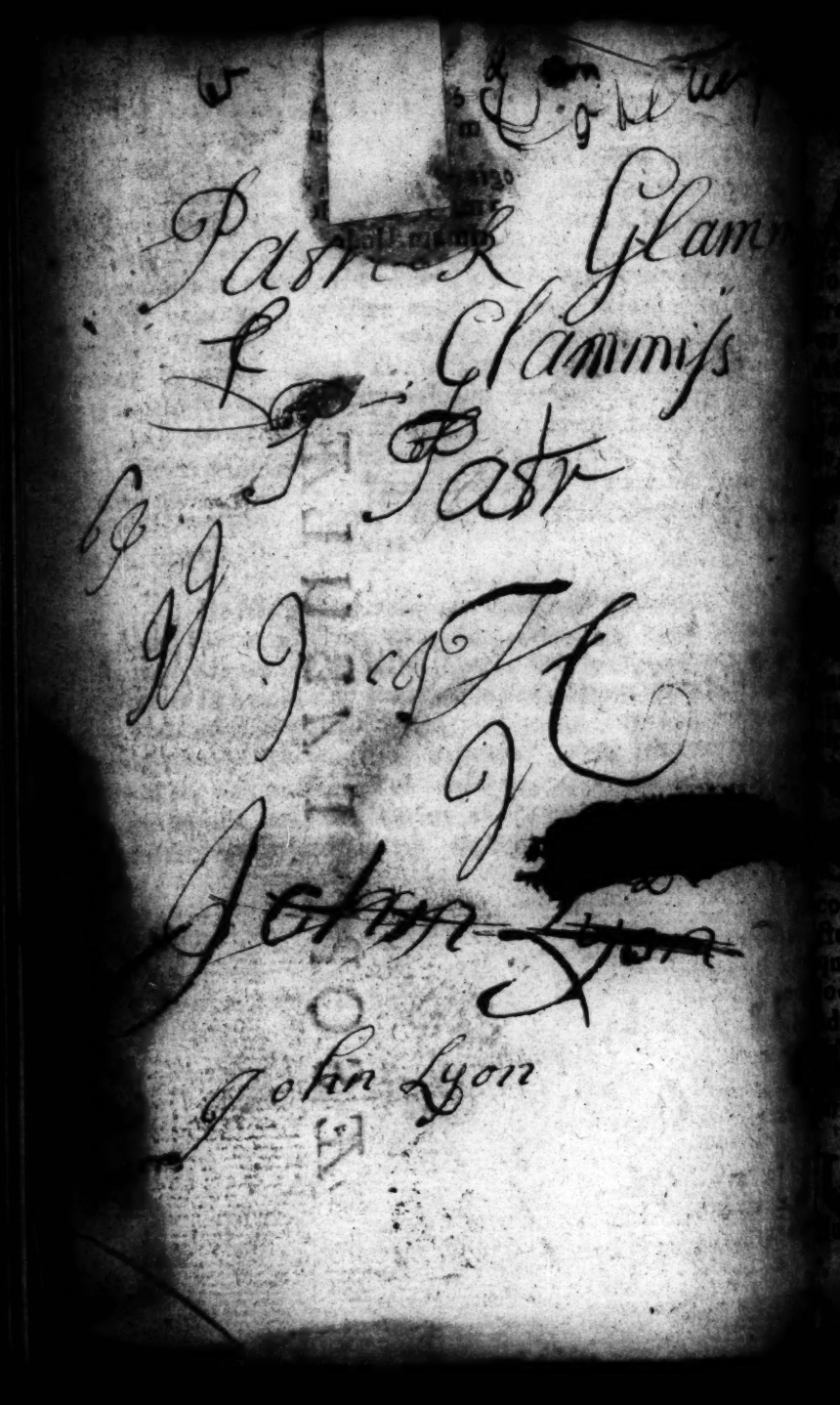
Past Glam
Glammis
Past
John Lyon
John Lyon

porta navis ... hora tolli-
... ad anchoram ...

HORA. Horol[illegible]um, Clepsana &c.

Nevatel hodie sextam. Tantinam. Horologii menus hasce semihoras post sep[illegible] est quod non antevertas septimam? Ego te alias expergefaciã, Hodie aliter quàm solebat somnus me complexus est. Nondum mihi heri maturè ire cubitum. Qui adeo somnus gravis es? Nimiũ somnolentus. Excute otium somnum; Licet mihi aliquantisper dormire? Datur signum lectibus matutinis, vesperis, Diane primum signum Sociis, secundum, tertium. Jam pene octava est. Est semi-hora post sextam, it is half hour ... Est nona, hastis duodecim Solarium indicat semihoram post decimam. Prope adest undecima, Twelve is ... hand.

JANITOR.

Quem nam in Janitoris tabulas est rotum? Procul dubio culpabitur haec nostra tarditas. Janitor levis ejus nomen ... transtulit nomen meum in alienum locum. Lues hasterna ... hanc tuam tarditatem, hanc ignorantiam, neque ... Non licet exire inconsulto Jane. Nunquid adhuc ... Jam exigentur Janitorum tabulae. Invito Janitore non exibis me inconsulto.

CENSURA.

... es Censor? Quamplures signatus est. Est ... fidei ... Est patricius, ... contumeliis infectatur Socios. Prosecutor mihi odio ... quos ut detulit, Jane pullarevus eum odi. Ego dicam tibi ... quid imagines. Quotiens tu horsim sedes hic semper versaris ... loquitur? Praestabis ne fidem? praestabo inanitu in me erit. Non ... adhibenda est illi fides. Ego par pari referam. Obliteravit ejus ... nomen. Conniver ad aliorũ delicta, quae aliquando praeterit. Capsa ... manu nostrũ. Esne adhuc rerasta natura? *Are the Censors tables taken up as yet.*

POENA.

Primo affectus supplicio, Merere supplicium. Hanc mihi ... veniam condona, nil unquam tale posthac admittam ... quam in posterũ peccabo. Si unius hujus delicti gratiam ... fec[illegible]

globo : Globus

ulterior. Pilas

adhibui, dignus

dirige ad foramen vel

mitte in foramen

saepius est. Bene est. Taben

one more upon you : Jam

Secundo, tertio

play with me :

globum : Arbiter

mihi addicit

hath licked evil with me. Comoedo

BACULUS.

Baculus, Pila clavis. *A goof Ball* : Fovea, *A goat* :

pilam baculo. Ita

missum. *This is too*

pilam, *That is*

Stage your ball much :

that is a miss : Vel

Give the ball a little

Immissa est pila in

Cedo baculum

Set the bank in. Jam iterum fossura est.

&c. Bene tibi cessit hic

Tertio quo

Strike directly upon the hole :

Strike up the hill : Percussi deorsum

Ab praetereunte

I wouldnot ask a better stroak : Immissa est in palud

in the mire : Ita

hath flown directly

The head : Baculi caulis, *The club*

Baculi manubrium, *the handle where the wippen is*. Baculi

the wippen.

NAVIS.

Navis ad littus nostrum hâ nocte appulsa est : Tres

navis in portum delata fuit. Jam navis est in

Ex alto portum intrebit.